

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 52

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, 4. in 5. marca 1939

NAROČNINA NA MESECE:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Francija je pripravljena

Francoski komentar o mednarodnem položaju — Nacionalistična Španija je obljubila nevtralnost v primeru sredozemelskega konflikta — Francija se ne pogaša z nikomer o svojem ozemlju in je pripravljena na vsak napad, da ga odbije — Spremembe v mednarodnem položaju od lani na letos

PARIZ, 4. marca. V zvezi z ekspozicijem, ki ga je podal zunanji minister Georges Bonnet v zunanje-političnem odboru parlamenta, se presoja v francoskih političnih krogih položaj sledeče: Z likvidacijo španske državljanske vojne, ki se bo izvršila v kratkem, bo nastopil trenutek, ko se bodo razčistila tudi vsa ostala sredozemelska vprašanja. Francija in Anglija sta dobili v Burgozu zagotovilo, da bo ostala nacionalistična Španija v primeru konflikta med Italijo in Francijo nevtralna, ker se zaveda, da priložnost izčrpanosti po triletnih bojih ni sposobna za kake negotove avanture, s katerimi bi lahko izgubila nazadnje še vse svoje pridobitve. V tem smislu stoji general Franco na stališču, da bi bilo najbolje, da se italijanske čete že sedaj umaknejo, kar je po generalu Gambari sporočil tudi Mussolini. Odstranitev italijanskih čet pa zahtevata tudi Francija in Anglija, ker je to v Mussolinijevi obljubi Chamberlainu bilo točno formulirano.

POGAJANJE Z ITALIJO NI

Kar se tiče odnošajev med Francijo in Italijo, se tu priznava, da postajajo vedno bolj napeti, dasi se kaže ta napetost za enkrat le v podrobnostih in raznih zunanjih znakih. Visti, da bi se vršila med Parizom in Rimom kaka tajna diplomatska pogajanja glede zadovoljitve italijanskih aspiracij, so popolnoma neresnične in izmišljene. Italija doslej ni stavila Franciji uradno še nobenih zahtev ali predlogov in Francija, ki spora ni sama začela, nima nobene podlage za to, da bi sama dala kakršno koli iniciativo za kakršno koli pogajanja. Francoska vlada bo ostala stela ko prej na stališču, da ne odstopi nikomur, tudi ne Italiji, niti podi svoje zemlje ne v Evropi ne v kolonijah. To sta ponovno naglasila Daladier in Bonnet in njune izjave so uradni odgovor na vsa zadevna namigavanja, s katerimi se stirišajo brez razločka vsi francoski državniki in politiki vseh smeri in tudi vsi Francozi. O tem stališču je bila še pred javnimi izjavami obveščena tudi vlada Velike Britanije in se je z njim solidarizirala, zato so neresnične tudi vse vesti, da bi Chamberlain ali kdo drugi posredoval ali nameraval posredovati med Rimom in Parizom v smislu kake revizije meja.

POPOLNA PRIPRAVLJENOST NA VSE

Francija stoji pa na stališču, da so močja vsak trenutek nova pogajanja z Italijo, ako bi jih Italija sama želela, toda samo na bazi Laval-Mussolinijevega sporazuma iz l. 1935. Ako bi pa Italija skušala s silo uveljaviti svoje zahteve — ki ravno Franciji niso znane in sploh ne ve, ali resno obstajajo ali ne, ker se na same časišne vesti ne more ozirati — bo naštetela na za vse primere popolnoma pripravljeno Francijo, podprto po Veliki Britaniji in ostalih zaveznikih. Francija v letu 1939, ni Francija iz leta 1938. V zadnjih mesecih je Francija v zadostni meri poskrbela za svojo obrambo in tudi udarno moč, in to enako doma kakor v kolonijah. Francija je izvršila v Tuniziji in Somaliji obsežne obrambne priprave. V obeh afriških kolonijah so bile okrepjene čete vseh kategorij in zgrajene so bile ali se že grade utrdbe na vseh postojankah, kjer so potrebne. Te utrdbe so takega značaja, da nudijo obema kolonijama popolno varnost. Razen tega so zbrane v Sredozemlju francoske in angleške bojne ladje, ki bi moge stopiti vsak trenutek v akcijo, tako da je tudi s te strani vsako presenečenje popolnoma izključeno.

POGLED V BODOČNOST BREZ STRAHU

Francija se pa tudi dobro zaveda, da je mednarodni politični položaj letos za demokratični zahod čisto drugačen, ka-

in pridobivata nazaj simpatije in zaupanje držav, ki so bile še nedavno samo iz strahu za svojo varnost in neodvisnost pripravljene na podreditv svoje politike agresivnosti totalitarnih držav. Vse delo v tem oziru res še ni opravljeno, toda v kratkem bodo storjeni tako s strani Pariza kakor Londona novi zadevni koraki, zlasti na evropskem vzhodu in jugovzhodu. Spričo tega more gledati Francija mirno in z zaupanjem vase nasproti bližnji bodočnosti, pa naj prinese kar koli. Francoski narod hrepeni prav tako odločno in brezpogojno po miru kakor angleški, toda tudi vojne, ki bi mu bila vsiljena, se ne boji, ker ve, da so ne bi v nobenem primeru mogla končati drugače kakor z zmago njegovega in zaveznika orožja, samo da bi potem mirovni pogoji bili drugačni, kakor so bili l. 1918.

Gafencujev obisk v Varšavi

DANES JE PRISPEL V VARŠAVO ROMUNSKI ZUNANJI MINISTER GAFENCU — NACRT NEVTRALNEGA PASU OD BALTICA DO SREDOZEMLJA

VARŠAVA, 4. marca. Romunski zunanji minister Gafencu je prispel danes sem na obisk k zunanjemu ministru Becku. Ker prihaja Gafencu v Varšavo tik po odhodu italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in pred odhodom Becka v London in Pariz, se prisloja temu obisku velik politični pomen. Stališče Romunije, ki se kakor Poljska noče vezati na nobeno skupino, zlasti pa ne na os Rim-Berlin, bo omogočilo še tesnejše zblizanje med obema sosednima državama. Zdi se, da se bodo varšavski razgovori nanašali v glavnem na uresničenje nevtralnega pasu držav od Baltika do Sredozemlja.

Spor med Čehi in Slovaki

POGAJANJA MED SLOVAŠKO IN OSREDNJO VLADO RAZBITA — NEVARNOST DRŽAVNE KRIZE

PRAGA, 4. marca. Pogajanja med prasko osrednjo vlado in vlado avtonomne Slovaške, ki so se nanašala na razna finančna in druga vprašanja sožitvenega razmerja, so se razbila. Položaj, ki je s tem nastal, je tak, da bi se mogel razviti v resno krizo, ki bi ogrozila sam obstoj federacije. Po vestih iz poučenega vira je predsednik osrednje vlade Beran odklonil neke zahteve slovaške avtonomne vlade, in sicer zaradi tega, ker s strani Slovakov ni dobil jasne izjave in zadostnih garancij za to, kako si Slovaki zamisljajo nekatere državno važne odnose med avtonomno Slovaško in celokupno ČSR. V čem naj bi obstajala ta nesoglasja, v javnosti ni ničesar znanega, ker se varuje stroga diskretnost.

Belgijska državna kriza

KER SE NIKOMUR NE POSREČI SESTAVITI NOVE VLADE, BO NAJBREŽE IMENOVANA NEVTRALNA, KI BO PARLAMENT RAZPUSTILA IN IZVEDLA NOVE VOLITVE

BRUSELJ, 4. marca. Belgijska vladna kriza, ki traja že skoraj mesec dni, še vedno ni rešena in se še stalno bolj zapleta. Tudi zadnji mandatar krone Soudan kljub vsem večdnim prizadevanjem ni mogel sestaviti nove vlade in je zato večer vrnil mandat. Kralj je poudil nato mandat bruseljskemu županu Adolfu Maxu, ki ga je po odkloni že vnaprej. Zvečer je dobil nalog za sestavo nove vlade zopet prejšnji mandatar Pierlot, a je že vnaprej gotovo, da ne bo imel več sreče, kakor jo je imel prvič. Ako bo ostala tudi druga Pierlotova mandatarja mislja brez uspeha, bo najbrže postavljena nevtralna uradna vlada, parlament bo razpuščen in razpisane bodo nove volitve. Novi parlament bi moral rešiti predvsem preureditev Belgije v zvezno državo Valoncev in Flamcev.

Prva poslanica Pija XII.

RIM, 4. marca. V svoji poslanici na vernike je, ki je podal večerj, je novo izvoljeni papež Pij XII. posebno poudaril željo, da bi bili vsi sinovi Cerkve, pa tudi oni izven nje, deležni sadov mira. »Zelimo mir med narodi, mir s pomočjo bratrskega sodelovanja in prisrčnega sporazuma, posebno v teh dneh, ko se nam stavlja toliko ovir na pot. Oni, ki stojijo na čelu držav, naj vodijo narode po poti

blagostanje in napredka. Na svetu je mnogo la in treba je pomoči ne oboroženim, temveč tistim, ki zaupajo v mir.« Poslanica izvenveva v poudarku, da je treba s pravičnostjo pripomoči vsakomur, brez razlike plemena ali vere, do boljše bodočnosti.

Vremenska napoved. Jasnó, podnevi precej toplo, ponoči mrzlo, v nižini mestoma megleno.

Zapiski

Ivan Mihajlovič Majski

Majski je ruski veleposlanik v Londonu že od l. 1932. Rojen je bil 19. januarja l. 1884. Gimnazijo je končal v Omsku v Sibiriji, univerzo pa v Petrogradu in Moskvi. Najprej je bil novinar, potem je pa vstopil v diplomacijo. Postal je ravnatelj tiskovnega urada, tajnik veleposlaništva v Londonu in Tokiu, poslanik na Finskem in končno veleposlanik v Londonu. V zadnjem času, odkar se je pričela Velika Britanija po polomu v Monakovem in dogodkih na Daljnem vzhodu intenzivneje zanimati za zvezo s sovjetskimi Rusijo, je postala posredovalna vloga Majskega nenavadno važna. Novo, tesnejše sodelovanje med Londonom in Moskvijo je dokazala zlasti večerja v sredo zvečer, ki jo je priredil Majski angleškim državljanom in politikom, katere se je prvič udeležil tudi sam ministrski predsednik Chamberlain.

Naloga koncentracijskih taborišč

Šeš nemške policije in SS oddelkov Himmler je nedavno poslal v koncentracijsko taborišče za štiri tedne dva pijanca. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše k temu: »Koncentracijsko taborišče je bilo doslej znano svetu in Nemčiji predvsem kot politična ustanova, ki ima predvsem nalogo, zatirati politične sovražnike narodno-socialistične države. Z razširjenjem tega, kar danes imenujemo politiko, je naraslo seveda tudi področje prestopkov, ki se kaznujejo s koncentracijskim laboratorijem. Ta ima sedaj opravka z vsem, v čemer se zanemarija nove nujnosti države. Če sta zdaj tam dva pijanca, s tem koncentracijsko taborišče ni zgorelo svoje funkcije. Pijanost ogroža promet in človeško dostojnost. Tudi to so stvari, na katerih ima država svoj interes.«

Anglija bo izpopolnila propagando

V londonski dolnji zbornici je bila minule dni obširna debata o propagandi. Konservativec Grant Ferris je zaprosil vlado, da bi podpirala vse prizadevanje, stremeeče k učinkovitejšemu širjenju britanskih poročil. Lord Winterston je v imenu britanske vlade izrekel priznanje britanskemu tisku in dopisnikom britanskih tiskovnih agentov in tujih dnevnikov. Pohvalno je omenil tudi delo britanskega radia in izrazil zadovoljstvo vlade nad doslej izvršenim delom v tem smislu. Zbornica je Ferrisov predlog sprejela.

Položaj ruske vojske na Daljnem vzhodu

se je po poročilih ameriških listov znatno okrepil. Vzhodnosibirska vojska razpolaga s krepkim gospodarskim zaledjem, katerega industrijski podvig je pripomogel, da se vojna tehnika že lahko opira samo nani. Z gradnjo vzporednice sibirskih železnic je mogoče v najkrajšem času prepeljati velike transporte iz notranjosti na mejo. Ob Amurju je z rastel močan utrdbeni pas, rusko vojno letalstvo na vzhodu je tako spopolnjeno, da je v stanju nenadoma presenetiti velika japonska industrijska oporišča.

Maribor, 4. marca.

Ce boš nekaj storil, kar je v nasprotju s kazenskim zakonikom, se bo po navadi zgodilo, da boš obsojen. Ce boš v službi nesposoben, te bodo odpustili in če boš v življenju hodil kriva pota, boš kmalu na slabem glasu. In tako je tudi prav!

Samo eno stvar lahko delaš pri nas, pa se boš še vedno obdržal na površju: dvajset let lahko varaš s svojo politiko javnost, pa boš lahko še vedno zatrljal, da bi se sicer že rad umaknil, vendar tega ne storiš, ker pač nimaš garancije, da bodo tisti, ki bodo prišli za teboj, sposobni in sposobnejši od tebe.

Pri tem je popolnoma vseeno, kaj si delal vseh dvajset let. Ali si dosegel med tem za javnost kaj uspehov, ali si delal le napake in povzročil neštete katastrofe. Ali si bil v dvajsetih letih apostol sedaj unitarizma, sedaj federalizma, ali danes zastavonoša demokracije, jutri filofašizma. Celo za vodjo te potem lastno glasilo lahko razglašala, ti pa se sedaj v novih razmerah na shodih mladino otepaš tega pridevka, češ: „Jaz sem bil vedno demokrat!“

Nikoli nisi pomislil, kako kvarno je tvoje početje za narod in posebno še za mladino. Ali misliš, da je mladina vseno, če se danes zvežeš s tistimi, ki si ga včeraj razglašal za idealnega domovine? Ali se potem mladina ne sprašuje: „Kdo je prav za prav izdajalec? Ti, ki menjaš prepričanje kot srjaco, ali pa tisti, ki si ga razglašal za izdajalca, pa ni niti za las izpremenil svoje politike?“

Ali ne postane potem tak „izdajalec“ vzor mladine, ki hoče videti doslednost tudi in predvsem v politiki, ti pa ostanesh bedna senca, ki jo trenutne konjunkturistične sapice nihajo kakor čolnici na razburkanem morju?

Osupnil sem, ko sem nedavno bral v listu nekega dolgoletnega ministra za socialno politiko, kakšna revščina in sramota je pri nas zaradi bolnišnic. Da, vprav ti imaš pravico govoriti o teh stvareh, namesto da bi previdno molčal in bil vesel, da smo pozabili, kako nisi nič storil za nas! Ali pa drugi, ki sedaj prihaja s parolo o slovenski napredni koncentraciji.

Skoncentrirati bi hotel vsa „omizja“, kakor pač naziva tudi skupine s košenom v narodu, seveda ne zato, da bi iskreno konsolidirali napredno javnost, pač pa zato, da bi samo nekdo nosil večji zvonec, da bi samo nekdo še naprej odločal na svojo pest ter da bi se nekdo zopet povzpela do davno izgubljenih visokih pozicij. Če ne bo tega, nima zanj napredna koncentracija nobenega pomena in namena več.

Dvajset let je naš narod gledal sama taktiziranja in manevriranja, od katerih ni imel koristi. Mladina pa ima dovolj take politike, saj ve, da gre sedaj za njeno usodo in za njeno kožo.

Zadnjič sem gledal neko drevo, bila je murelica, kako je že imelo brstje. Pa je prišel — na srečo — mráz in zavril prezgodnje življenje. Mráz pa ne bo dolgo moral mladega življenja. Z zadnjimi napori si poizkuša zima podaljšati življenje, a ne za dolgo! Kmalu bo prišel čas, ko bo pomlad premagala zimo in tedaj bo konec njene prevlade.

Prav tako je v našem političnem življenju. Predstavniki zastarele politične generacije se tolažijo: saj od mlajših nikogar ni, ki bi nas lahko zamenjal! Vse druge Slovence imajo za nesposobne tepce. Zato pa nikogar ne puste k javnemu udeleževanju. Vendar se varajo. Kakor je pred dnevi mráz prekinil prezgodnje brstje, tako je v našem političnem življenju starejša generacija že večkrat prekinila svobodno razvoj mlajši. Ni pa več daleč čas, ko bo politična pomlad premagala zimo in vrgla med staro šaro vse, kar ni več sposobnega za družbo ustvarjati in roditi.

Tedaj bo mladina pokazala, da zadnjih deset let ni šlo neopaženih mimo nje. Dober nauk so bila zanjo. Mogoče še boljše, kakor če bi deset let uživala v svobodnem razvoju. Spoznala je laži, spletke in hinavstvo videla demagogijo, nedoslednost in neznačajnost,

Obnova kitajske monarhije

JAPONCI NAMERAVAJO RAZGLASITI SEDANJEGA VLADARJA MANDŽURIJE ZA KITAJSKEGA CESARJA IN S TEM PRIDOBITI KITAJCE ZA SVOJE NAMENE

SANGHAJ, 4. marca. Ker so ostala japonska prizadevanja na Kitajskem doslej brez uspeha in Japonci niti v zasedenih krajih niso mogli organizirati trdne in trajne nadoblasti, se je pojavil v Tokiu predlog, po katerem naj bi se ob priliki proslave petletnice vladanja cesarja Pujia razglasila sedanji mandžurski vladar za cesarja Kitajske. Zadevna pogajanja med Japonsko, Mandžurijo in japonofilsko

kitajsko vlado v Nankingu so že v teku. Puji je bil l. 1909 kot triletni otrok za kitajski cesar, toda l. 1912 ga je republikanska revolucionarna vlada prisilila k odstopu. Pa tudi ob priliki protirevolucije l. 1917 je zasedel kitajski cesarski prestol znova samo za 14 dni. Japonci upajo, da bi s tem premagali vse težkote in prisilili Kitajce, da bi se v celoti podredili novi monarhistični vladavini.

Anglija je zopet močna

IZJAVA ANGLEŠKEGA MINISTRA HUDSONA, KI SE ODPRAVLJA TE DNI V POSEBNI MISIJI NA EVROPSKI VZHOD.

LONDON, 4. marca. Angleški gosposarski minister Hudson, ki bo te dni odpotoval v posebni misiji v Moskvo, Varšavo in druga glavna mesta vzhodne Evrope, je dejal v svojem govoru na industrijski razstavi v Londonu: „Vračamo se na svoj stari položaj in vpliv, katerega nikoli ne bi bil smeli zapustiti. Naš narod pridobiva čutila, da ima dovolj moči, da lahko prevzame nase odgovornost in in da se okoristi s svojim prestižem.“

Trdno sem prepričan, da bo razvoj dogodkov v zadnjem času okrepil izglede za mir med narodi, kakor tudi izglede za gospodarsko in trgovinsko sodelovanje. Sedaj potrebujemo za to organizacijo in iniciativo. Pričeli bomo novo organiziranje mednarodne trgovine in v zgradili bomo mrežo narodnih in mednarodnih sporazumov v okviru industrije. Iz te Hudsonove izjave je mogoče tudi sklepati v čem bo obstajala njegova vzhodnoevropska misija.

Roosevelt bo jutri govoril

PREZIDENT SE JE DANES VRNIL S PO MORSKIH VAJ. ODOBRITEV OBOROŽEVANJA VALNEGA PRORACUNA IN GRADNJE 6000 NOVIH LETAL.

WASHINGTON, 4. marca. Prezident Roosevelt se je včeraj v Charlestonu izkrcal s križarke »Houston«, na kateri se je udeleževal velikih pomorskih vaj ameriškega brodarstva v Karibskem morju in se odpeljal v Washington. Jutri se sestane na ameriški kongres (parlament) in senat k skupni seji v proslavo 150-letnice prvega sestanka kongresa USA. Roosevelt bo imel na tej seji velik politični govor, ki ga bodo prenašale vse oddajnice.

WASHINGTON, 4. marca. Reprezentantna zbornica je včeraj skoraj soglasno

odobrila 25 milijard dolarjev za oborožitev suhozemne vojske. V svojem govoru je vojni minister naglasil, da pomeni skoraj soglasno privoženje tolikšne obremenitve proračuna za vojsko dokaz, da se Zedinjenе države zavedajo resnega stanja v mednarodni politiki. Vsak napadalec naj bo s tem dejansko poučen, da bodo USA odločno nastopile proti njemu, čeprav one same ne bodo ogrožene. Senat pa je včeraj sprejel zakonski predlog, da zgrade USA v tekočem letu novih 6000 letal prve linije.

Prelom z Židi na palestinski konferenci

LONDON, 4. marca. Na včerašnji konferenci med židovskimi delegati in vlado je prišlo do končnega preloma. Zide so angleške predloge za ureditev palestinskega vprašanja zavrnili. Pogajanja so za nekaj dni prekinjena in v splošni napetosti se je nadejati, da bodo Angleži segli po ostrejših ukrepih proti nepopustljivim Židom.

JERUZALEM, 4. marca. V Palestini se nemiri nadaljujejo. Pri Liddi so Arabci obstreljevali tovorni vlak in ga iztirili. Mrtvih in ranjenih je več oseb. Zaradi neprestanih vpadov so Angleži v mestu Nablusu prepovedali pohajanje po ulicah.

Karpatska Ukrajina dobi novo škofijo

HUST, 7. marca. Krizevski grškokatoliški škof dr. Dionizij Njardi, ki ga je papež poslal iz Jugoslavije, da organizira novo unijsko škofijo za Karpatsko Ukrajino, je svojo misijo v glavnem že dovršil. Z izgubo Mukačeva je Karpatska Ukrajina izgubila svojo dosedanje unijsko škofijo, zato bo dobila sedaj novo v Hustu. Zčasno je apostolski administrator dr. Njardi, kdo pa bo imenovan za škofa, za enkrat še ni rešeno vprašanje.

PREKLIC IZGONA AVICARSKIH ČASNIKARJEV.

CURIH, 4. marca. Italijanska vlada je časnikarje preklicala izgon treh švicarskih časnikarjev.

ŠVEDSKE PRIPRAVE ZA OBRAMBO

STOCKHOLM, 4. marca. Švedska vlada je včeraj pripravila uredbo, po kateri bodo poklicani v primeru vojne vsi moški od 18 do 60 leta pod orožje.

skoraj pa bo stopila neobremenjena na polje javnega življenja z zavestjo, da si bo svojo bodočo usodo kovala sama

Rr.

Maršal Göring v Italiji

BERLIN, 4. marca. Maršal Göring je odpotoval včeraj v spremstvu svoje žene v San Remo v Italijo, kjer bo ostal nekaj časa na odhodu. Pozneje bo obiskal tudi italijansko Ljubo, kjer bo gost maršala Balbe. Iz Italije se bo vrnil najbrže šele koncem meseca ali celo v začetku aprila. Dasi se na zunaj zatrljuje, da je Göringovo potovanje v Italijo popolnoma zasebnega značaja, je vendar gotovo, da je v ozadju tudi posebna politična misija. Göring se bo v Italiji sešel incognito z italijanskimi ministri in fashiističnimi funkcionarji, pred vrnitvijo bo pa obiskal tudi Mussolinija. Kakšni so cilji Göringove misije, zaenkrat še ni znano.

Kitajci uničili japonsko letališče

CUNGCHUNG, 4. marca. Semkaj so prišle vesti, da so Kitajci iz masčevanja zaradi nedavnega bombardiranja tega mesta po japonskih letalcih, zažgali japonsko letališče, oddaljeno 100 km severno od Cungčunga, uničili 12 velikih bombarderjev in pobili vso posadko 100 mož.

PETERSON ANGLEŠKI POSLANIK V BURGOSU.

LONDON, 4. marca. Vlada je dosedaj svojega poslanika v Bagdadu, Petersona, imenovala za veleposlanika Anglije pri španski nacionalistični vladi v Burgosu.

NAGLO UTRJEVANJE NEMČIJE

LONDON, 4. marca. »Daily Telegraph« poroča, da Nemčija silno pospešuje oboroževanje in gradi z vsjo naglico utrdbe na zahodnih mejah, ki bodo kmalu popolnoma dogotovljene, kakor tudi na vzhodu, v Vzhodni Prusiji, vzdolž vse poljske meje in deloma še po ozemlju Sudetov. Dalje gradi močne utrdbe na otokih Borkum, Norderneyu, Helgolandu in Syltu. Razen tega pripravlja velike zaloge žita v posebnih, nalašč zato zgrajenih silosih.

NEMSKA JEKLARSKA INDUSTRIJA.

DÜSSELDORF, 4. marca. Düsseldorfski jeklarne so včeraj objavile znatno letno poročilo. Čisti dobiček koncerna, ki ga tvori 12 družb, znaša v l. 1938 27½ milijonov mark. Samo letos je bilo zgrajenih devet visokih peči; sedaj jih je že 45. Delajo s polno paro, dobavljajo zlasti material za utrdbe na zahodni in vzhodni meji.

NOVA EDENOVA IZJAVA.

LONDON, 4. marca. Sir Anthony Eden je v snočnjem govoru pohvalil uspehe vladne oboroževalne politike. »Časi, ko smo morali samo dati, so za nami. Ni bila to politika miru, temveč samoprevlada. Odstranili smo sleer nevarnost, morali smo je pa že ob prvi priliki drago plačati.«

AMERIŠKE LETALSKÉ ZVEZE

HONGKONG, 4. marca. Včeraj je prišel semkaj iz Manile na svojem poletu iz San Francisca velikanski hidroavion »Hawayan Clipper«. S tem je vzpostavljena direktna zveza med San Franciscom in Hongkongom. Prav tako je včeraj krstila gospa Rooseveltova enako zračno ladjo, ki ima prostora za 74 oseb, na ime »Yankee Clipper«, ki bo opravljala službo na isti progi.

Šmuckarska poročila

(»Putnik«, 4. marca 1939.)

Koča na Pesku: — 7, jasno, mirno, 60 cm pršica, smuka ugodna. — Seniorjev dom: — 7, jasno, mirno, 15 cm pršica na stari podlagi 30 cm. — Peca: — 6, jasno, mirno, 50 cm srena, smuka idealna. — Moziška koča: — 6, jasno, mirno, 65 cm pršica, smuka idealna.

Borza. Curih, 4. marca. Devize. Beograd 10, Pariz 11.66, London 20.625, New York 440, Milano 23.15, Berlin 176.60, Praga 15.03.

Din 20.000 - oz. 10.000 -

so dne 3. marca zadele srečke državne razredne loterije

št. 93.193 oziroma 63.741 in 7.020

ki so bile kupljene v bančni poslovalnici
BEZJAK, MARIBOR
GOSPOSKA ULICA 25

Narodna koncentracija

Dr. Ravnik Rudolf

Živa potreba narodne koncentracije in slovenskega sporazuma je bila v zadnjih mesecih življenja predmet raznih razprav. Vse te razprave so bile s popolnim debaklom 20-letnega slovenskega političnega oportunizma neslavnega spomina in z drugimi važnimi razlogi prav primerno utemeljene. Radi tega ni čuda, da je misel narodne koncentracije in slovenskega sporazuma osobito v obsejnim pasu prodira v najširše plasti našega, v najogabnejši politični borbi strankarsko-politično zastupljenega življa, ki pa prihaja polagoma vendarle do zaključka, da bo nam Slovencem le složen nastop v brezobzirni, a pravični obrambi življenjskih, gospodarskih, socialnih in kulturnih interesov prinesel zaslužen priznanje in naši kulturni stopnji odgovarjajočo veljavo v naši državni skupnosti.

Možat, složen nastop v obrambi naših slovenskih pravic in interesov je naš kategoričen imperativ, ker so v naši državi javno in podtalno na delu različne vidne in nevidne, v finančnem pogledu dobro podprte sile, vsaka s svojimi posebnimi, nestrinjavajočimi se državno-političnimi in gospodarsko-finančnimi, tudi v inozemstvu dobro razpredenimi, proti vsakemu složenemu nastopu in sporazumu naperjenimi stremiljenji, katerih porazen vpliv z uspehom paralizira samo sporazumen nastop vseh narodov in državljansko zavednih konstruktivnih sil cele naše države.

Najnovejši dogodki za zopet dokazujejo, da nas 20-letno, naravnost sramotno in nečastno politično življenje dveh slovenskih garnitur ničesar ni naučilo in da so nam politične napake prešle že tako rekoč v kri in meso, ker se jih ne moremo otresti in jih ob vsaki priliki zopet ponavljamo. Med nami Slovenci po tolikih bridkih preizkušnjah in obupnih neuspehih voditi politiko, ki nima svojih korenin v narodnem življu in ki ni skupna z njim, torej iz naroda ven in na temelju poznanja gospodarsko-socialnih razmer našega ozemlja ustvarjena, se pravi, mlati prazno slamo, ki ne bo dala zrna, ako jo mlatijo tudi mladi, vseh svežih moči še polni politični mlatiči, tako da ima prav tisti, ki take ponesrečene pojave označuje z besedami, da iz te moke ne bo kruha.

Le ono skupno in sporazumno slovensko politično delovanje, ki našemu narodu ne bo od zgoraj dol vsiljeno in ki ne bo zasnovano na solzavih programih in sentimentalnih resolucijah o našem 20-letnem neplodnem političnem življenju, temveč na stvarnih, praktično izvedljivih in za iz-

boljšanjem resničnega gospodarskega in socialnega stanja našega delovnega narodnega življa stremeti parolah, bo nam Slovencem v političnem življenju naše države priborilo ono mesto, ki nam pripada kot enakopravnemu in enakoveljavnemu narodu v naši skupni državi.

Z vsemi silami moramo podpirati prizadevanje, da se vsa notranjepolitična vprašanja v naši državi uredijo na podlagi enakopravnosti in demokracije in da Slovenci ne smemo več predstavljati le plemensko vejo na deblu jugoslovanskega državnega naroda. Le v složenem slovenskem sporazumu se bomo mogli z uspehom boriti proti vsakemu vsiljevanju političnega prvenstva enega ali drugega bratskega naroda v naši državni skupnosti.

Bili so namreč časi, ko se je ob raznih oficijelnih in neoficijelnih prilikah po cele dneve in tedne razpravljalo in sklepalo o naših notranjepolitičnih vprašanjih, osobito tudi o hrvaškem vprašanju, ne da bi bili Slovenci pritegnjeni k sodelovanju in sodeločanju. To preziranje Slovencev je šlo celo tako daleč, da se v zadevnih debatah, resolucijah in dolgovoznih časopisnih poročilih naše ime sploh niti ni imenovalo, tako da smo morali nehoti dobiti vtis, da v očeh naših srbskih in hrvaških bratov ne predstavljamo več niti plemenske veje na jugoslovanskem državnem drevesu.

Sicer je neveljavnost plačilo sveta, toda take črne neveljavnosti pa Slovenci vendarle ne zaslužimo. Vsaj Srbi bi nas ne smeli zapostavljati, ker sta bili med nami vedno dve garnituri, ki sta jim od slučaja do slučaja verno ali pokorno služili, Hrvati pa še manj, ker se borijo za isto enakopravnost in uveljavljanje svoje volje na svojem ozemlju, katero višje plasti gospodujočega naroda odrekajo tudi nam Slovencem.

Tako preziranje in omalovaževanje na ne škoduje samo nam Slovencem, ampak naši državni celoti sloh, in ako hočemo doseči, da bomo kot svobodni narodi v svobodni državni skupnosti sami svoje sreče kovali, se moramo med seboj pomiriti, sporazumeti in kreniti na pota politike vzajemnega podpiranja in iznovelečevanja ter imeti redno oči vedno le koristi in potrebe našega narodnega življa, ki mora v pravi politiki imeti glavno in odločilno vlogo in ki si bo tudi po svoji prosti volji, ne oziroma se na levo in desno, izbral svoje politično vodstvo.

se ni več ponavljala. Mnogo usodnejše je postalo za slovensko delavstvo in slov. narod sploh sodelovanje vodstva soc. demokratov s takratno JDS v koncentracijski demokratsko-socialistični vladi od poletja 1919 do februarja 1920. JDS je bila takrat izrazito centralistična stranka in na centralizem so pristali tudi takratni socialno demokratski voditelji v Sloveniji (Kristan in Korun). Nasprotstvo delavskih plasti proti temu ministerializmu je bilo tako veliko, da je prišlo do cepitve v vrstah slovenske soc. demokracije, katere vodstvo je ministerializem najbolj vneto zagovarjalo in v vladi tudi aktivno sodelovalo s Kristanom kot ministrom za gozdove in rudnike, na desno in levo krilo. S tem ministerializmom si je vodstvo soc. demokracije samo spodmaknilo v Sloveniji tla izpod nog, ker je bilo v vladi v času, ko je draginja zaradi valutnih sprememb in nestanovitnosti najbolj naraščala, dočim so nasprotno mezde le počasi šle kvišku po številih medzlatih gibanjih. Vodstvo soc. demokracije je z svojim vstopom v vlado poleti 1919 skupno z JDS, prepuščilo teren v Sloveniji, ki je bil

Ne pozabite:
po umivanju
predno odidete od doma
kot podlaga za puder

ELIDA
KREMA
IDEAL

* zaradi dodatka hamamelisa polepša polt

silno razgiban, opozicijski SLS, ki je izpadla iz vlade, nastopila z avtonomističnim programom in Krekovimi krš. socialnimi gesli, ki jih je prilagodila takratnim radikalnim razmeram. S tem je osvojila nazaj svoje po-stojanje med slovenskim ljudstvom, ki jih je ob koncu vojne in tekom l. 1919 izgubila. Tudi takratno taktiziranje vodstva soc. demokracije z JDS ni prineslo niti vodstvu, še manj pa slovenskemu delavstvu in narodu sploh, nobeni hkoristi, kar so kasneje soc. demokracije tudi sami priznavali. Nasprotno, soc. demokracija je ravno takrat zamudila ugoden trenutek, da postane predstavnica vseh slovenskih delovnih plasti, ki so v njene vrste navrele zlasti tudi iz kmečke sredine, potem jo pa zaradi njenega zastopanja in sodelovanja v centralistični vladi razočarane zapustile in se vrnile nazaj k SLS, ki je prevzela svojo nekdanjo vlogo predstavnice večine slov. ljud-

stva. Ta prehod se je izvršil v kratkem razdobju od volitev v konstituanto do občinskih volitev l. 1920.

Tudi taktiziranje soc. demokratskega vodstva pri zadnjih volitvah ni prineslo nobenih sadov, ki so jih mogoče pričakovali od zveze z JNS. Ta je bila vnetja zagovornica diktature, ki edina bi se mogla vzdrževati nemogoči centralizem, razen tega so pa v njenih vrstah tudi politični predstavniki v Sloveniji za nje tudi ničesar drugega ne predstavljali. Spremenilo se bo to v nov polst šte, ko se bo tudi vodstvo soc. demokracije v Sloveniji naslonilo izključno na demokratski tabor, ki obstoja pri nas in v svetu.

rk.

Mrličem ploskamo

Pod gornjim naslovom je priobčil v ljubljanskem zvonu njegov urednik, pisatelj g. Juš Kozak aktualno razpravo, ki jo zaradi splošnega interesa priobčujemo v izveščku.

Ne čutimo danes vsi, da doživljamo poraz za porazom? Če se izprašujemo, kaj se ruši v nas in naokoli, od kod naenkrat porazi idej in vere, vemo le, da se je sprožil plaz in da se razvija vse po željni logiki. Ko se bodo nekoč obzorja razčistila in se bodo odprli razgledi, bodo znanamci laže presojali vzroke današnjih viharjev.

Vse, kar danes pretresa svet, se ni začelo včeraj, daleč nazaj sega, ko so se pričele ljudske plasti osvoboditi in terjati svoje pravice, ki so jih ideologi dvignili iz življenjske gnote. Novi tehnični izumi so porajali nove življenjske oblike in borba se je še bolj poostрила. V teh pretresih, ko življenje niha, ko dobivata upor in nasilje, zdaj eden zdaj drugi p.e.m.o., ne gre za obračun o vodilnih idejah, naše gledanje se mora obrniti vase...

Vprašamo se naravnost, kdo je mrlič, ki mu ploskamo? Slišimo na pr. besedo demokracija in ploskamo. Ne vprašamo se ali smo resnično verovali v to demokracijo, ki smo si jo nejasno predstavljali, a v istem hipu čutili, da se je njena oblika preživela, in smo jo že v lastnih predstavah pokončavali. Danes je bila ideja zasmehovana, zavržena, drugo jutro je že služila za taktiko. In svoboda! Koliko se je o njej napisalo, kolikrat smo ji ploskali? Je nismo že takrat, ko smo jo z besedami nešetokrat ponavljali, že v mislih drugim jemali in bi jo tudi sami izrabljali le za slepo. Če bi dobili oblast gospodstva? Se ni za gesli borbe za človečanske pravice skrivala le želja po oblasti, celo po uživanju?...

Kolikokrat smo ustvarjajočemu duhu zapovedovali molk in mu z nagobčnikom pretili. Ustvarjali smo človekovo svobodo — vsaj v mislih in besedah — pa smo

mu krtili pravico umskega in čustvenega življenja. Obtoževali smo strankarsko tesnobo in jo izvajali iz prav enakih nagibov nad sočlovekom, ki je iskal resnico. Ko smo občutili pritisk surove sile, se nismo zavedali, kolikokrat smo sami mislili na njo, da bi nam služila. V lastnih naglih in hotenjih bi odkrili osnove, ki jih je surova sila po svoje usmerila in jih zmetla v sistem. Nešteto bi bilo teh primerov, če bi hoteli do dna obračunati o svoji dejavnosti v mislih, besedah in dejanjih.

Velike ideje, ki so služile človeku, njegovi stični, duhovni in socialni svobodi, niso in ne bodo izumrle. Te ideje niso mrlič, katerim ploskamo. Stare so kakor človeštvo, ki jih je v svoji življenjski borbi vedno iznova, v novih oblikah ustvarjalo. Toda v nas samih so umrli njih refleksi, izgubili so življenjsko in ustvarjalno moč. V prsih hranimo le mrtve podobe in kadar se nas dotakne prid ali glas resničnega življenja, ploskamo tem mrličem v sebi. In kdor ima oster sluh, razloči nad domovino skovikato usodo.

»Pravijo, da se z ježo omršavi; toda ali pa velja to za konja ali jezdec, je še dvomljivo!«

Nazaj v demokracijo!

Dopis iz vrst socialnih demokratov

V volivnem boju, ki je za nami in čigar posledice se vedno bolj živo kažejo, ni mogoče nič priložiti za marsikoga bolj nepričakovano, kakor sicer res samo tehnično sodelovanje opozicije pod vodstvom dr. Mačka z JNS na področju cele države, v Sloveniji pa mnogo bolj tesno sodelovanje med taisto JNS in socialno demokracijo. Slednja poteza vodstva soc. demokracije se je zdelo mnogim nenaravna, pa tudi kaj neobičajna.

Če se ozremo v našo polpreteklo dobo, ko se je poleg obseh tradicionalnih strank v Sloveniji začela pojavljati in uveljavljati tudi soc. demokracija, bomo ponovnokrat naleteli na podoben taktiziranje soc. demokratskega vodstva. Pred vojno je slovenska socialna demokracija sprva povsem istovetno s takratnimi liberali pogosto čisto negativno vrednotila takratni katoliški tabor, sama zapadla v »proti-farško gonjo« ter je tako socialistični tabor predstavljal nekako levo krilo v prolikterikalni fronti. Takratni intelektualci v socialističnem taboru so potem pod vodstvom Prepeluha izvedli korenito preorientacijo iz te za delavstvo nenaravne in jalove gonje, da

se ni več ponavljala.

Mnogo usodnejše je postalo za slovensko delavstvo in slov. narod sploh sodelovanje vodstva soc. demokratov s takratno JDS v koncentracijski demokratsko-socialistični vladi od poletja 1919 do februarja 1920. JDS je bila takrat izrazito centralistična stranka in na centralizem so pristali tudi takratni socialno demokratski voditelji v Sloveniji (Kristan in Korun). Nasprotstvo delavskih plasti proti temu ministerializmu je bilo tako veliko, da je prišlo do cepitve v vrstah slovenske soc. demokracije, katere vodstvo je ministerializem najbolj vneto zagovarjalo in v vladi tudi aktivno sodelovalo s Kristanom kot ministrom za gozdove in rudnike, na desno in levo krilo. S tem ministerializmom si je vodstvo soc. demokracije samo spodmaknilo v Sloveniji tla izpod nog, ker je bilo v vladi v času, ko je draginja zaradi valutnih sprememb in nestanovitnosti najbolj naraščala, dočim so nasprotno mezde le počasi šle kvišku po številih medzlatih gibanjih. Vodstvo soc. demokracije je z svojim vstopom v vlado poleti 1919 skupno z JDS, prepuščilo teren v Sloveniji, ki je bil

Novo spomladansko blago

je dospelo.

Levo blago za kostume in plašče, dražestne novosti za obleke. Ugodne cene!

Tekstilana Büdefeldt

Nemirna zgodovina španskega naroda

Radivoj Rehar

V. DEŽELA IN PREBIVALSTVO.

Po odpadu vseh evropskih in kolonialnih posesedi se je Španija utesnila na Pirenejski polotok, katerega zavzema po veliki večini. Edina država poleg nje je na njem še Portugalska, dočim je trdnjava Gibraltar v posesti Anglije. Pirenejski polotok je bil do odkritja Amerike skrajni zahodni rob vsega znanega sveta. Visoki Pirenci, ki segajo povprek čez vso celino od Biskajskega zaliva ob Atlantskem oceanu do Lijonskega zaliva ob Sredozemskem morju v jugovzhodni smeri in v skoraj ravni črti, delijo Španijo zelo izrazito od ostale Evrope ter jo naklanjajo proti severozahodni Afriki, katere se v Gibraltarški ožini malone dotikata. Ta zemljepisni položaj ustvarja iz Španije evropsko-afriško prehodno ozemlje, kakor ustvarja nasprotni na Balkanu evropsko-azijski prehod. Vplivi obeh celin so vidni tako v geološki strukturi tal, podnebju, rastlinstvu in živalstvu kakor v krvi, značaju in kulturi prebivalstva. V južni Španiji žive edine evropske opice in flamingi, in tam rastejo ter zore tudi edini evropski dateljni. Mimo tega je Španija dežela pomaranč, limon, oljk in vinogradov, kakor onstran morja v Afriki severni robovi Maroka, Tunisa in Alžira. Tudi sama površina tal je ponekod podobna severno-zahodni Afriki, saj najdemo v Španiji celo že skoraj v puščavo prehajajoče stepe. Ob tem zemljepisnem položaju nam postanejo jasnejše podobe njene zgodovine, zlasti vpad in oblasti Mavrov.

Današnja Španija meri po površini 498 tisoč 890 kv. kilometrov in je ploskovno za Rusijo, Francijo in Nemčijo po velikosti četrta država v Evropi, toda po številu prebivalstva zaostaja daleč za njimi, saj šteje po zadnjem ljudskem štetju samo 23.656.000 duš. Je torej redko naseljena in ne živi na kvadratnem kilometru niti 50 ljudi. Po značaju površine je razkosana po pogorjih, visokih osrednjih planotah, globokih dolinah in nižjih obrobni pasovih. Razen Pirenejev, ki jo dele od ostale Evrope, jo seče v raznih smereh več velikih pogorij in večjih gorskih skupin, med katerimi so najvažnejša: Iberško pogorje, Astursko-Kantabrijsko pogorje, Kastiljsko pogorje, Sierra Morena itd. Nekateri vrhovi segajo v posameznih gorovjih do višine čez 3000 m, najvišji vrh pa je Mulhacen v Sierra Nevada s 3481 m.

Prav tako zamotano je tudi vodovje: reke Ebro, Duero, Minho, Tago, Guadiana, Guadalquivir, Segura, Jucar in druge se iztezajo s svojimi pritoki v najrazličnejše zalive Atlantskega oceana in Sredozemskega morja. Ker so večinoma zasekane v planote in gore, pokrajin ne nasmakajo, ampak jim vodo celo dovajajo, da v

neudeževnem času suhe in puste, zlasti še, ker je le malo gozdov, razen v Baskiji in ponekod na Pirenejih.

Ta površinska razcepljenost je ustvarjala v vseh časih tudi politično razcepljenost in omogočala, da španski narod nikoli ni mogel popolnoma asimilirati vseh ljudstev polotoka. Zgodilo se je celo nasprotno, da so se Baski ohranili kljub nesvobodi še do današnjih dni, in da je samo latinsko ljudstvo razpadlo v tri ločene narode: Špance, Portugalce in Katalonce. Toda razne, sedaj malo pomembne dežele, ki so kot upravne enote še ohranile svoja nekdanja imena, so tvorile v preteklosti tudi državno ali upravno-politično samostojne organizme. Take dežele so: Galicija, Asturija, Leon, Stara Kastilija, Nova Kastilija, Navara, Aragonija, Valencija, Murcija, Estramadura, Cordoba, Andaluzija, Jaen, Sevilla, Granada, La Mancha, Katalonija in Baskija. Pomembni sta še vedno samo zadnji dve, ker je njun boj za samostojnost in proti španskemu centralizmu vedno živ in aktuelen ob vsakem večjem notranjem ali zunanjem političnem dogodku.

Prav tako so bila in so še pomembna posamezna mesta kot politična, kulturna, gospodarska in finančna središča večjih ali manjših pokrajin. Središče države je že dolga leta Madrid, ki je štel po zadnjem ljudskem štetju 825.000 prebivalcev. Madrid je tudi kulturno središče Špancev. Za njim je največje mesto Barcelona, obenem tudi največje pristanišče. Ima 775 tisoč prebivalcev. Barcelona je bila nekoč središče aragonske kraljevine, danes pa je politično, kulturno in gospodarsko središče Katalonije in Kataloncev. Narodno, kulturno in politično središče Baskov pa je Bilbao, mesto v bližini obale Biskajskega zaliva, ki šteje 152.000 prebivalcev. Prejšnje središče Baskov je bila Guernica, ležeča vzhodno od Bilbao, ki pa je danes le kraj s komaj nekaj tisoč dušami.

Ostala večja in pomembnejša mesta so Valencija s 275.000, Sevilla s 218.000, Málaga s 160 tisoč, Zaragoza s 157 tisoč, Murcia s 156 tisoč, Granada s 109 tisoč, Cartagena s 100 tisoč, Santander s 85 tisoč, Cordoba s 83 tisoč, Palma s 81 tisoč, Valladolid s 79 tisoč, Cadiz s 79 tisoč, San Sebastian s 78 tisoč, Lorca s 77 tisoč, Oviedo s 76.000, Las Palmas s 74 tisoč, Alicante s 70 tisoč, Jerez de la Frontera s 69 tisoč, Courn s 67 tisoč, La Linea s 64 tisoč, Gijón s 59 tisoč, Santa Cruz s 59 tisoč, Vigo s 54 tisoč in Almería s 83 tisoč prebivalci. Trdnjavsko mesto Burgos, ki je postalo znano po ustanovitvi Francove uporniške vlade, je med španskimi mesti morda lokalno središče z okoli 35 tisoč prebivalci.

Prebivalstvo Španije je razdeljeno na

tri narode, od katerih je Špancev nad 18 milijonov, potomci ameriških kolonistov so se pa razmnožili tako, da je čistokrvnih ali vsaj le malo mešanih danes čez 30 milijonov. Vseh Špancev je torej na svetu okoli 50 milijonov, špansko pa obvlada vsaj še enkrat toliko ljudi, zlasti Indijance, črnce, mešancev itd.

Katalonci so romanski narod, ki se je razvil iz starih rimljanskih kolonistov in poromaničenih prvotnih ter poznejših ljudstev obenem s španskim in portugalskim. Da so iz prvotno enotne latinske nastali trije različni jeziki in narodi, so bile kriv v prvi vrsti politične razmere. Dolga razdelitev v kraljevine Portugalsko, Kastilijo in Aragonijo je ločevala vse tri skupine prebivalstva in povzročila ločene kulturne razvoje. Ko so kastiljski vladarji že v 13. stoletju pričeli uporabljati poleg tedaj vladajoče latinske kot književni jezik kastiljsko špansko, tega narodnega jezika niso mogli uveljaviti tudi na Portugalskem

in v Aragoniji, so pa s tem poskušali sami povzročiti, da so pričeli tudi Portugalci in Katalonci gojiti vsak svoje narčne kot književni jezik. Nadaljnji razvoj je šli naravno še bolj v ločitev, kakor v združenje. Portugalska je ohranila kljub vsem španskim zavojevnim političnim vedno tudi politično samostojnost, aragonska država Kataloncev je pa bila ob koncu srednjega veka sicer priključena Španiji, toda politična samozavest prej samostojnega in ponosnega naroda je ostala vedno živa. Poizkusi Špancev, da bi s silo zatrli katalonski jezik in samobitno katalonsko kulturo, niso nikoli dosegli svojega namena, ampak so nasprotno le še povečala. Po stoletjih zatiranja sta katalonski jezik in katalonska narodna zavest otresla s sebe španske centralistične spono in težnje po asimilaciji ter hegemoniji. Danes je razlika med katalonsko in špansko nekoliko taka, kakor med slovensko in srbohrvaščino.

Ljudske visoke šole in naša vas

Ljudske visoke šole so zalele korena in pokazale svojo upravičenost v vseh kulturnih državah. Tudi pri nas vrši ljudska univerza s precejšnjim uspehom svojo mislo, toda žal, za enkrat samo v mestih. Če pa hoče ljudska visoka šola postati res ljudska, se mora uveljaviti v najširših ljudskih plasteh. Ker predstavlja pri nas še vedno kmečki sloj večino našega naroda, mora biti naša prva skrb, da ljudske univerze začno delovati tudi na našem podeželju, kajti le tako bi mogle vsiiti svojo glavno nalogo: izobraževati in popularizirati znanost med najširšimi plastmi.

Za popularizacijo znanosti so se pri nas smatrali že mnogi poklicani. Na naši vasi so se prirejale že od čitalniške dobe sem najrazličnejša predavanja. Razni strokovnjaki so predavali o vsem mogočem in nemogočem, o tem, kar kmetu zanjima in ne zanjima. Če pa pogledamo na sadove tega »populariziranja znanosti« moramo žal ugotoviti, da so minimalni. V napredek je krijo tega minimalnega uspeha naša dejstva, da so predavatelji bili samo strokovnjaki in nič več. Ker je vsakdo predaval iz svoje stroke, se je zgodilo, da so ukažljivi poslušalci pri enem predavanju morali poslušati predavanje o krščanskih zamolkah, drugič pa o tem, koliko let so stare zvezde. Kar je torej doslej manjkalo pri prosvetnem delu na naši vasi, je bilo sistematičnost in smotnost. Toda dokler je prosvetno delo odvisno od posameznika, ni moči tega doseči. K uspešnemu delu morajo voditi le organizirana akcija. A za tako delo so najbolj prikladne ljudske visoke šole.

To je najbolj pokazala praksa sama. Na Danskem prirejajo ljudske univerze na podeželju zimske tečaje, katere posebej povprečno vsaki tretji Danec. Marsikdo se bo šudil, čemu tako zanimanje na Danskem za ljudske visoke šole. Takega za-

nimanja gotovo ni radi tega, ker bi imeli Danci več strokovnjakov, temveč vsled dejstva, da se udeležencem teh tečajev ljudskih visokih šol nudi samo tako znanje, ki ga kmet v vsakdanjem življenju potrebuje.

Kmeti sin je v današnjem času deležen samo ljudsko-šolske izobrazbe. Toda ljudska šola ne more nuditi otroku vsega onega, kar bo pozneje v svojem privatnem in javnem življenju potreboval. Marsikaj more človek razumeti šole v zrelejši dobi. In koliko je pri nas zrele kmečke mladine, ki je željna izobrazbe, a nima prilike, da bi si jo pridobila. Napačno mislijo oni, ki trde, da kmečki mladin ni do znanja in izobrazbe. Ona je tega željna kakor vsaka mladina, treba ji je le nuditi takega znanja, ki ga v življenju potrebuje, in v taki obliki, ki bo njej razumljiva; z drugimi besedami, treba se je približati duši in miselnosti kmečke mladine ter spoznati njene želje in njeno hotenja. Šole izražajo še na vse te momente, je treba pristopiti k poučevanju.

To metodo so uporabljale ljudske visoke šole na Danskem in uspeh ni izostal. Kultura danskega kmeta se je v par desetletjih dvignila na zavidano vredno višino in z njo tudi njegova gospodarska moč.

Čas bi že bil, da bi tudi pri nas opustili stare načine širjenja kulture in začeli popularizirati le koristno znanje s pomočjo organiziranja ljudskih visokih šol tudi na našem podeželju. Le-te bodo mogle skrbeti, da se kmečki mladin tudi v sistematični obliki samo ono znanje, ki ga je ona željna in ki ji bo v poznejšem življenju koristilo.

Ramuh.

Gospod Trpin je filozofiral: »Vse ženske so bedaste. V svojem življenju sem poznal samo eno, ki je bila razumna.«
»Zakaj se pa niste z njo oženili?«
»Ker me ni hotela!«

Kultura

Kmet in poet Fran Žgur

Pretekli mesec je umrl v Podragi pri Vipavi svojeversten poet, ki sicer ne zavzema v našem lepem mestu med prvimi, bo pa ostal vendarle v naši literarni zgodovini tako po svoji samonikli rasti kakor po svojih telesnih zvezah, ki jih je imel z našo Moderno. Ta mož je bil kmet, branjar in pesnik Fran Žgur. Njegova formalna izobrazba ni bila velika, komaj domača ljudska šola in par razredov srednje, toda njegova izredna inteligenca ga je vodila do samozavestne, katere so občudovali vsi, ki so ga poznali. Poleg svoje materinske se je Žgur naučil še srbohrvaščine, nemščine in italijanščine. Poznal je literaturo vseh teh jezikovnih področij, razen tega pa zlasti še rusko, in to prav tako iz originala! V tem oziru je bil pri nas Slovincih isto, kar je pri Francozih znani kmet-poet Lebesgue, ki ne piše pesmi le v francoščini, ampak jih prevaja tudi iz raznih evropskih jezikov, celo iz slovenske.

Fran Žgur je imel v Podragi malo posestvo s kramarjico, ob prostem času se je čital ali pisal. Že zgodaj je pričel objavljati preproste, prirodne pesmi, v prvi vrsti mladinske, in njegovi

prijatelji so postali Josip Murm-Aleksandrov, ki je bil več časa pri njem v Podragi, Dragotin Kette, Ivan Cankar in Oton Župancič, pa tudi naš pokojni general Rudolf Maister. Sledovi tega prijateljstva se nam niso ohranili samo v korespondenci, ampak tudi v pesmi Josipa Murma in Dragotina Ketteja. Pozneje se je oglašal Žgur s svojimi pesmi in v raznih mesečnikih, tudi v »Slovanu«, »Mladiki« itd. in izdal po prvu čedno mladinski zbirko »Pomladančki«, v kateri je obilo njegove iskrene vedrine, toplote in šegavosti. V svojih malih trgovinih je pa prevajal tudi Gregorčiča ter druge naše pesnike v nemščino in italijanščino, in ti prevodi niso bili slabi. Spominjam se, kako mi je nekoč sam čital pomencenega Gregorčiča in me z njim naravnost navdušil. Kdor ga je videl v njegovi vasi, na polju ali v trgovini, ga ni mogel po ničemer ločiti od njegovih sovaščanov, kdor pa je z njim govoril, je bil presenečen. Ko so v jeseni l. 1918 prišli Italijani tudi v Podrago, je nekega večera v goslini recital italijanskim častnikom italijanske klasike in jim predaval o razvoju italijanske literature. Častni-

ki so vedno bolj strmeli in skromni mojim žim je postal sumljiv. Bili so prepričani, da je samo v kmeta preoblečen intelektualce, in moral jim je izpričati svojo »pristnost« šele s pričami in dokumenti. Tedaj so pa še bolj zmagovali z glavami in dejali: »Ljudje takoj občutnega znanja in izobrazbe so pri nas univerzitetni profesorji.« Žgur se je pa odrezal: »Mi Slovinci smo vsi tako učeni.«

Vendar ga to ni obvarovalo, da ga ne bi bili preganjali zaradi njegove ljubezni do svojega slovenskega naroda, kakor ga je preganjala in med vojno internirala tudi Avstrija. Prav ta preganjanja so ga v zvezi z drugimi udarci usode polagoma razgrizala, da je opešal in pretekli mesec za vselej zapustil svojo Vipavsko dolino in ta svet. Z njim smo izgubili Slovinci svojega edinskega kmeta-poeta, toda njegovo ime in delo ne bo pozabljeno, zlasti ne v njegovi ožji domovini, ki se te dni nad njegovim tihim grobom odeva v prvo pomladansko cvetje.

—r.

K Za naše glasbene in likovne akademije. Zagrebški »Obzor« se je te dni zavzel za to, da se zagrebska in ljubljanska glasbena akademija (ljubljanski konservatorij) izenačita z beograjsko in dobita tako položaj visoke šole. Isto zahte-

vo izreka glede zagreške slikarske in kiparske akademije in glede ustanovitve ljubljanske likovne akademije. Ministrstvo prosvete ima že izdelane zadevne odredbe in bi jih bilo treba samo še podpisati. »Obzor« upa, da bo sedanja vlada to tudi storila.

K Za stalno gledališče v Splitu. Split je v zvezi z novim državnim proračunom začel akcijo za obnovo stalnega gledališča. Čudno je res, da Split kot naše največje pristanišče s skoraj 50.000 prebivalci, nima stalnega poklicnega gledališča, ima pa lepo in veliko gledališko poslopje.

K Nov upravnik niškega gledališča. Za začasnega upravnika gledališča v Nišu je imenovan dosedajni režiser beograjske drame Milan Stojanović.

K Perleča razstava v Beogradu. V Umetniškem paviljonu v Beogradu razstavlja te dni svoja dela srbski slikar Jevto Perić. Razstavlja je okoli 80 olj, akvarelov in risb iz Jugoslavije, Pariza in Danske.

K Hrvaški roman v slovaškem prevodu. V prevodu Andreja Vrbačka je izšel te dni v Bratislavi v slovaškem romanu Avgusta Senoe »Zlatarjevo zlato«.

K Prva stolica za gledališko vedo v Nemčiji je bila nedavno ustanovljena na univerzi v Kölnu. Prvi profesor je postal dr. Karl Riessen.

Domači zapiski

V ponedeljek se začne podrobna razprava o proračunu

Včeraj se je nadaljevala proračunska razprava v skupščini. Potekala je v glavnem mirneje kakor prejšnji dan, več živahnosti je vnesel le govor posl. Sekule Driljeviča, katerega federalistični nazori o ureditvi Črne gore so izzvali burjo protesta pri črnogorskih poslancih JRZ. Jedro vse razprave, v kateri se je vrstilo 10 govornikov, je bilo tudi topot hrvaško vprašanje in je posebno zemljoradniški poslanec dr. Branko Cubrilovič za svojo ostro kritiko notranjopolitičnih prilik žel viharen protest vladne večine. Danes dopoldne je bilo o proračunu načelno glasovanje, v ponedeljek se bo začela podrobna razprava.

Katoliške politične stranke

Izjava svete stolice v zvezi s Katoliško akcijo je uredila tudi vprašanje sodelovanja katolikov v politiki. Katoliki kot posamezniki imajo brez dvoma pravico kakor dolžnost, da se ukvarjajo s politiko, vsak na svojem mestu in po svojem položaju, kolikor to pomeni skupino državljanov dolžnosti in kolikor so od nje odvisne koristi domovine, splošna narodna in državljanova blaginja. Posamezni katoliki delajo to lahko tudi aktivno, na strankarski osnovi. Njih politika pa mora biti katoliška. Vodi jo morajo po svoji vesti, spoštujejo npravnstvene zakone in socialno pravičnost, z zavestjo odgovornosti pred Bogom, narodom in zgodovino. Takšno politiko vodijo v svojem imenu, svobodno, v mejah splošnih npravnstvenih zakonov in na lastno odgovornost... (Sarajevski nadškof dr. Sarič)

„Baklja“ demokracije

V Sarajevu je začel izhajati štirinajstodnevnik »Baklja«, ki si je nazval nalogo, da se kot glasnik demokracije zavzame za vse prilike javnega življenja. V programski izjavi ugotavlja, da demokracija ni stvar, ki bi spadala v ozračje fantazije, temveč zajema globoko v socialno, kulturno in politično življenje našega človeka.

Čabranski Slovenci — prvi v pismenosti savske banovine

Vzgoja naroda v pisanju in branju je velevažno poglavje naše šolske politike. ki jo bo treba čimbolj pospešiti. Nekateri okraji so v šolstvu daleč zaostali za drugimi. Po statistiki iz l. 1931. je bilo stanje pismenosti v državi naslednje: dravska banovina 93,2%, Beograd, Zemun, Pančevo 88,7%, savska 71,6%, dunavska 70,5%, primorska 42,1%, moravska 37,7%, drinska 37,5%, zetska 33,5%, vardarska 28,8% in vrbska 27,1%. V savski banovini je bil na prvem mestu Zagreb s 93,5%, sledil je okraj Sušak z 91,8%, za tem pa Cabar z 91,4%. Po podatkih zadnjega štetja l. 1937. je Cabar prehitel druge srede in se povzpela na prvo mesto. Za Slovence, ki so ostali izven dravske banovine, visoko v hribih nad Kolpo. Je to vsekakor častno priznanje njihove kulturne stopnje.

Za čiščenje v javnem življenju

Po vojni se je prirnila na površje cela vrsta drugače brezpomembnih ljudi. Brez strahu se poslužujejo laži, denunciranja, korupcija in podkatenje so jim vsakdanje orodje, samo da nastitijo svoj požrešni želodec. Ljudje brez morale in etike so to, povsod nastopajo v interesu države in naroda, v resnici pa z lažnimi patriotičnimi frazami varajo tako javnost kakor oblast. Treba je, pravi glasilo dr. Hinka Križmanna »Varaždinske novice«, da se ti zastrupljavci poštenega ljudstva enkrat za vselej izločijo iz vidnih mest. Država bo brez njih nazgo pohitela k zdravemu in krepkemu napredku.

Kmalu bo 2000 slušateljev na ljubljanski univerzi

Poletni semester na ljubljanski univerzi se je začel. V zimskem semestru je bilo vpisanih 1933 slušateljev. Najmočnejša, Juridika fakulteta, je štela 678, tehniška 500, filozofska 420, teološka 195 in medicinska 172 slušateljev. Studenti je bilo 370 (18%), in sicer na filozofskem oddelku 198, juridičnem 106, medicinskem 40, tehniškem 26.

„CROATIA“

naša največja in najmočnejša, popolnoma domača

zavarovalna zadruga

je otvorila te dni svoje glavno zastopstvo v MARIBORU, ki je v CAN-KARJEVI ULICI ST 6 (TELEFON 23-37). Uprava glavnega zastopstva je poverjena dolgoletnemu uradniku zavoda gosp. Franju Weipertu, ki bo glavno zastopstvo vodil s sodelovanjem dosedanjega zastopnika g. Antona Jaré-ia.

Novice

Kdo bo novi celjski župan?

RAZNA UGIBANJA OKOLI ŽUPANSKEGA IMENOVANJA

Celje, 4. marca. O imenovanju novega župana mesta Celja ugibajo Celjani in s pozornostjo spremljajo vse gibanje okrog tega vprašanja, kolikor pač morejo po pičlih vesteh, ki zagledajo dan. Iz kombinacije so doslej izpadli gg. Vinko Prelog, ki je postal ostavko kot predsednik finančnega odbora, podžupan Stermecki in Konrad Ologranc, ki prevzema stalno več ob-

činskih naročil in je ponujeno mu županstvo odklonil, čeprav je bil morda še najbolj zaželen med somišljeniki. Kot drugi, ki je med somišljeniki najbolj zaželen, se omenja trgovec g. Pazarinc, strankina vodstva pa bolj forsirajo advokata g. dr. Voršiča, ki je tajnik kraljeve organizacije JRZ. Vsekakor bo v nekaj dneh dobilo Celje novega imenovanega župana.

Pomanjkanje vode v Slovenskih goricah

Slovenske gorice leže med dvema velikima rekama Muro in Dravo a kljub temu trpe veliko pomanjkanje vode. Ljudstvo dobiva pitno vodo samo iz malih studencev in iz ribnikov v raznih kotlinah. Ker v suši in v mirazu domači studenci odpovedo, morajo ljudje voziti vodo iz omenjenih ribnikov v dolini na visoke bregove, s čimer izgubijo kmetje

mного dragocenega časa. Danes, ko tehnika tako napreduje, je vsekakor treba misliti tudi na rešitev tega vprašanja, ki je za našo Slovenske gorice zelo pereče. Tu ne bo pomagalo običajno milo pri umivanju rok ob takih vprašanjih, češ, da ni denarja. Tudi za našo vas mora biti vsaj najnujnejše, vsaj vodo moramo dati našim Slovenjgoričanom.

Zaprl so šolo, ker ni učitelja

Vas Bijela pri Konjici v Bosni je pred leti postavila novo šolsko poslopje, lepo zgradbo, za katero so žrtvovali složno vsi prebivalci. Letos so začeli s poukom, toda učiteljica je kmalu podala ostavko na državno službo in šola štiti zaprta. Več mesecev že čakajo na novega učitelja — in to v razmerah, ko imajo toliko brezposelnih, delavolnih absolventov učiteljske!

Sneg in mraz v Črni gori

Dočim se ob našem Jadranu že kopajo in je pri nas pravo spomladansko vreme, je v Črni gori huda zima. Po toplim vremenu, ki je bilo tudi v Črni gori, je prišlo snežiti. Padlo je že precej snega. Bojze je zelo oster in vinogradniki se morajo, da bo letos trsje uničeno.

o. Iz poštne službe. Premješena sta višja poštna kontrolorja Anton Kroflič iz Konjice v Celje in Anton Frantović iz Splita v Ptuj.

o. Iz železniške službe. Premješena sta prometnika Danijel Zevnikar iz Vuhreda v Nomenj in Anton Žvan iz Nomenja v Vuhred.

o. Podhradska podružnica Slovenskega planinskega društva v Rušah uljudno vabi svoje člane in prijatelje na 38. redni občni zbor, ki bo v soboto, 11. marca, ob 20. uri v gostilni g. Muleja v Rušah.

o. Tatvine v vlaku. Te dni sta bila v istem vlaku med Ljubljano in Zidanim mostom okradena dva potnika. Ernestu Kovaču iz Tacna je neznan žepar ukradel denarnico s 1000 dinarji in več vrednostnih papirjev. Oskarju Leskovšču iz Celja pa je neznan tat odnesel ročni kovčeg s perilom. V vlaku med Račami in Pragerskim je nekdo odnesel železničarjevi hčerki Hildi Reimajerjevi ročno torbico, v kateri je imela zlato zapesneto uro, železniško legitimacijo ter 100 dinarjev.

o. Šolski vlak Ljutomer—Murska Sobota. Po novem voznem redu bo vpeljan šolski vlak na poti Ljutomer—Murska Sobota. S tem vlakom bodo dobili dijaki zelo ugodno zvezo.

o. Statistika ljubljanske glavne pošte. Lani je glavna pošta v Ljubljani sprejela pol milijona priporočenih pism, še več pa jih je odposlala. Kot zbiralna pošta je sprejela in nato odposlala naprej 1.300.000 priporočenih pism. Glavna pošta je sprejela 45.000 poštnih paketov, odposlala pa 136.000 paketov. Sprejetih brzojav je bilo lani 64.000, odposlanih pa 61.000, posredovala pa je glavna pošta pri 134.000

o. Kdo požiga v Kočevju? Zadnje čase so požari v Kočevju zelo pogosti. Na delu je zločinska roka neznanega požigalca, ki je te dni zažgal škeden in gospodarsko poslopje posestnika Bachmajerja.

o. Smrtne žrtve gripe na Gorenjskem. Po vsej Gorenjski razsaja že dalje časa težka gripa. V vsaki vasi imajo po več bolnikov. Gripa je zahtevala že več smrtnih žrtv.

o. Šestnajsti sin se je te dni rodil posestniku Francetu Oblaku v Radgoncih pri Litiji. Srečni oče je naprosil našega kralja, ki bo botroval njegovemu šestnajstemu otroku.

Celje

c. Pogreb 59. sodnega izvrševalnega uradnika Ivana Saksida bo danes ob 17. iz miruvalnice na okoliškem pokopališču.

c. Jamski voziček se je zvrnil in hudo poškodoval po celem telesu rudarja Rudolfa Vebra v Hudji jami.

c. Nogomet v nedeljo: ob 10.30 na igrišču pri Skalni kleti prijateljska tekma med SK Rapidom iz Maribora in Atletiki, predtekma med mladima SK Štor in Atletiki. — Ob 14.30 na Olimpu igrišču prvenstvena pokalna tekma med SK Amaterjem iz Trbovelj in SK Olimpom, sodil bo g. Vebler.

c. Kino Dom: »Audioskopik« in »Annopolis«, filma svetovnega uspeha in čudežne tehnike.

c. Predsednik senata g. dr. Korošec prispe jutri v Celje na zborovanje kmečkih zvez. Zagnjil je bil v Celju na zborovanju JRZ pred volitvami. To pot se bodo z njim posvetovali merodajni o imenovanju novega župana.

c. Pokojninski zavod je že oddal vsa glavna dela za zgraditev trinadstropne hiše, kjer je bila podrti Krona. Poznejša dela — tesarska, pečarska i. dr. — bodo oddana čez dva meseca: poslopje bo dozidano jeseni.

c. Zveza kmetijskih fantov in deklet ima jutri dopoldne v Celjskem domu zborovanje in tečaj s pričetkom ob 8. — Prosvetno društvo priredi v gledališču jutri ob 16. Meškovalo žoligro »Na smrt obojeni«. — Celjski čevljarji imajo ob 8. v hotelu »Pošta« občni zbor.

c. Verdijev »Trubadur« bo naslednja opera, s katero pride gostovat v torej ljubljansko gledališče. Obiskovalci se opozarjajo, da bo pričetek ob pol osmih.

c. Volivni imenik za volitve delegatov in namestnikov za Zbor Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani je na vpogled upravičencem na magistratu v sobi 2. Reklamacije se morejo vložiti pri volivni komisiji Pokojninskega zavoda v Ljubljani do 14. t. m.

c. Umrla je prejšnji mesec, v bolnici 15 ljudi in doma v mestu prav toliko.

c. Brezposelnost kaže po prijavah na Borzi dela še vedno porast. 20. febr. je bilo prijavljenih 1435 brezposelnih (1246 moških in 189 žensk), 1. t. m. 1440 (1255 in 185). Borza išče 9 hlapcev, 6 rudniških vozačev in kopačev, kovača, mizarja, kurjače, natakarijo, več kuharic in služkinj.

c. Legija koroskih borcev, krajevna organizacija v Celju, poziva vse svoje člane na širši članski sestanek, ki bo v Celju 5. marca ob 8. uri zjutraj. Zbirališče na Glaziji.

p. Iz bolnišnice. Sem so prepeljali 44-letnega kočarja Novaka Jožeta iz Cerovec pri Ivanjokovih. S svojim sosedom Kumerjem je živel v večnem sovražstvu radi poti. Kumer si je potešil jezo, da je Novaka z desko premlatil do onemoglosti.

n. Novosadski gasilci uvrščeni v skupno slug. Mestna občina v Novem Sadu je te dni sprejela nov mestni statut, po katerem so gasilci uvrščeni v skupno služiteljev. Istočasno so jim tudi plače znatno znižali.

n. Rimski hodniki v Sarajevu. Te dni so mest. delavci pri kopanju za neki park odkrili še precej dobro ohranjene rimske hodnike. Kopanje se nadaljuje.

n. Šest razbojnikov obsojenih na smrt. V Sabcu je okrožno sodišče te dni končalo proces proti zloglasnim razbojniški tolpi Petra Beloševića. Proces se je končal s šestimi smrtnimi obsodbami. Na smrt so obsojeni razbojnik Peter Belošević, Josip Bojčić, Bane, Petar Arsenović, Milorad Pajić, Radisav Stefanović in Borislav Nikoljić.

Maribor

Zborovanje mariborskih grafikov

V Delavski zbornici je bil sinoči občni zbor mariborskega poverjenstva grafične organizacije, ki ga je vodil predsednik g. Janko Duh. V svojem poročilu je predsednik omenjal uspehe organizacijskega dela v korist članstva, nakar je poročal tajnik g. Janko Krajšek. Iz njegovega poročila posnemamo, da šteje mariborsko poverjenstvo grafikov 140 članov. Organizacija izpolnjuje tudi veliko socialno poslanstvo, saj je mariborsko poverjenstvo izplačalo v preteklem letu na invalidninah in brezposelnih podpora okoli 200.000 dinarjev. Poročila so

ugotavljala, da se je brezposelnost med tujakšnji grafičari zelo ublažila. O blagajniških zadevah je poročal g. Alojz Škrobar. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z g. Duhom na čelu. Občnemu zboru mariborskih grafičarjev je prisostvoval tajnik ljubljanske organizacije g. Slavko Dvoršek, ki je poročal, da sta se včeraj odpravila državni tožilec dr. Kravina in tajnik SGRJ g. Drago Kosem v Beograd, kjer bosta resornemu ministru predložila nov osnutek za pravilnik o humanitarnih ustanovah.

m. Pri večerašnji raciji so tukajšnji policijski organi aretirali 20 sumljivcev, ki so jih perlastirali in izročili sodišču.

m. V ukradeni obleki na promenadi. Včeraj je neki natak pred lekarno na Meljski cesti videl, kako je neznan mladenček skušal odpeljati tuje kolo. Ker pa se mu to ni posrečilo, je pobegnil v Kneza Koclja ulico, kjer ga je dohitel stražnik in ga aretirал. V njem so na policiji spoznali 19-letnega Slavka P., ki je priznal, da je obleko, ki jo je imel na sebi, ukradel neki stranki v Koseskega ul. 31.

Madrace,

žične vložke, afrik, žimo, gradl, kupite najceneje pri

OBNOVA F. NOVAČ, Jurčičeva ulica 6

m. Petek brez rib. Včerašnji ribji trg je bil brez rib, kar je nekaj nenavadnega za Maribor. Gospodine so zaman iskale rib na trgu. Ni bilo niti sladkovodnih, niti morskih. Vzrok so najbrže neugodne vremenske prilike na morju.

m. Kolesarka pod avtomobilom. V Kopalniški ulici je neki avtomobilist povozil kolesarko Marijo Smodišev, posestnico s Pobrežja. Njeno kolo je popolnoma uničeno, kolesarka pa čuti bolečine v desnem kolenu.

m. Hotelskega vratarja je napadel. Vratar hotela Zamorc Hubert Škof je pretekel po poklicni stražnik, ker ga je zagnal Andrej G. iz Odesse udaril po glavi. G. je bil aretirán. Bil je precej vlinjen.

Umetne oči

izdelujemo popolnoma naravno za naše paciente
F. Ad. Müller SO'ne, Wiesbaden
v Mariboru: Hotel Zamorc
dne 15. marca 1939

m. Tatvine rib. Lastniki ozir. zakupniki ribarskih okrajev se pritožujejo radi vedno bolj se množijo tatvin rib (rakov). To kaznivno početje podpirajo najbolj oni, ki ukradene ribe kupujejo. Ker se nekateri pri tem ne zavedajo kaznivnega dejanja, opozarjamo, da odgovarjajo kupci po kazenskem zakonu ter bodo v vsakem primeru tudi ti ovadeni sodišču. Pred nakupom rib (rakov) naj se zato vsakdo prepriča, če je prodajalec upravičen loviti odn. prodajati ribe (rake) ter vedno zahteva uradno izkaznico, ki jo mora imeti vsak ribič. — Zveza ribarskih društev.

m. S fračo kamen v oko. Neki deček je s fračo zalučal 9-letni delavčevi hčerki Magdi Steinbacherjevi iz Zg. Bistrice kamen v desno oko in ji ga zelo nevarno rani. Deklico so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. S kamenjem na starčka. Neznani fantalini so v Sp. Dupleku napadli 75-letnega preužitkarja Franca Mulca in ga kamenjali. Starček je pri tem dobil hude poškodbe na glavi.

m. Vlom v mesnico. V noči na sredo so neznan storilec s ponarejenimi ključmi vlomil v mesnico Avgusta Lobnika na Betnavski cesti 47 in mu odnesli večjo količino mesa. Denarja niso našli.

Priporočila se Modni salon „Mila“, Teubajeva ulica 4

m. Velika tatvina v Rošpohu. Trgovca Alojz Arbeiter iz Maribora je prijavil žandarmeriji, da mu je njegov vinčar, ki se je izselil, v Rošpohu z njegovega posestva ukradel mnogo orodja, obleke ter 420 litrov vina.

m. Prijel vlomilec. Policija je te dni aretirala že dolgo zasledovanega vlomilca Josipa Čufu, ki je pred mesec vlomil v pisarno lesnega industrijskega Kende v Selnici ob Dravi ter odnesel večji znesek denarja. Vlomilca so po zaslišanju izročili sodišču.

m. Huda prometna nesreča. Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je zaradi pokvarjenih zavore padla s kolesa 24-letna posestnica hčerka Angela Somer in si razbila čeljusti. Ponesrečenko so prepeljali v tujakšno bolnišnico.

* Sokol Maribor II. Pobrežje, priredi v nedeljo, 5. marca, v sokolski telovadnici mladinsko igro »Jurček«. Začetek ob 17. uri. Pridite!

* Lutkovno gledališče Sokola Maribor Matice vprizori jutri ob 15. uri igro »Zlati cvet — čarobni cvet«.

m. Sedmidenavni gostilniški kletarski tečaj Zveze gostilniških združenj se prične 6. marca ob 8. na banovinski vinarini in sadjarski šoli v Mariboru.

* Izvrstno vino od 5 l naprej po 7.50 din pri Dernaču, Meljski hrib 33.

* Sokolska četa Razvane priredi »Vrtnice« v nedeljo, 12. t. m., in ne 5. t. m.

* Dne 9. III. 1939. se bo vršil ob 19. uri v lovski sobi hotela Orel, redni občni zbor Mestne strelske družine. Vsi cenjeni člani in prijatelji tega viteškega sporta se vabijo, da se s udeležijo.

* Hotel Orel. Vinska poskušnja. Najboljša izbrana lutomerska vina. Salvator pivo.

* Udeleženci potovanja po Italiji, ki ga prireja »Putnik« od 17. do 31. marca, bodo obiskali Benetke, Firence, Rim, Napoli, Vezuv, Pompeje, Palermo, Katanijo, Etno, Prizo in Bolonjo. Cena od Rakeka do Rakeka III. razr. din 290.—, II. razr. din 1430.—. Vsa okrasba od Benetk do Benetk din 2750.—. Kolektivni potni list. Informacije pri »Putnik-u«.

* Ne odlašajte več s prijavi pri »Putnik-u« izlet z luksuznim avtomarom na Dunaj od 12. do 14. marca. Cena le din 260.—. Takojšnje prijave pri »Putnik-u«.

* Občni zbor Slovenske šahovske zveze. V nedeljo, dne 5. marca, se bo vršil IV. redni občni zbor SSZ v Mariboru in sicer v igralni sobi hotela »Orel« v III. nadstropju ob 10. dopoldne. Popoldne je bo odigrala istotam medmestna tekma Ljubljana proti Maribor — Celje na 12 deskah. Mariborski šahisti naj se dopoldne med obnim zborom javijo radi sestave moštva.

* Opozorilo prebivalstva. Vsako nedeljo posluje pod okriljem društva »Sola in dom« v knjižnici Pedagoške centrale Koroščeva ul. (Državno učiteljsko) od 10. do 12. ure dopoldne vzgojna svetovalnica, ki nudi po strokovniških pomoči pri onih otrocih, kojih vzgoja je iz kakršne koli vzroka težavna. — Društvo »Sola in dom« v Mariboru.

* Dr. Andrej Vebler, odvornik v Mariboru naznanja, da ima svojo pisarno na Aleksandrovi včisti 12. I. nadstropje levo, telefon šte. 29-57.

* Otvoritveni koncert v hotelu Mariborski dvor danes ob 20. uri. Za obilen obisk se priporoča Fani Kveder.

* »GRIC« poldnevni izlet. Autocesta. furež.

* Občni zbor Društva gluhozemelj v Mariboru v nedeljo dne 5. marca ob 10. uri dopoldne restavracija g. Kuder, Kopalniška ul. »Narodni dom«. Vabljeni cen. občinstvo, da se v velikem številu udeležijo zbora gluhozemelj, ki bodo dokazali usposobljenosti za udeleževanje v javnosti, in upravičenosti borbe za obstoj in napredek gluhozemelj in zaščito njih otrok. — Odbor.

Nočna lekarniška služba: lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul., tel. 77-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta, tel. 21-79.

Kino

* Grajski kino. Danes »Koncert v Tirolu«. Helli Finkenzeiler, Fritz Kampes, sodeluje dunajski dečki pevski zbor.

* Kino Esplanade. Od danes dalje »Ona in njenih 100«. Deana Durbin in znani dirigent Leopold Stokowski.

* Kino Union. Od danes do vključno nedelje »Ponočni strahovi«. najrazburljivši gangsterfilm te sezone. V glavni vlogi Boris Karloff.

Mariborsko gledališče

Sobota, ob 20.: »Prodana nevesta«.

Red D.

Nedelja ob 15.: »Boccaccio«. Gostovanje g. Povheta. Zlžane cene. — Ob 20.: »Automelody«. Zlžane cene. Zadržlj.

Ponedeljek: Zaprt.

Torek, ob 20.: »Partija šaha«. Red C.

Dve poslovitveni predstavi bosta to nedeljo v marib. gledališču. Kot prva se v gostovanju komika g. Povheta v vlogi kramarja Lambertuccia od popoldanskih predstav po slovi in nadvse zabavna Suppejeva opereta »Boccaccio«, zvečer pa bo ob zlžanih cenah zadnjič letošnja zimska Stimečeva dramska reportaža »Automelody«. Tudi za »Boccaccio« veljajo zlžane cene.

Darujte za azini sklad PTLI

Večer mariborskih esperantistov

Preteklo sredo je priredilo Marib. esperantsko društvo v krogu svojega članstva Zamenhofovo večer, ki je prav lepo uspel. Posebno so ugajali solisti in deklaratorji esperantskih pesmi, ki so pripomogli, da je bilo razpoloženje vseskozi odlično. — Želeli je, da bi še podobni večeri prirejali pogostejše, posebno radi mladine, ki se v vedno večjem številu odziva ideji Zamenhofa.

Priznanje zaslužnim pevcem

Na današnjem družabnem večeru, ki ga priredi Pevski zbor Glasb. Matice, izročila šestim svojim članom odlikovanja za 20 letno pevsko sodelovanje. Ta odlikovanja je poslal Južnoslovenski pevski Savez vsem onim, ki že 20 let zvesto in vestno vrše svoje pevske dolžnosti. Odlikovanci so gg. Mraljak Lizika, Pule Marica, Planinšek Cilka, Svare Terezija, Hohnjec Anton in Novak Josip.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč vrši v nedeljo, 5. marca, OUZD zdravnik dr. Ivan Turin, Maribor, Linhartova ulica št. 12.

m. Ljudska univerza v Mariboru obvešča svoje člane in prijatelje, da bo pričel pobirati njen sluga majhno članarino, ki ji je za zelo važna za njen obstoj in razvoj. Zaradi tega prosimo, da se odzove čim večje število pristavev našemu kulturnemu klicu. Odbor »Ljudske univerze« v Mariboru.

m. Iz uredništva »Maribor Zeitung«. Glavni urednik g. Udo Kasper je včeraj odpotoval v Nemčijo, da se kot častni gost udeleži slavnostne otvoritve Lipskega velesejma v nedeljo 5. marca. G. Kasper se bo kot gost saksonskega gospodarstva ministrstva in gospodarske zbornice v Dresdenu udeležil tudi ogledne vožnje po saksonskem in sudetskem industrijskem ozemlju.

m. Ljudska univerza. V ponedeljek, 6. marca, bo predaval naš znan pisatelj dr. Ivo Šorli o bistvu anekdote, nakar bo prebral iz svoje bogate zbirke nekaj najzanimivejših anekdot iz našega domačega, zlasti literarnega življenja. — V petek, 10. marca, predava dr. Evgen Spektorški o francoskem in nemškem pojmovanju države.

m. Akademija Sokola I., ki bo danes, ima kot uvod k proslavi 10-letnice: 1. Ženska deca: Rajanje; 2. moški naraščaj: Olimpijska petorica; 3. ženski naraščaj: Razgibalne vaje; 4. djaki vojaki Sokoli: Pevska točka; 5. moški naraščaj: drog; 6. ženski naraščaj: ritmična sedmorica; 7. člani: vaje nad podstavkom; 8. članice: telovadni ples; 9. vojaki Sokoli: Turški marš. Sodeluje orkester »Drave«. — Akademija se ponovi jutri ob 15. uri. Vstopnina 10, 8, 5, 3 dm. Začetek točno ob 20. uri.

m. Spominske žebličke za zastave Jadranske straže, ki se bodo razvile dne 7. maja t. l. so odkupili naslednji: Anton Hofbauer, Celje, Jadranska straža, Beograd po din 200. Po 100 din pa sodeči: Garvens, Osjek; P. Hofstätter, Hoče; dr. Jože Bohinjec, Ljubljana; Elektroindustrija, Ljubljana; Jos. Erberle, Ljubljana; dr. Josip Carevič škof, Dubrovnik; Zavarovalnica Anker, Ljubljana; dr. Aksamovič, škof, Dja-kovo; Clotar Bouvier, Gor. Radgona; F. S. Finžgar, župnik, Ljubljana; K. Cerin, Novo mesto, Ivan Ašič, notar, CMaribor; Čak. paromlin, Čakovec;

Krjevini odbor JS. Bled; Hojs Franc, Ljubljana; Franc Koder, Ljubljana; dr. A. Horvat, Ptuj; Bata, Borovo; Marija Klešnik, Maribor; Julij Jereb, Maribor; Jos. Koncilia, Podlehnik; M. F. Schla sinovi, Kreka; J. Jellenz, Celje; Kmetijska družba, Ljubljana; Hranilno in pos. dr. Celje; Društvo Kazino, Ljubljana; Jurak Peter, opet, Celje; dr. Kimovec, prošl, Ljubljana; Povr. JS, Kulina; Sam. Eppinger, Dol. Lendava.

m. »Studenške novice«. Poročilo pod tem naslovom z dne 1. marca dodajamo, da so se občinske doklade v toletnem proračunu znažale od 65% na 59%, da ne bo nepotrebnega razburjanja med občani.

m. Poroke v Mariboru. Zadnje dni so se v Mariboru poročili: Sič Jožef, nadsprednik drž. z. p., in Rajner Kristina, bivša kuharica; Dobrun Peter, tov. delavec, in Živko Ivana, gospodinska pomočnica; Maučec Karel, slik. pomočnik, in Kaube Roza, predica; Kosil Jožef, tekst. delavec, in Ajdnik Cecilija, kuharica; Janžekovič Vencel, zas. uradnik, in Doberšek Hilda, šivilja; Oberjati Jakob, tkalski podmojster, in Ploj Ana, prodajalka; Spur Janez, zidar, in Stergar Elfrida, tkalka; Falež Jožef, zidar, in Kodrič Terezija, tov. delavka; Turk Ludovik, sin gostilničarja, in Feltl Gizela, zasebnica; Leskovar Mihael, delavec, in Harka Elizabeta, vdovlj. Leskovar, pletilja; Rancinger Franc, žel. kretničar, in Zager Jožeta, zasebnica; Čakš Viktor, tov. delavec, in Stamec Ivana, vdovlj. Kromvogel, tkalka; Rotman Franc, tkalec, in Edelbacher Marija, tov. delavka; Zavernik Jurij, pos. sin, in Čoh Marija, hči pristavnika; Peršuh Stefan, pos. sin, in Medved Marija, pos. hči; Ster Alojzij, tov. delavec, in Smeđić Marija, pos. hči; Paravan Anton, pek, in Steiner Katarina, prodajalka; Sagat Rihard, tkalski mojster, in Lauk Pavla.

m. Ulična razsvetljava v Mariboru ojačena. Te dni je Mestno elektriško podjetje v nekaterih ulicah namestilo nove svetilke in zamenjalo stare žarnice z močnejšimi. Razsvetljava bo ojačena še v nekaterih mestnih ulicah.

m. Neki mestni zdravnik v Mariboru je predložil mariborski policiji lažno potrdilo o plačanih davkih, ki je potrebno za izstavo potnega lista. Zanimivo je, da je ta nemški zdravnik dolžan na davkih še 23.000 dinarjev, kljub temu pa je bilo potrdilo o plačanih davkih na pravičnem formularju in opremljeno s pravim žigom. Z zadevo se bo pečalo sodišče.

m. V poravnavi je mariborski trgovec z modnim blagom Izidor Finci iz Gosposke ulice. Terjatje je prijaviti do 8. aprila. Aktivna znaša 58.556 dinarjev, pasiva pa 116.304 dinarjev. Prvi narok bo 17. aprila.

m. Pomagajte revli! Te dni smo poročali, da se je v Sp. Dobravji pri Tezmem podrla revni perici Mariji Pipenbacherjevi mala kočica, ki si jo je dala s svojimi težko prisluženimi prihranki zgraditi. Ker je siromašna žena sedaj brez vsakih sredstev, se obrača na usmiljena srca s prošnjo za pomoč. Podpore sprejema iz prijaznosti naše uredništvo.

m. Še en član Pintaričeve razbojniške tolpe. V Savinjski dolini so te dni aretirali zadnjega člana Pintaričeve razbojniške tolpe čevljarkega pomočnika Karla Hojkerja, ki ima na vesti številne vlo-me. Prepeljali so ga v mariborske sodne zapore.

m. Protituberkulozni dinar je koncem meseca februarja dosegel kosmato vsoto 481.029 din, ki je namenjena za posvajanje azila jetičnim bolnikom v Mariboru.

Prekmurje

Zbiranje vseh narodnih sil

Kako g. e. da prekmurska m. a. d. a generacija v b. d. o. c. n. e. s. t. Prekmurja in to mači odnose starejše in mlajše generacije

Zotovo je eden izmed najtežjih nedostatkov prekmurskega javnega življenja odnos starejših javnih delavcev do mladine, in deloma tudi mladine same med seboj. Sedaj ko se vrši tudi v Prekmurju zbiranje vseh narodnih sil za načrtno narodno-obrambno delo, bo treba imeti tudi to dejstvo pred očmi, ga pravilno vrednotiti in odstraniti vse škodljive pojave, ki bi mogli biti kvarni ravno skupnemu narodno-obrambnemu delu.

RAZNI POSKUSI, KI NISO USPELI

Prelom v gospodarskem in političnem življenju Prekmurja, ki je nastal s prihodom v novo državo, se je moral odražati tudi v duševnem pogledu. Edina inteligenca, ki je slovensko čustvovala, so bili do prevrata redki duhovniki. Zavedne napredne inteligence Prekmurje do prevrata ni imelo. Tuje šole in ves sistem, v katerem je živel, so nastanek narodno zavesti redkih svetlin inteligentov. V prvem desetletju nove države se v tem pogledu ni mnogo izpremenilo. Nove razmere so sicer vplivale tudi na narodno zavest redkih hvatnih inteligentov, vendar ti kljub svojemu članstvu v kateri si bodi napredni organizaciji za napredno misel v Prekmurju niso mnogo pomenili. »Naprednjaki« je v Prekmurju pomenilo isto kot »prišleki«. Naprednjak je bil le inteligent, ki ga je zanesla v Prekmurje služba. To dejstvo je imelo svoje posledice tudi v političnem življenju. Kljub mnogim ugodnim predpogojem za napredna slovenska gibanja, slednja niso imela toliko uspehov, kot bi jih mogla imeti, če bi jih vodila domača inteligenca (tudi če pri tem upoštevamo programske in takšne slobnosti naprednih gibanj v Sloveniji). Mnogo težjih taktičnih napak bi gotovo izostalo. Tudi radičevski uspehi gredo precej na ta račun. Četudi je to gibanje privlačevalo prekmurskega kmeta predvsem s svojimi socialnim jedrom in borbenim nastopom.

P. H. H. D. NOVE GENERACIJE

Vendar pa je moralo biti vsakomur jasno, da zakoniti razvoja človeške družbe tudi za Prekmurje veljajo. V slovenskih šolah je rasla nova mladina, ki je začela prihajati že tudi na slovensko univerzo. Bilo je to v letih svetovne gospodarske krize, ki je v vrstah vse svetovne mladine močno odmevala vsled nezvestnosti, ki jo je prinašala za bodočnost mladih generacij. Odmevala je tudi v dušah slovenske in prekmurske mladine, posebno, ker so ta leta pomenila tudi dobo najrazličnejših poizkusov likvidacije slovenske narodne samobitnosti. Močno je odmevala posebno v vrstah katoliške mladine in rodila poseben

prelom, s katerim se je del te mladine podal na pot svetovnonazorske osamosvojitve. Ta del prekmurske mladine je obnem z evangelizirano mladino ustvaril v Prekmurju prvi napredno, demokratično in socialno čutečo inteligenco, ki je bila pri tem prežeta s slovensko narodno zavestjo in videla edino možnost svoje bodočnosti in bodočnosti svojega ljudstva v čim tesnejši vsestranski pripadnosti slovenski nar. skupnosti. Vse dosedanje ravnanje in uspehi, ki jih je rodilo njeno delo kažejo njeno koristnost za vzgojo narodne zavesti v Prekmurju. Vendar pa hrup preloma, ki se je izvršil v katoliških vrstah nekaj in politični momenti, ki so ga spremljali, ni še niti danes popolnoma potihnil. Vsak tak prelom mora vzbuditi tudi odmev. Razumljivo je tudi to, da je vsled posebnih prekmurskih prilik bila medsebojna napetost še večja. Toda današnje prilike zahtevajo, da se tudi ta odnos v marsičem regulira.

KORISTI LJUDSTVA SO MLADINI NAJVIŠJA ZAPOVED

Mladina, ki se je odločila za napredno pot, je pokazala, da hoče in tudi zna delati in da ji je pri tem narodna korist prva. To je spoznala tudi napredna javnost, ki je prva razumela cilje te mladine. Vpraševati se danes ali je n. pr. najvidnejši predstavnik te mladine, ki ga danes priznava vsa Slovenija, dober in zaveden Slovenec, gotovo ni na mestu. Tudi v Prekmurju bo mogoče složno in koristno narodno-obrambno delo le tedaj, če bo zgrajeno na medsebojnem spoštovanju in priznanju nujnih dejstev, ki jih je prinesel razvoj in ki se ne dajo zavesti. Važno pa je, da

presojamo vse pojave s stališča koristi vsega naroda, da medsebojna trenja rešujemo po demokratični poti, ki je edina v stanju, da prinese tudi v prekmurske medsebojne odnose zdravo spoznanje, da smo vsi člani enega naroda in da moramo torej njegovi ohraniti in boljši bodočnosti posvetiti v prvi vrsti svoje sile.

V PREKMURJU RASE DANES POGUMEN IN DELAVEN ROD

Enako kot v vrstah inteligentne mladine je nastopila izprememba tudi med kmetско mladino. V začetku je imel n. pr. Sokol le svoja društva v glavnih središčih, pozneje jih je dobil tudi po vseh. Zadnja leta so prinesla zopet nov pojav: nastajala so Društva kmetijskih fantov in deklet, s svojo izrazito kmetско miselnostjo in nastajajo še vedno nova. Vse to kaže, da v Prekmurju ni mogoče ustvariti življenja samo po eni podobi.

Nad vse škodljivo bi bilo onemogočiti mladini sodelovanje tudi pri splošnih narodnih vprašanjih. Danes ko tudi drugi priznavajo, da raste v Prekmurju edep najdelavnejših slovenskih ročev in ko je dosegel že tudi važne uspehe v slovenskem javnem življenju, morajo to dejstvo tudi doma vsi priznati. Mladina, voljna dela, bo z mladimi močmi delo starejših samo pomladila in tako pripomogla, da bo še bolj odgovarjalo današnjim potrebam. Marsikateri pojav, nad katerim so se nekateri pritoževali, je izvir najverjetneje iz dejstva, da so starejši na mladino čisto krivo gledali. Naj nastanejo tudi v tem pogledu v Prekmurju ob 20-letnici boljše odnosi, s.

Za vse enaka pravica

ČUDNO IN ŽALJIVO POSTOPANJE NEKATERIH USTANOV S PREPROSTIM LJUDSTVOM

Prejeli smo več pritožb naših preprostih ljudi v katerih se pritožujejo zoper postopanje pri nekaterih splošnostih namenjenih ustanovah. V njih nam na podroben način opisujejo nepravilnosti in krivo postopanje, izvirajoče iz čisto ozkih nagibov, ki so jih deležni naši ljudje. Med drugim smo prejeli dopis iz Gornje Lendave, kjer se pritožujejo delavci v nekem gozdu, ki je last popolnoma nepolitične skupnosti, da ne dobijo več dela, ker so se popolnoma svojimi državljanjskimi pravicam odgovarjajoče udeleževali v javnem življenju. V omenjenem gozdu so delali za veje ter si tako zaslužili nekaj kuriva. Lansko leto jih je delalo 15,

letos pa že samo 7 ali 8. Kot so nam priložili tudi dokaze, se je izbiranje vršilo po krivih merilih. — Enake pritožbe so nam poslali delavci, ki nameravajo letos na delo v Nemčijo. V njih trdijo, da pri gotovi delavstvu namenjeni ustanovi ne najdejo onega razumevanja, kot bi ga morala pokazati do vseh prekmurskih delavcev, ki jo tudi s svojim denarjem vzdržujejo. — Nočemo se spuščati v podrobnosti in tudi dopisov ne objavljamo, ker verujemo, da bodo prizadeji svoje postopanje tudi tako popravili v kolikor ne bi odgovarjalo interesom, ki jim morajo v prvi vrsti posvetiti svoje delo. Naša iskrena želja je, da bi se tudi v Prekmurju iz-

vršila ona pomiritev duhov, ki spoštuje nazore in državljansko enakopravnost bližnjaka. V versko mehani pokrajini s politično precej diferenciranim ljudstvom je še posebno naloga vseh, ki so soodgovorni za pravilno postopanje z ljudstvom, da ta načela spoštujejo, posebno če naši preprosti ljudje ostajajo popolnoma v okviru vseh obstoječih predpisov in ne dajejo niti malo povoda za sicer kakršnega koli zakonom ne odgovarjajočega ravnanja. Na trameji, kot najperifernejši predel Slovenije, bo Prekmurju s svojim slovenskim ljudstvom vedno trdno na straži. Potrebno je zanj samo pravilno razumevanje, diktirano predvsem iz stališča splošno narodne koristi in je to danes nesporno zbiranje vseh sil naroda, ki se bo moglo izvesti edino in samo po načelih svobode, enakopravnosti in medsebojne spoštovanja.

Med tednom

Dobra igra na soboškem odru. Pod okriljem in v korist D. J. podpornega društva in v režiji g. prof. Potokarja bo 11. marca ob 20. uri zvečer znana japonska igra »Praznik cvetočih češenj«. Igra je žela ob priliki predvajanja v Ljubljani mnogo uspeha. Režija prof. Potokarja in igralci, ki predstavljajo vsestransko izbrane najboljše soboške igralne talente, obetajo, da bo Sobota imela po dolgem času spet priliko videti dobro gledališko predstavo. Redka prilika, da je mogoče videti v Soboti dobro igro in plemeniti namen, kateremu bo služil čisti dobiček bosja gotovo našla med soboškim in tudi okoliškim občinstvom poln odziv.

Dela na Kolodvorski cesti. Kolodvorska ulica je bila že od vplivnih časov prava razvalina in še z odprtim smrdečim kanalom. V javnosti se je slišalo mnogo pritožb zakaj se cestna dela niso nadaljevala, posebno ker je to tudi vreme dopuščalo. Te dni pa so dela na končni ureditvi ceste, ki je ena najprometnejših v Soboti, v polnem teku. Na križišču ob Aleksandrovi delajo trdno podlago z debelim kamenjem, na drugi polovici pa so nasuli prvostopen gramoz, po katerem se pridno sprejaha parni valjar.

Sobota dobi nočni vlak po letnem voznem redu. Pride iz Ormoža v Soboto ob 0.15 uri po polnoči in odide ob 0.40. Nočni vlak bo koristil tako mnogim obiskovalcem slovenskih mest, posebno Mariboru, kat seveda v prvi vrsti obiskovalcem Sobote.

Dober okus

Je posebna prednost odvaljalnega sredstva Dermal. Vihu tega deluje mlo in brez bolečin. Zato uživajo odprsti in otroci radi Dermal.

Dr. J. S. S. 1938/39

Nezakonski oteak

Frida Kovačeva

Lajči je majhen in slaboten. Na drobnem telesu sedi velika glava, obrazek pa je upadel in bled. Samo oči, velike, otožne, rjave oči gledajo vedno v svet, kot da bi hotele vsakega prosti odpuščanja da otrok živi. Matere nima, umrla je pr porodu in očeta — moj Bog, saj očeta ne pozna, ne ve, kdo je. Mnogokrat se godi tako; mater imajo otroci, samo očeta ne poznajo, vendar pa živijo.

Tudi Lajči ž. v. Za pastirja je pri velikem kmetu, pa mora delati kot hlapec. Gospod njim glas ga žene ves dan od opravka do opravka. Drva mora sekati, krave mora česati, gnoj mora voziti, da slaba kolena mnogokrat trepečejo pod težkim delom. Toda vseeno mora Gospodinja ne šteti s trdimi besedami, pač pa šteti s trdimi črnimi kruhom. Lajči prinaša vse, saj ne pozna drugega, samo delo in psolvke. Dvanajst let ima, pa izgleda kot bi jih imel devet. V šolo malokdaj prihaja, ker ni časa za to, kadar pa pride, se sošolci smejele njegovi nevednosti, za tepeca ga imajo in ga vlečejo. On pa molči, navajen je temu, pa vendar — nekje daleč, tam kjer ima navadno človek srce nekaj zaboli. Otroci ne ve, kaj je ta bole-

čina, samo v podzavesti slut, da se mu godi krivica, da bi se rad razjokal.

Lepa sončna nedelja je, ki da slutiti, da pride pomlad. Pred cerkvjo stoji polno ljudi. Poroko čakajo. Otroci se naganjajo okrog s krikom in hrupom, da je kar veselje. Tudi Lajči sedi na velikem kamnu, kot kupček nesreče. Bos je, iz raztrganih hlač gleda povsod belo meso. Mrzlo mu tudi mora biti, ker ima vse modre ustnice. Vseeno čaka. »Gostilvančarje« kaj radi vržejo med ljudi krofe, morda bo mogel katerega zagrabiti, saj krof je tako dobra reč.

Velika poroka bo, bogatega Rajsarja sin se poroči. To je velika h'ša, konje majo v hlevu in mnogo, mnogo zemlje. Tam je tudi nekaj služila njegova mati in dobro ji je bilo. Zenin ni več mlad fant pa vseeno je lahko potkal na vsaka vrata, nikjer ne bi dobil košare. Lepo mlado dekle vzame za ženo, komaj osemnajst let je.

Od daleč se že sliši godba in vriskanje »svatove«. Tudi malemu Lajčju zaškrjo oči. Ljudje se gnetjo pred cerkvjo, vsak bi rad največ videl.

Sepek obstane pri Lajčju.

»Ne greš naprej? Tu ne boš nič videl!« Mladi odkima. Sram ga je med ljudi, zadnja plat mu gleda iz strganih hlač in bos je. Sepek ga sune.

»Pa idi no! Saj očeta moraš videti, ko gre k poroki.« Lajči jove rjave oči se razširijo.

»Kaj pravš?« šepne.

»Tepec,« se smeje tovariš, »pa vendar ne misliš, da otroci iz nebes padejo.«

Fantek ostane sam, sam s svojimi bločnimi mislimi. Naenkrat se svita v otroški duši, temne obupane misli rojijo v veliki glavi, v težki pameti. Nenadoma oživi in beži v prvo vrsto radovednežev, se preriva in obstane. Velike oči so uprte v prihajajoče. Ne vidi snave v beli poročni obleki, ne vidi mladih fantov, ki mečejo krofe med otroke, samo velikega moža gleda, ki koraka dostojno v črni obleki proti cerkvi. Ustnice se zganejo, kot bi hotele kričati, in hrupu se ne sliši kratka smešna beseda iz ust razčapanega otroka: »Oče!«

Lajči gre domov, ne boji se trdih besed in udarcev, ki ga čakajo, ker se je ukral del iz hiše, tudi na krofe je pozabil.

Leta minejo. Lajči je lep, močan fant. Četudi je samo hlapec, se mu dekleta nasmihaajo. Resen in molčeč hodi po svojih opravkih.

Kočarčji imajo lepo posestvo in lepo hčer. Ravno ona je pregledno pogledala v Lajčijeve rjave oči. Fant se ji dopade in rada hodi z njim. Tudi on ni slep za lepoto, ki se mu ponuja. Srce mu težko

bije in kri mu stopi v glavo, kadar jo vidi.

Zvečer se srečata na travniku, on na eni, ona na drugi strani ceste. Lahkotno skoči brhko dekle čez jarek in že stoji pred njim. Tiho je in temno, od nikoder glasu.

»Kaj pa delaš tu?« se smeje.

»Nož sem izgubil, se izogne v zadregi.

»Ah, pa ga v temi iščeš, pojdi, pa ga skupaj iščeva.« Mehke rdeče ustnice mu ponudi v poljub.

»Saj n'ima sm'la, Mariška,« reče fant otožno, »Kočarjeva hči in hlapec!«

»Kak si smešen,« odgovori ona, »ni treba premišljevat. Imel me boš ti, za nego me lahko vzame drugje!«

Tesno se privije deklško telo k njemu. pripravljen — pred njegovimi očmi pa vstaja slika malega razčapanega bostega fanta, ki gleda s široko uprtimi očmi velikega moža v črni obleki pred cerkvjo.

Lajči se zgane.

»Nek pravi trdo in še enkrat: »ne!« Iztrga se iz mehkega deklškega objema in oddirja čez travnik.

Dekle gleda za njim, potem skomigne z rameni in reče glasno in zaničljivo:

»Tepec!«

Ne pozabi naročnine!

Naša vas

Kričeče socialno vprašanje

VPRASANJA NAZADOVANJA ROJSTEV SE NE DA REŠITI Z »MORALIZIRANJEM«, AMPAK Z UČINKOVITO GOSPODARSKO OBNOVO

Med domačimi zapiski je »Večernik« ponašil iz »Dejanja« o prehranjevanju šoloboznih otrok v Halozah. Omenimo jo še enkrat: »Od 41 otrok nemške razrede dobiva hrano na dan: pet stalno, 17 včasih trikrat, 6 stalno dvakrat, 12 včasih dvakrat, 1 samo enkrat. Kruha imajo otroci: 14 stalno, 15 včasih, 11 skoraj nikoli, 1 nikoli«. Se ne pred dobrim mesecem je prinesel »Slovenec« poročilo o predavanju znanega higienika in sociologa, ravnatelja Higienškega zavoda dr. Iva Pirea o skrbi za zdravje na vasi. Med drugim ugotavlja, da pojem življenjska sila na kmetih zaradi stalnega padanja rojstev. Ta padec rojstev ni na deželi nič manjši kakor je v mestih, Vkljub temu da je po farah več rodbin, je padlo število rojenih otrok ponekod za polovico. V listu sledi zapisano, da je nevarnost, da je nevarnost, da je ljudstvo vzelo v svoje roke regulacijo rojstev in je izgubilo spoštovanje božjih zakonov, ki so varovali to veliko narodno svetinjo.

Ce berete celotno poročilo, ne veste, ali je gornje besede spregovoril ravnatelj dr. Pirec, kajti malo naprej reporter znova poroča, da je nujna potreba, da damo kmetu tako gospodarsko in socialno pomoč, ki bi mogla uspešno vplivati na razdiralne sile, ki desekujejo slovensko ljudstvo v njegovih življenjskih temeljih.

Naj bo tako ali tako. Stavek, ki govori, da je ljudstvo izgubilo spoštovanje božjih zakonov zaradi regulacije rojstev, je klasičen primer za napačno in od vsega početka zgrešeno reševanje problemov, ki danes leže na naši vasi in čakajo svoje rešitve. Vzemimo samo primer neke kmečke družine iz Slovenskih gor. Starša sta imela 7 otrok. Otroci so

se rodili v medvojnem in povojnem času, ko je kazalo, da se bo še dalo živeti. Takrat, ko so se otroci rodili, je bil njihov oče prepričan, da bo lahko spravil za otroke doto, vsaj nekaj, kakor je pripravil to doto za njegove sestre njegov oče. Prišla pa je kriza, ki je kmet nikakor ni predvideval. O doti ni bilo več govora, trdna kmetija se je celo zadolžila. V tem času so začeli doraščati otroci, ki so prav tako jeli misliti o svojem domu. Kmet je odmočil prvo hčer, a ker ni imel denarja, si je najel za doto posojilo. Zanj pa ni bilo dovolj. Prodati je še moral njivo. Medtem sta mu odrasla že nadalje dva otroka.

Noben od njih se ne more več odziniti, ker ni denarja, nobeden se ne more poročiti na dom, ker bi moral preveč izplačati, za kar pa znova ni denarja. Vendar bi vsi radi živeli. V družini so zategadelj na dnevnem redu prepripi in življenje med družinskimi člani je pravi peklo. Hčera, ki se je poročila z doma, nima več kakor dva otroka. Po teh nekaj navedenih primerih bi se človek z zdravo pametjo samo vprašal: Kaj je večje zlo, ali ne roditi otroka, ki bi trpel po manjkanje, ali ga pa roditi in ga gledati, kako kriči, ker nima hrane, kako hira v rasti ter zaostaja morda celo duševno itd.?

Tako kričeča vprašanja se ne bodo smela nikoli reševati z moralno in podobnimi lamentacijami, ampak s temeljitim in načrtnim delom gospodarske in poljedelske ozdravitve našega podeželja. Ko bodo v prvi vrsti ustvarjeni pogoji za zdrav rod, bi bil mogoč živeti, takrat homo lahko reševali zadnje vprašanje z njegove moralne plati.

Pobude za napredek vasi

S POGUMNIMI IN SMOTRENIMI NAPORI JE TREBA PRISTOPITI K DELU

Vas, obča celica širše oblike, je iz vsestranskih ozirov važna družba manjše narodne skupnosti. Dandanes se pomenu vasi in vaškemu občestvu posveča vse premalo pozornosti. Po naših vaseh je premalo tistih probujočih sil, ki bi družile vaško življenje bolj v vzljubljenem domačem okviru in radi tega pada ljubezen do vaške skupnosti, pada ljubezen do domače grude in kmečkih domov. »Ljubo doma, kdor ga ima«, pravi naš stari pregovor. Odkrito prizna temu oni, ki je že okusil tuji »lesk« in je prišel do prepričanja, da ni v tujini one to-

plete, ki nam jo nudi domovina, v tujini ni tiste ljubeznivosti, kakršna je doma dasi še pod tako skromno streho in v tako skromnem življenju. Vaška skupnost človeka vzdržuje v dostojni življenjski ravni in mu vsestransko lažja težave, ki jih tujina lajšati ne more. Mi Slovenci še premalo cenimo pomen naše vasi, premalo smo še dostopni, da bi spoznali vso gorkoto in blaginjo domačih tal. Preveč nas še mami hrup in šum množic tujine, da tako preziramo svoje najdražje. Mladina, cvet naših vasi, se temu prepričanju vidno odtuja in tako izgublja

napleši čas življenja pri trdem delu v tujini, v službi velikim narodom za njih napredek in v svojo lastno propast. Na pol uničeni in onemogli se vračajo na svoje domove, ki so jih še skoraj neodrasli otroci zapuščali.

Skraini čas je že, da se vseje v naše vasi prežeta misel samospoznanja, da nam ta način prinaša samo zlo zgolj iz vsesplošnega stališča vaške skupnosti. Kmeti mladini je treba določiti primeren prostor doma, treba ji je nuditi primerne prilike udejstvovanja v različnih poklih in treba ji je dati primeren delež dohodka iz gospodarstva. Najnujnejše pa je, da to mladino dvignemo v izobrazbi v gospodarskem, kulturnem in prosvetnem vidiku. Mladini je treba nuditi priliko in jo navajati, da se oprime kmetijskega in gospodinskega strokovnega šolstva ter ji nuditi stanovsko samozavestno podlago v izvrševanju bodočih poklicev. Treba jo je seznaniti tudi s prirodnimi lepotami in bogastvom naše

zemlje in naših kulturnih dobrin. Vse to pa naj bi opravljala tudi organizatorična vzgoja v kulturnih, športnih in prosvetnih organizacijah. Vso skrb za izvrševanje teh vzgojnih nalog bi naj prevzela društva kmečkih fantov in deklet. Druga važna stran vaškega življenja in obstoja je gospodarski ustroj naših kmetij. Od tega zavisi bodočnost naše vasi. Kmečko gospodarstvo je treba prilagoditi potrebam časa in ustvariti možnosti izboljšanja produkcije in konjunkturalne sploh.

To so strani, ki zadevajo obstanek naše vasi. Bodočnost zavisi od nas, če bomo pravočasno spoznali potrebo in razumeli položaj naših vasi. Jedro vaškega udejstvovanja v sedanjem času bodi v tem, da izboljšujemo naprej svojo lastno pota in jih usmerimo do vsesplošnega kulturnega, gospodarskega in prosvetnega napredka, kar pomeni tudi naš narodni napredek sploh.

Kadar kupuješ dobro kravo...

NEKAJ NASVETOV ONIM, KI KUPUJEJO Dobre KRAVE-MLEKARICE

Kmetijski pregovor, da je dobro kravo molznicu isto tako težko dobiti kot dobro ženo, nas spodbuja k tem vrticam, s katerimi hočemo opisati zunanje znake dobre mlečnice. Samo po sebi se razume, da odvisi mlečnost tudi od drugih čimiliteljev, kakor n. pr. rase, porekla, zrasti, zdravja, starosti, hrane, nege itd.

Dobra mlekarica ima malo glavo, dolg in tanek vrat, globoka prsa, dobro razvit trebuh, zadnji del trupa mora biti širši od prednjega, dolgrepi, spodnje noge suhe in drobne. Sploh pa mora celotni izgled ogrodja izdati fino. Rogova naj bosta mala, svetla in gladka. Širina med rebri naj bo čim večja, prepričajmo se z otipanjem. Ako otipamo kožo, mora biti ta med prsti tenka, mehka, elastična, ter se mora lahko odločiti in vračati na svoje mesto. Na vratu in glavi mora biti koža fino nabrana. Dlaka mora biti fina, svetla, kratka, mastna in ne pregosta. Parklji naj bodo v skladu s kostmi nog in rogov in ne preveliki.

Na vime je treba obrniti posebno pozornost. To mora biti zelo razvito, ter se mora spredaj razprostirati preko trebuha, zadaj pa prehajati nogi. Koža vimena je mehka, na zadnji strani zelo nabrana. Tkivo zlez je prav tako mehko, trda mesta ali vozli so sumljivi. Mesnato vime ni znak mlečnosti.

Bradavice morajo biti pravilno nameščene in dovolj razvite. Pri nakupu krave je treba vsako bradavico posebej preizkusiti, da se prepričamo ako so zdrave, ako ne povzročajo bolečine kravi, ako delujejo kanali pravilno, da niso mogoče zamašeni itd.

Krvna mreža vimena se oddaja v trebušni žili, kateri prehajata pred prsno kostjo, skozi tako zvani spodnji jami, v prsni koš. Krvne posode vimena morajo biti čim bolj razvite, trebušni žili naj sta čim daljši ter močno vijugasti. Odprti spodnji mlečni jam naj bosta čim širši.

Ako naj bo naša ocenitev krave mlečnice po zunanjih znakih pravilna, moramo upoštevati vse zgoraj navedene znake istočasno, ne smemo se pa zanašati zgolj na posredne znake.

Izkoriščamo to priliko, da seznamimo naše čitatelje z nevšečnimi pojavi pri prodaji odn. nakupu krav mlečnic. Eden najbolj razširjenih trikov, prodalcev »mlečnih« krav je s telenom. Tuje tele pripeljejo na trg — pri tem seveda pazijo, da to tele odovarja barvi krave, da bi s tem podkrepili mlečnost krave. Tu ni polrebrna posebna bistrumnost, da se uolovi pravost stanje. Že napeto vime pri kravi, nam dovoljno zgornjo pravi, da ni bila krava gotovo dan ali dva izmoločena. Če bi bilo res tele od dotične krave, ne bi prodajalec pustil tele stradati oz. se mu ne bi trebalo zatekati k takim sredstvom. — Popravljane starosti je že bolj komplicirano, zato se tega sredstva poslužujejo pokleni prevaranti. Rogovje se opili ali sname, zobovje izdere, dlaka namaže, parklji obrežejo in tako popravljena stara jalovka, se obesi kakemu naižvežu za mlado kravico — mlekom. Da pa je delo temeljito in dobro opravljeno, se seveda temu primerno »popravi« živ. potni list, pa ga išči opeharjeni kupec! Torej previdnost kupci!

VÁCLAV PROKŮPEK:

Žena in zemlja

(Roman dvojne ljubezni)

Tako so hodili zjutraj in zvečer ob sonniku, tako je bilo vse žejno. O, to so bile poti! zlasti o prvem miraku. Soparno je bilo, da bi se zadušili in niti rosi se ni hotelo padati na ta zaprašeni svet, ki se je sprehajal v en sam suhopar, hlepec po vlagi.

Doba suše ni prinesla v Zapotok samo skrbi in strahu, mladi ljudje so se tudi veselili. Vsak dan so se shajali pri ribniku, si nagajali, skakali v vodo, se potapljali in veselje vplivalo, da bi obrnili pozornost nase. Jaj, kako lepo je bilo, klicati iz vode proti bregu!

V Zapotoku je že davno odzvonilo angelsko češčenje, vas že tone v tišino in pri Podboškovihi šele zapregeljo, tako pozno se je vrnil gospodar iz kamoloma. Vranka je zarzegalala v noč, Rjavka takoj za njo. Kobilici, ne rezgetajta, jima šepeta Marija in sama jemlje vaji v roke, sama ravna z njimi, sama jih popusti tako, da je Martin komaj še utegnil skočiti na voz. In kobilici glavi kvišku, gredo in gredo, podkve zvenijo, Marija ju komaj vzdržuje za vajejtni.

Marija in Martin gresta k Čeperci.

Poletela sta skozi vas. Kakor se vode

stekajo, tako je prešla vprega v današnje noč, polno zvezd. Podkvice zvenijo, Marija, podkvice, slišim vas, slišim, si pravi mlada kmetica, in nikoli bi ne hotela več menjati, za nič na svetu ne. Tole je življenje, si misli, to je radost, biti na svetu, moja noč, prekrasna noč, meni pripada, kakor da bi te videla prvič, kakor da bi te ne bila nikoli spoznala. Vode v daljavi se srebrijo. Repot voza naglo pojenjuje, koraki kobilic so utihnili, že gredo po lokah kakor po žametju.

Martin je stal za Marijo, roke je zlahka položil na njena ramena, mehko se je priklonil k njenemu telesu in tiho zaprl oči.

Voz gre po travi v lokah tako tiho, kakor če sova leti nad glavo. Zdaj bi, Martin, o tem govorili! Prični in ničesar ne čakaj, reci že enkrat svoji ženi, kako si srečen!

Marija molči in njene oči svetijo v zvezdnato noč. Stoji na vozu kakor soha, bela v mesečevi svetlobi. Daj, Martin, zdaj pogled, kako je lepa! Kakor bi na njej bil ves mesečni žar.

Prišla sta do nasipa. Kobilici sta se samu ustavili. Stresli sta glavi, se ozirli po Martinu in Mariji. Vodna gladina se pred

10 njimi zeleni in modri.

»Pustiva ju, da popaseta in se okopljiva,« je predlagal Martin.

Skupaj sta razpazela kobilici. Tudi komate sta jim sneli in povodce. Glej, obšlali sta pred njima, glavi sta sklenili in že se paseta. Divja stepla — ali sen?

Postala sta trenutek v tej noči, pozabila sta na želen kraj tod okoli, tu sta popolnoma sama, samo zvezde se svetlikajo na nebu.

»Poslušaj. Ti misliš, da je tišina. Poslušaj klicanje noči.«

Tudi kobilici sta dvignili glavi. Nad njimi so letele divje rase. S polja je klicel hrestec. Na strani nad ribnikom je nekaj začukalo. Z lok je bilo čuti glas prepelice in v gozdovih na zapadu je zasokovikala sova. Iz ločja je šumela drobna žalostinka žabjega kvakanja. Iz grmovja na strani je klicala rega. In Marija se je malce oprla na gospodarja.

»Okopljiva se!«

»Utonila bi.«

»Jaz sem s teboj.«

»Ne vem; ne poznam vode.«

»Jaz jo poznam!« je dejal na brez smehljaja.

Slekta sta se in stopata v hladno vodo. Tudi kobilici sta se naglo vzravnali. Samo primili sta, stresli z glavami in že stopata na bregu ribnika. Počasi stopata druga za drugo v vodo za njima.

»Glej ju no!« se je zasmejala Marija.

»Okopljiva se z njima!«

»Ne, kaj ti pa pride na misel!«

»Ne boj se, posadim te na Vranko, ta je modra.«

»Toda ne, ne, bala bi se,« se obotavlja Marija.

»Držala se boš za grivo, tako-le,« pokazuje Martin. »Vranka že čaka, plavalava sva ne enkrat skupaj!«

Marija že sedi na Vranki, toda vsa se trese, tako se boji. Vranka pa stoji pokojno. Martin se je zavijtel na Rjavko, zajezdil tesno k Vranki, položil roko Mariji na ramo in spustila sta se v globočine. Kobilici poznata Čeperko, kolikokrat sta jo preplavali in zdaj brez priganjanja gresta »mi proti zapornicam v tolmunu. Že sta celi pod vodo, samo glavnice nosita nad njo, samo nozdri.

Marija se hipoma ne boji. Samo za grivo se drži in k Martinu se nagiba. Hoče se ji, da bi zamažila, da ne bi gledala in se vsa predala tej slasti, ki se ji zdi od vseh najlepša, kar jih je kdaj doživela. Sama ima tudi samo glavo nad vodo in zdi se ji, da pluje visoko, kakor da bi imela krila. Ne ve, kako dolgo je trajala ta njena omamnost.

Martin ne odmakne pogleda z Marije. Vidi njene lase, ki so zdaj bolj plave kakor kdaj prej, ko se na njih odseva mesečna svetloba, ko na nje pada prekrasna noč. Kite je razpletla voda in jih nosi za Marijo kakor tenčico, kakor val zlati.

(Nadaljevanje v sobotnodeteljski števil.)

Ženski kotitek

Žena v borbi za vsakdanji kruh

TUDI ŽENA DOPRINAŠA S SVOJIM DELOM VELIKE ŽRTVE, MORDA CELO VEČJE KO MOŠKI

Močnejši spol se rad norčuje iz ženske emancipacije. Prav gotovo pa si bodo mislili, če bodo pogledali malo globlje v smisel besede emancipacija. — Glavni smisel ženske emancipacije vendar ni v tem, da so si nekatere ženske privzele popolnoma moški nastop, deloma moško obleko in moške navade. Mi gremo pri besedi emancipacija do nje globljega pomena. Emancipirana ženska je ona, ki dela. Delala so sicer ženske že tudi poprej, toda današnja ženska dela vse, se loti vsakega posla in se pokaže v njem tudi vztrajna in spretna kakor moški. Res je, da so to sposobnosti rodile socialne potrebe, toda baš to sili žensko, da nudi s svojim delom prav toliko kakor moški, to se pravi, da ga lahko v delu popolnoma nadomestuje. Sramotno pa je, da je za isto, pogosto še vesinejše delo, slabše plačana nego moški. To postopanje tolmačijo delodajalci s tem, da ženska ni potrebna tako visokih dohodkov, ker ona ne vzdržuje družine, am-

pak je njena plača samo približek k moževi. Mi pa predobro vemo, da je mnogo žena, ki drže pokonci celo družino, ker je mož brez službe, kar ni danes nič novega. Mnogi delodajalci vzamejo namreč raje v službo žensko, ker vedo, da ji bodo lahko odmerili precej nižjo plačo, čeprav bo ona delo opravila prav tako kakor kakšna moška moč.

Žena doprinaša s svojim delom v kakršnem koli poklicu mnogo večjo žrtev nego moški. Ona kljub naporni službi ne sme pozabiti, da je ženska. Doma jo čakajo gospodinjstvi in materinski opravki, dočim čaka moža, vračajočega se iz službe pripravljena večerja, topla voda za umivanje in odgrnjena postelja. Otroci morajo hoditi po prstih okoli očeta, češ, očka je utrujen. Težko breme je za današnjo ženo ta tako zvan aemancipacija, ki jo je rodila potreba.

Da, ženska se je emancipirala, a še zdaleka ni dosegla enakopravnosti, ki ji gre kot enakovrednemu delavcu!

Vam ugaja žena s cigareto?

KOČLJIVO VPRAŠANJE ZA ŽENSKI IN MOŠKI SVET — KDO VE, KAKO BI KONČALO TOZADEVNO GLASOVANJE?

V današnji dobi ni nič novega, niti nič posebnega, če vidimo žensko s cigareto v roki. Pred časom bi postala ženska, ki bi si v družbi prižgala cigareto, za vsa družba nemogoča. Kajenje se je smatralo nekoč za izključno moško zadevo, a v moške zadeve se ženske niso smele vtikati, če so hotele biti dostojne. Zadnja, za človeško življenje izjemno polna doba, pa je ženskemu svetu popolnoma preuredila življenje. Postavila je življenjski borbi naproti, medtem ko se je poprej boril samo mož. Ni torej čudno, da si je ženska, ki se danes kosa z možem na vseh delovnih poljih, prisvojila tudi njegove navade, ali bolje rečeno njegove slabosti. In kajenje je slabost, pri neobhodno potrebno niti enemu, niti drugemu spolu. Nihče se danes več ne čudi, če vidi žensko ki seka, žaga, teče, zida, kosi, orje, izvaja prakso kot doktor le ali one stroke itd., čemu bi se torej čudili, če jo vidimo na motornem kolesu, na smučeh, pri nogometu in sličnih prvotno samo moških razvedrilih — in končno tudi s cigareto v rokah.

Pravici na ljubo bodi povedano, da se mi ne zdi kajenje pametno niti za ženske niti za moške, n č je že tako, da lahko moški neovirano kade, zakaj bi se branilo ženski, ako njej sami žep

in zdravje to dopuščata. Seveda, ne-lepo je, če drži ženska neprestano cigareto v rokah, da so prsti rujavi, če se z ozirom na kajenje primerno ne neguje, če kadi v prostorih kjer je kajenje zabranjeno ali pa neprimerno in končno, če kadi na ulici. Na ulici namreč tudi pravi gospod ne kadi.

Proč z gubami!

Gube na obrazu, zlasti okrog ust, nastanejo, ako človek preveč nateguje dotične mišice, prepogosto zdeha, se preirano smeje ali »reže obrazce«. V največji meri pa so gube znaki bližajoče se starosti. Dokler so mišice liča še trde in so podkožne plasti dovolj sočnate od naravne maščobe, črte izginejo, kakor hitro obraz počiva. Kadar pa so lica ohlapna in je koža suha, se zarežejo v obraz črte ali gube, ki se sčasoma bolj in bolj poglabljajo.

Da odpraviš gube, pomaga vsaj deloma masaža trepljanja, ki lice osveži, ker privabi več krvi vanj. Treba pa je kožo prej očistiti z oljem ali s kremo, ker je važno, da znojnice niso zamašene in prodira maščoba vanje. Prav ta maščoba zopet napne polt. Ko je koža očiščena, jo iznova namažemo in trepljamo z maslinim kazalcem in sredincem po licu, dokler polagoma ne obdelamo vsega. Treba pa

CONSTANCE BENNETT (Metro-Goldwin-Mayer)

je to vztrajno ponavljati vsak večer in vsako jutro. Tudi tu velja pravilo, da je bolje preprečiti, nego kasneje odpravljati. Razen tega moramo vedeti, da zunanje postopanje ne more docela odpraviti globokih gub in brazd v ohlapni in leni koži, ako niso tudi od znotraj dani pogoji za to, da se polt napne. V splošnem izboljšajš in osvežiš mišice s tem, da daješ svojemu telesu zadostne količine pravilne hrane, da telovadiš, se giblješ v svežem zraku, ne ponočuješ in ne kadiš, skratka, da živiš zmerno po vseh predpisih zdraveno uro v sopari. K pudingi serviramo omake.

Kuhinja

Gobe v školjkah so jako primerne kot uvodna jed. Vmešaj 14 dkg presnega masla, 4 rumenjake in dodaj potem 4 dkg parmezana, 6 pasiranih sardel, 40 dkg fino praženih gob in končno sneg iz štirih beljakov. Napolni s to mešanico školjke, namazane z maslom ali majhne modelčke, potresi z drobtinami in peči pol ure v pečici. Modelčke postavi na pekač. Zdjaj lahko uporabljaš suhe gobe, ki jih pol ure namakaš. Spomladi pa mavrahe, ki so prve gobe.

Klobasa od ostančkov mesa. Kuhano goveje meso ali pečenko kakršne koli vrste zmelj v stroju, dodaj 20 dkg vmešanega presnega masla, dve očejeni, fino sesekljani sardeli, sesekljane zelenega peteršilja, malo gorčice, soli in popra ter vse dobro zmešaj. Napravi iz tega obliko klobase, ki jo zavij v masloli papir, namazan z oljem. Postavi na hlad, da

se strdi, potem odvij klobaso in jo nareži na listke.

Ocvrte noge ali glava. Skuhaj noge ali glavo kakor prej, toda brez zelenjave, dodaj samo malo vina, poper, sol in lovorjev listič. Zreži vsako nogo na štiri kosce — kosti pa ne izločaj — povaljaj jih v moki, raztepenem jajcu in drobtinah ter jih ocvrni na masli, kateri lahko dodaš polovico kuhanega masla. Tudi svinjske kuhane noge lahko ocvrniš na ta način, a niso tako dobre kakor telečje.

Praktični nasveti

Čevlje, galoše in snežke ne daj v omaro, ker morajo biti na zraku. Zanje je najprimernejša polica, ki jo lahko zakriva zastor. Posebno primerno je, ako so posamezne police za čevlje sestavljene iz lestev; med njimi naj bo vedno par centimetrov presledka, da more zrak tudi ob spodnji strani do obtuje. Razumno je, da treba čevlje imeti na koplilih, posebno če smo stekli vlažne. Le tako ohranijo dolgo lepo obliko.

Briketi iz premogovega prahu. V kleti se sčasoma nabere mnogo prahu od premoga, ki ga umna gospodinja nikoli ne zavrne. Poškropi ga nekoliko z vodo in ga temeljito premešaj, da ga je lažje možno zavijati. Potem položi po več pol časopisnega papirja skupaj po tleh kleti, stresi na vsakega pol lopate poškopljene in zmešanega prahu, zavij dobro v zavoj in zloži te zavoje na kup. Ko imaš v peči že prav živo žerjavico, položi nanjo par takih briketov. Toplota se na ta način ohrani po več ur. Briketi te vrste so uporabljivi tudi za tako imenovane trajno gorljive peči.

MALI LORD DŽEF

»To so, gospod, dragoceni biseri.«
Jim Hampstead in Doris Glendon, sprema Londonstva lopova, iz orisčata Geoffreya Braemara, uboga dečka brez staršev, kot slepo orodje za svoje lopovščine. Povsod za predstavljata kot mladega bogataša »lorda G. Braemara«. Po nekem poizkusu kraje draguljev morata bežati.

»Prosim vas, gospod detektiv, to je doktor.«
Geoffrey je ostal v hotelu, kjer ga detektiv aretirajo in on pride pred mladinsko sodišče. Geoffrey je seveda kaj malo vedel o pravem delovanju svojih odraslih prijateljev, toda on jih nagonsko brani in jih noče pokazati med fotografijami na policiji. Sodišče ga spozna za krivega.

1. Ameriška pisateljica Frances Barbour je napisala zanimivo zgodbo, ki jo je filmska družba Metro-Goldwyn-Mayer posnela v film z naslovom »Lord Jeff«. V tem filmu nastopata tudi znana mladinska igralca Fredi Bartholomew in Mickey Roney. Vso zgodbo s prizori iz tega filma bomo prinašali v vsaki sobotno-nedeljski številki.

»Hočem biti gospod, ne pa mornar.«
Sodišče pošlje Geoffreya v nautično šolo v Barnard Home, kjer se taki dečki popravljajo in učijo pomorskega poklica. Ko mu dajo pomorsko obleko, Geoffrey protestira, ker smatra, da ni dovolj fino za »lorda Braemara«. Ostale dečke, ki so v novem domu zadovoljni, prezira.

Zanimivosti

1839-1849

Velika drama ljubezni in junaštva

Romantična vloga zakoncev Garibaldijev v osvobodilnih bojih prebujene Italije

Na razgledni višini Janicula v Rimu je bil 20. septembra 1895, četrto stoletje po vzkorajanju četrte Viktorije Emanuela II. v večno mesto, odkrit spomenik revolucionarnemu junaku preporočene Italije, Giuseppe Garibaldi.

V Lateranski pogodbi, 11. februarja 1820, je vojno stanje med državo in Vatikanom prenehalo. V cerkvenih krogih je bila sprožena želja, da bi iz bližnje Vatikan odstranili bronastega jezdec. V ognjenem govoru je Musolini v parlamentu napovedal, da Garibaldijev spomenik ne bo odstranjen, nasprotno — postavili bodo tjakaj še časten spomenik njegovi junaški ženi — Aniti.

Musolinijeva objuba je bila skoraj izpolnjena. Pred kazinom v Villa Lante se je dvignil krasen spomenik kiparja Maria Ruttellija. Na divjem, visoko vzpetem konju brez užd jezdi mladostna žena. V desnici drži revolver, na prsi privija sinčka Menottija, z levico grabi za konjsko grivo. Junaška Amaconka iz osvobodilnih bojev je upodobljena v nadnaravni velikosti.

Anita Garibaldi? Ime se sliši kakor daljna pravljica za ljudi, ki konaj ne kaj vedo o zgodovini moderne Italije. In vendar zasluži vidno mesto v zgodovini.

NA BEGU IZ DOMOVINE

Garibaldi se je 1834, kot 27 letni mladnik udeležil Mazzinijevih zarot. Piemontska vlada ga je obsodila na smrt. Pobegnil je v Južno Ameriko. V Rio Grande do Sul je stopil na kopno in se takoj pridružil upornikom, ki so pravkar proglasili brazilsko republiko. Dolga leta se je uspešno boril proti cesarstvu, dokler ni nekega dne poseglo v njegovo življenje ljubezensko bitje — 18 letna Anita.

Pred sto leti, 1839, se je majhna vojna ladja, ki jo je bil Garibaldi z dvema drugima uplenil cesarju, blizala mestu Laguni. Garibaldi je stal na krovu in z daljnogledom opazoval nabrežje. Med belimi hišicami je opazil prelepo dekle. Pristali so. Garibaldi je naglo pohitel na suho, toda dekleta ni bilo nikjer.

Ko sem brez upa sreče taval okrog, pravi Garibaldi v svojih spominih, sem trčil na prijatelj, ki me je pozval na dom. Vstopil sem v preprosto hišico in iznenaden ugledal Anito. Presenečena sva si zrla v oči, končno sem prekinil zadrego, stopil k dekletu in mu dejal:

TI MORAS POSTATI MOJA!...

Tako sem sklenil vez, ki jo je mogla razstaviti samo smrt.

Lepa Anita ni bila prosta. Vendar je na mah vzpljula junaka moderne Italije. Brez pomisleka mu je sedela na ladjo in Garibaldi priznava, da je ljubljenico ženo ugrabil drugemu. Mnogo let kasneje, ko je žaloval za izgubljeno družico, je napisal:

Dvoje src se je zvezalo v brezkonni ljubezni, življenje nedolžnega je bilo raztrvano... Ona je mrtva! Jaz sem nesrečen! Spoznal sem svojo težino svojega greha tistega dne, ko sem upajoč na ozdravljenje, držal njeno mrtvo roko in v obupu točil solze. Mnogo sem grešil, toda grešil sem sam.

Poslej se začelja

ŽIVLJENJE POLNO ROMANTIKE, JUNAŠKE TRAGEDIJE

Anita je z nadčloveško smelostjo stala Garibaldi v vseh bojih ob strani. V topovskem ognju je zažigala kanone, s karabinko streljala, kakor da bi bila smrt njen tovariš iz detinskih let. Ko so bile Garibaldijeve ladje zaplenjene, je Anita rešila orožje in strelivo v čoln, poveslala k obali in skrila zalogo v gozdu.

Republikanci so se umaknili v notranjost zemlje. Anita je dan za dnem jezдила konja, posegala v boje s tovariši. V samotni koči pragozda je 16. marca 1839. povila prvorojenca Me-

nottija. Dvanajst dni po rojstvu je morala bežati. V deževnem vremenu je privrkat drhtelo njeno srce v strahu za neboljnim detetom. V veliki ruti, zavezani okoli vratu, sta nosila roditelja izmenoma sinčka in ga grela na prsih.

Na kraju pragozda so begunci nalezeli na cesarske čete. Vnel se je strašen boj, Anita je bila ujeta. Nesrečna žena je v hladnem večeru z dojenčkom na prsih, vsa obupana iskala med mrtvici svojega moža. Ko se je pričela, da Garibaldi ni med njimi, je na skrivaj ugrabila konja in zbežala z njim v pragozd. Štiri dni je brez hrane in spanja trajal

OBUPNI BEG MATERE Z DOJENČKOM SKOZI PRAGOZD

poln divjih zveri in kač. Mimo republikancem sovražnih silšč je šla njena pol. Stirje do zob oboroženi cesarski konjeniki so pobegnili, smatrajoč bledo ženo z ognjevitimi očmi, ki je na pol divjem konju, med treskom in gromom kakor vihar dirjala skozi gozd, za pošast.

Prišel do narasle reke je Anita s konjem planila v vodo in jo srečno preplavala. Še štiri dni je trajal njen beg, dokler ni prišla do republikanskih čet in se rešila.

POVRATEK V NEGOTOVOST

Leta 1841. se je napotil Garibaldi v Montevideo. Tu se je 26. marca 1842. poročil z Anito, ki mu je doslej povila za Menottijem še dve deklici in sinčka. V težkih dneh, ki so sledili,

je Anita hrabrila moža. Da poišče družini novo bodočnost, je z otroki odpovala v Italijo.

Leto kasneje se je vrnil tudi Garibaldi v domovino. Kmalu se je moral umakniti v Nico. Nepomirljivi borec za osvoboditev Italije je zbiral dobrovoljce, šel z njimi v Lombardijo, odšel pa pred Rim, da tamkajšnje, dne 8. februarja 1849, izklicano republiko brani proti Napolitancem in Francozom, ki so hoteli papežu na pomoč.

ZA SVOBODO ITALIJE

Junaško srce Aniti ni dalo miru. Deco je izročila materi in pohitela za možem v Rim. Z vso strastjo junjaškega srca se je vrgla v boje za svobodo nove domovine. S puško v roki in kot bolničarka je bila povsod na mestu. Julija 1849. so Francozi vdrl v Rim, Garibaldi se je umaknil.

Zapuščam Rim, kdor hoče nadaljevati vojno proti tujcem, naj mi sledi! Lakota, žejla in smrt so stvari, ki jih morem nuditi. Vaš šotor je nebo, vaša postelja zemlja. Kdor ne nosi imena Italije samo na ustih, temveč tudi v srcu, naj mi sledi!

Zaman je Garibaldi prošil ženo, ki je nosila dete pod srcem, naj se vrne k družini. Anita je šla z begunci, v samotni kmečki koči si je dala ostržiti lase. Oblekla je moško uniformo in se vzpela na konja. Kakor v pragozdovi daljne domovine je spet jezдила ob strani moža. Vsa izčrpana in bolna je dospela v San Marino, kjer so Garibaldince prijazno sprejeli. Zaman jo je

mož pregovarjal, naj počaka, dokler ne ozdravi, v gostoljubnem mestu. V Cesenatico se je z dobrovoljci ukrcala na 13 ribiških bark. Njeno stanje se je vidno poslabšalo. V hudih bolečinah je ležala na krovu in ker niso imeli dovolj živeže ne pitne vode, je trpela strahovito žejno.

Napočila je

USODNA MESEČNA NOČ ZA BEGUNCE

Neka avstrijska ladja jih je opazila. V ranem jutru so bili begunci obkoljeni. Z vseh strani so nanje otvorili kanonado. V strašni paniki so Avstrijci zaplenili osem bark, ena se je potopila, le štiri so se srečno vrstile k obali.

Garibaldi je skočil na kopno, noseč na rokah na smrt bolno ženo. Skril so se v koruzi in ko je minila nevarnost, je s pomočjo tovarišev prenesel ljubljenico družico v bližnjo kočjo.

Anita je umirala. Poslednje njene besede so veljale deci, še enkrat je s smehljajem pozdravila moža. Padla je v nezavest. Obupani mož jo je naložil na voz in se z njo naglo odpeljal k zdravniku v sosedni kraj.

POSKUSITE VSE, RESITE MI ŽENO!

je zaklinjal zdravnik. Toda komaj so nezavestno položili na posteljo, je Anita dne 4. avgusta 1849. izdihnila.

Velika drama močne, junaške ljubezni je bila pri kraju.

Garibaldi je zvesto družico preživel še 33 let. Umrl je 1882. na Capri pri Sardiniji.

Leta 2039 bo na svetu pet milijard ljudi!

Rekorden porast človeštva v zadnjem stoletju — Pošast preobjudenosti v naprednih državah

Strah pred preobjudenostjo je zajel predvsem napredne, gosto poseljene države Evrope. Stari del sveta je L. 1890. imel 188, sto let kasneje že 401 milijon ljudi. Kljub strašnim izgubam v svetovni vojni le prebivalstvo Evrope naraslo L. 1925. na 505, lani že na 230 milijonov duš!

Damoklejev meč visi kakor pošast nad državami, ki so v večji ali manjši meri gospodarice sveta. Rasni politiki evropskega zapada trobijo v svet o pogubi nazadovanja porodov, medtem ko se istočasno neprimerno plodnejšim narodom slovanskega vzhoda nudi še nedogleden prostor za razmah.

Preveč — premalo ljudi! Dva krajnika se prčkata za srečnejšo bodočnost, To-

da, tudi izvenevropske države naglo napredujejo. Svet je nudi še L. 1890. prostora 775 milijonov ljudi, 1900. jih je bilo že enkrat več — 1564! Danes uživa sadove matere zemlje 2.130.000.000 duš!

Prekoračenje druge milijarde zveni kakor opomin Prirode njenemu zavojevalcu. Po matematičnem poslopi se bo, če bo šlo tako naprej kakor zadnjih osem deset let, drenoja na naš prebivalni čez sto let na d pet milijard, po 200 letih sedemdeset, po 300 letih skoraj 58 milijard ljudi! Zemlja bi bila tedaj povsod tako gosto poseljena kakor danes v preobjudeni Belgiji.

In potem? Geografi so izračunali, da more naš planet prehraniti i kvečjemu 6 do 8 milijard ljudi. Seveda, če bi se dali kul-

turno obdelati vsi puščavski predeli zemlje, Danes biva v Evraziji 1.695.000.000 (79,6%), v Afriki 156.000.000 (7,3), v obeh Amerikah 267.000.000 (12,5), v Avstraliji, Oceaniji in na Južnem tečaju 11.450.000 (0,6) ljudi. V primeru najvišje možne naselitve bi imela Evrazija 26, Afrika 29, Sev. Amerika 14, Južna Amerika 25, Avstralija 6% vsa človeštva.

Torej? Znanice bo trla nemašna skrb, kam z ljudmi. Ali bo človek uspešno posegel po umetni hrani? Zakladi sveta ginejajo, že danes se kažejo rahli obrisi obračunov med velikimi imperiji sveta. Afrika in Južna Amerika sta prvenstveni celini za naredek naseljenec v daljni bodočnosti. Kdo lu bo končno zavojeval — belo ali rumeno pleme?

465.300 kubičnih kilometrov vode

v zraku!

KROGOTOK DEŽEVNICE V VELESILI OBLAKOV

Oblaki, ki jadrajo nad nami, nosijo neverjetne množice deževnice s seboj. Dognane je, da izhlapeva vsako leto iz morja 384.000, iz kopne zemlje pa 81.000 km³ vode! Sopara se dviga v zrak, se zgosti v oblake in hiti dalje. Če bi deževnica ne otekla, bi množina izhlapelega morja, pretvorjena v padavine na kopnem prekrila vsa zemljo s 750, hladni iznad suhe zemlje pa s 160 m visokim veeleoceanom.

Takšnega vesoljnega potopa nas obvarujejo reke. Od pradednine naše zemlje se oteka deževnica k morju, odkoder se dviga v zrak in popelje z oblaki

× Največ milijonarjev je v Holandiji. Po davčnih prijavah za L. 1937-38 je bilo na Nizozemskem največ milijonarjev. Vse ga jih je 877. Nizozemski milijonarji predstavljajo 0,49% vseh obdavčencev v državi, in v svojih rokah imajo 15% celotne narodne imovine. Največ holandskih milijonarjev živi v Haagu, nato pa v Amsterdamu in Rotterdamu.

× Banane rastejo v Besarabiji. Romanom je po mnogih poskusih uspelo, aklimatizirati v Besarabiji banane. Sad sicer nima povsem istih lastnosti kakor prejšnji, banana, ko pa lahko nadomesti uvoz iz Portugalske.

× Letonska prepoveduje poljub. »Ne dajte se poljubljati in ne poljubljajte drugim roke! To gesto se blešči na plakatih po vsej Letoniji. Ministrstvo za narodno zdravje, oddelek za borbo proti tuberkulozi, je začel pravo križarsko vojno proti »škodljivemu poljubovanju. Poljubovanje rok in otrok bodo morla le preprečiti, poljube v maju in ob drugih ministrstvih nezaželenih prilikah pa je težko

× Muzej raztresenosti. Parižani izgubijo letno okoli 29.000 denžikov, 25.000 parov rokavic in 8000 sveženjev klobukov. Dosej je hrana vse te predmete policijska prefektura, kjer so čakali svojih lastnikov, če so se ti spomnili na izgubljeno lastnino. Zdaj so ustanovili »muzej raztresenosti«, v katerem bodo zbirali in hranili izgubljene predmete.

Sest resnic

za čitatelje in prijatelje

1. da je naša lepa zemlja v Podravju in Pomurju bila že v davni jedro kratkotrajne slovenske države;
2. da se je v slovensko kmetstvo posest vgnezdil tujec in se sredi mestnih zidov šopiril na račun naših pradedov-lčanov;
3. da je z vstajenjem Jugoslavije in prehodom v novo dvajsetletje svobode dolžnost slehernega dobrega Slovenca, zanimati se za obmejne probleme naše žije domovine;
4. da je treba slovensko zemljo tostran Save gospodarsko in kulturno še posebej okrepiti ter očistiti ostankov nekdanjega plevlaja;
5. da je le s popolno duševno naobrazbo mogoče prepotrebni vsakdanji stik daljšnjega človeka s svetom;
6. da je »Večernik« edini široko razgledan zagovornik življenjskih potreb vseh stanov, res demokratični dnevniki, ki izhaja na ozemlju nekdanje, treba la čimprej znova okrepljene mariborske bliati.

Čitaj ga, sodi in razsodi o njem znanjem in prijateljem!

Pravni svetovalec „Večernika“

33.
F. E. v T. Če ste izvršili za imenovanega gospodarja, njegovo družino in služnolad po njegovem naročilu čevlarska dela že prod več kot 4 leti, li Vasa teriaten na zaslužku žililob zastarana. S ponovnimi opominii, ki ste jih po Vašem zatrtjevanju v zadnjih letih gospodarju poslali in ki so ostali brez odzovora, namreč zastarana ni bilo preplačano. Potegnite torej čez dotični račun rdečo črto in ga ovekovečite s pripombo: da bi ne bilo več takih!

34.
A. I. v L. Na Vaše vprašanje z dne 27. II. Vam odgovorjamo, da je posredovalna pogodba medna pogodba z znaki pogodbe na srečo, ker obljubi naročilec dela plačilo mizele v obliki provizije le za slučaj, da pride do uspeha naročenega dela, t. j. do prodaje. Ker sami pišete, ker Vam pride do prodaje, ni druge pomoči, nego »broiliti pare« za posredovalnino.

35.
L. T. v P. Ako Vase je Vaš zastopnik že pred 10 leti tožil na plačilo stroškov in ste bili s pravnoočno sodbo obsodeni, ne more več biti govora o zastaranju, četudi so bile vse izvršbe proti Vam brezuspešne. Vam zastopnik še vedno lahko vloži proti Vam nov predlog za izvršbo z rubežem premičnin in Vas bo sploh tako dolgo zasledoval z izvršbami, da bo prišel do plačila svoje stroškovne terjatve. Rad tega je bolje, da mu stroške plačate, oziroma da se glede plačila z njim dogovorite, ker Vam bodo z novimi izvršilnimi predlogi nastali le še večji stroški.

36.
F. P. v Č. Oseba, ki uživa častne pravice in ki ni v preiskavi ali pa obtožena radi kaznivih dejanj, ki ima za posledico izgubo častnih pravic, in ki biva stalno 10 let v eni občini, pridobi na podlagi priposestevanja v tej občini domovinsko pravico ali občinsko članstvo. Po Vaših navedbah je pa dotična oseba, ki se poteguje za občinsko članstvo Vase občine, slaboumna in ji je sodišče tudi imenovalo skrbnika. Taka slaboumna oseba, ki ne more sama s seboj razpolagati in ki kraj njenega bivališča določa njen vsakokratni skrbnik, pa ne more trajno bivati v eni občini in iz tega razloga ta oseba v Vaši občini tudi ni mogla pridobiti domovinske pravice, odnosno občinskega članstva. Kot občinsko članico jo bo torej morala dočeti noč pač obdržati njena sedanja domovinska občina.

37.
Sv. B. v H. Na Vaše vprašanje Vam radevolje odgovorjamo, da sme vsak član občinske uprave sklepati z občino kupne pogodbe, da pa ne sme sklepati najemnih pogodb. Ako je torej Vaš občinski odbornik

kupil od Vase občinske uprave občinsko zemljišče, se lahko dalje oštane občinski odbornik. Če bi pa bil občinski zemljišče vzel v zakup, pa po zakonu o občinah ne bi mogel več biti občinski odbornik. Na selah, na katerih se razpravlja in sklepa o prodajah občinske imovine, pa tudi tak občinski odbornik, ki kupi občinsko imovino, ne sme biti navzoč. Najbolje je, da zadevo prilavite pristojnemu sreskemu načelniku.

38.
I. R. v J. V svojem dopisu nam pripovedujete, da ste proti svoji ženi vložili tožbo na ločitev zakona in da Vam je sodišče, ko ste prišli k tretjemu spravnemu poskusu, sporočilo, da je bilo že pri prvem spravnem poskusu, katerega se kot tožnik niste udeležili, s sklepom izrečeno, da ste odstopili od zahteve na ločitev zakona, odnosno da ste umaknili tožbo. Ta pouk sodišča pa je popolnoma pravilen, ker se mora tožnik, ki vloži tožbo na ločitev zakona, vseli treh spravnih poskusov osebno udeležiti. Ker se sicer smatra, da je umaknil tožbo oziroma odstopil od tožbenega zahtevka.

39.
F. T. v V. Iz Vasega dopisa posnamemo, da sta si bila s prodalalcem edina le glede kupne cene in kupnega predmeta zemljišča, da pa glede vseh ostalih določb kupne pogodbe med vama ni prišlo do soglasja. Z ozirom na to Vam vsako tožbo, s katero bi skušali prodajalca prisiliti, da izpolni kupno pogodbo, odločno odsvetujemo, ker smo prepričani, da bi pri takem položaju v pravdi sigurno propadli in si nakopali s tem le ogromne stroške.

40.
M. J. R. na Po. Iz Vasega dopisa je razvidno, da ste se pri okrajnem sodišču v Marenbergu zavezali, plačati Vašemu nasprotniku znesek din 200.— v mesečnih obrokih po din 30.—, začetni od 28. septembra 1938. Ako do sedaj niste plačali nobenega obroka, je že cel znesek zapadel v plačilo, in bo Vaš nasprotnik v izvršbo tega zneska predlagal proti Vam izvršbo z rubežem premičnin. O kaki amnestiji pa v predmetnem slučaju ne more biti nikakega govora, ker so predmet amnestije le sodno izrečene kazni, ne pa s poravnavo prevzete denarne obveznosti. Če si hočete prihraniti stroške, morate celo terjatve Vasega nasprotnika takoj poravnati. Lahko pa se tudi na njega obrnete, da Vam še enkrat dovoli odplačevanje v obrokih.

Pravni svetovalec „Večernika“
Odretek št. 8 4.5. marca 1939.

Film

René Clair o zapadnoevropskem filmu

Režiser R. Clair je dal nedavno pri premieri francoskega filma »Megleno obrežje« londonskim novinarjem intervju, v katerem je pojasnil poleg drugega tudi probleme današnjega francoskega filma.

»V Franciji imamo prav toliko slabih filmov kakor v Angliji,« je dejal. »Samo da jih angleško občinstvo ne vidi. Zaljubljenost v francoske filme je po večini moda in simpatija za eksotične stvari. V Londonu občuduje francoske filme kakor v Parizu velike hollywoodske filme.

V zadnjih letih se je zrušilo mnogo velikih francoskih filmskih podjetij. Uveljavili so se številni mladi podjetniki. Finančni položaj ni ugoden, kljub temu pa inteligentne glave lahko ustvarijo dobre filme, če ostanejo neodvisni od slabih vplivov. Taki podjetniki si izbirajo najboljšje libretiste, režiserje in tehničarje. Pogum, ki pa je koristen in se izplača!

z. Film o Robertu Kochu. Nemške filmske družbe pripravljajo film o življenju in delu velikega nemškega bakteriologa in slavnega zdravnika Roberta Kocha. Glavno vlogo bo igral Emil Janings.

z. Marlena Dietrich bo nadomestila Danielle Darrieux. Iz Hollywooda se je razširilo poročilo, da se Francozinja Danielle Darrieux ne bo več vrnila tja, čeprav je žela velik uspeh. Družba »Universal« bo poverila njeno vlogo v film »Rio« Marleni Dietrichovi. Baje namerava D. Darrieux pristopiti francoskim filmskim družbam.

z. Film o Atlantidi. Ze 23 stoletij se trudijo učenjaki, pisatelji in pustolovci, da bi razlušili skrivnost stare legende, ki jo omenja že Platon. Tudi Hollywood ne namerava iti kar tako mimo te bajke in posnel bo film o strašni dramati Atlantide, ki se je potopila v morje. Za potopljeno celino se je zanimalo že mnogo učenih družb. Vsebinska filma bo zmagovita borba človeka, ki hoče prodreti do zadnje meje izgubljenje, skrivnostne kopnine na dnu morja, da bi tam odkril legendarne, predzgodovinske sledi davno pozabljene, prastare civilizacije.

z. Kako je zaslovela Gloria Stuartova. Gloria Stuartova je bila statistka. Izborni reklamni manager ji je pa preskrbel ugodno pogodbo. To sezono bo igrala pomembno vlogo. Za vse se ima zahvaliti managerju, ki jo je pripravil do tega, da je nekega jutra prišla na hollywoodsko letališče in dosegla, da potuje kot priljaga. V Hollywoodu je namreč vse mogoče. Gloria tehta 59 kg in priljaga take teže stane 254 dolarjev. Gloria je prinesla s seboj potrebne pošne znanke, 24.500 kosov po 1 cent. Vso polepljeno z znamkami so jo filmali, fotografirali in bila priznana

Francoski frank je danes namreč nizek in v Parizu je mogoče posneti film za štiri milijone frankov. Takšno vsoto tujina kmalu pučala.

Francoska filmska cenzura je strpnjša od angleške. Posnemamo lahko filme z resnejšimi in bolj življenjskimi snovmi.

Dejo v Angliji je za francoskega režiserja precej težko. Težko je najti na Anglijskem dramatične motive. Angleško življenje poteka mirno. Zvečer Angleži preberejo večernike, izpijejo svoj whisky, ob pol devetih gredo spat. Ta čas res ni mogoče več kaj delati. Če bi morali podati resnično podobo današnjega angleškega življenja, bi ne mogla biti dramatična. Zato so najboljši angleški filmi tisti, ki ohranjavajo zgodovinske snovi. Življenje je bilo tu včasih močno in trdo, zavila ga je viktorijanska doba...

velika originalnost in reklama je odlično učinkovala...

MAUREEN O'SULLIVAN
(zvezda Metro-Goldwin-Mayer)

Očala so posebno čista, ako najprej stekla dobro obrišemo, jih nato namažemo z razredčenim glicerinom in brišemo nato tako dolgo, da so popolnoma čista.

Vrabc in polž

Po Čiki Andri — Potrč

Smejal se je vrabec polžu,
ker se plazil in pa silil.
»Glej me, lazar, jaz pa krožim
sem in tje po višini.«

Polž nato nadaljeval je
potovanje mirno svoje;
komaj da je jezik stegnil,
rekel vrabcu: »Veš, tako je!

Jaz zaradi tebe, vrabče,
ue bom »klonil, dvignil glave,
zame prvo je na svetu,
da do svoje pridem trave.«

Za mlade znanstvenike

10. vprašanje

Zakaj tudi poleti ne morete s pomočjo zbiralne leče (zažigalnega stekla) taliti list svetlega kositra, čeprav imajo žarki višjo temperaturo, kakor je potrebna za tališče kositra.

Odgovor na 9. vprašanje

Ce vlijemo mleko takoj v vročo kavo, bo ostala še neka temperatura mešanja, ki je pod izhodno toploto. Ker pa se vsaka stvar ohlaja tem hitreje, čim višja je njena toplota v okolici, ki jo obkroža, se bo kava ohladila hitreje, če jo bomo samo ohlajali in šele potlej dohili mleko. (Newtonov način ohlajevanja.)

Vsak deček ima svoje kolo. V dankski prestolnici Kopenhagnu nima samo vsak odrasli kolesa, ampak ga ima tudi vsak deček. Prestolnico bi lahko imenovali »prestonico kolesarjeve«.

Kajenje in alkohol. Indijanci so naučili belokožce kaditi, belokožci pa Indijance piti alkoholne pijače.

Učitelj je hotel predočiti učencem besedo »tate« ter je vprašal:

»Janezek, kako pravimo onemu, ki potegne iz žepa 10 dinarjev, ne da bi kdoli to opazil?«

»Čarovnik, gospod učitelj!« se je odrezal Janezek.

Križanka

Vodoravno: 1. sorodnik; 5. ribiška priprava; 6. gospa (tujka); 7. bitje; 8. soglasnik; 9. leto (latinski); 10. samoglasnik; 11. moško bitje.

Navpično: 1. slovenski pisatelj; 2. raztelesovalec; 3. pomožni glagol; 4. tkalski delavec; 7. glas; 12. kakor 10. vodoravno.

Posebnica

Mica Resa

Kaj je obrtnica?

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. kava; 5. topol; 6. Iran; 7. burja; 9. ena; 10. r; 11. Tatra.

Navpično: 1. koruna; 2. aparat; 3. vonj; 4. al; 5. Tibet; 8. ara; 12. r.

Rešitev številnice

1 = a; 2 = č; 3 = o; 4 = s; 5 = t; 6 = k. Soča, toča, koča.

Rešitev posebnice

Obrtnik je krojač.

»Večernik«

za mladino

Leto 1

Maribor 5. marca 1939

Štev. 10

Pastirček Peterček

Drago H. Car

Ko v daljavi sonce vzhaja,
mal Peterček se spi.
v sanjah še s škrti raju
in se z njimi veseli.

Ali sonce mu skozi hlevček
sije zlobno na oči,
da se kmalu mali revček
truden v senu prebudi.

Hitro dvigne se iz stele,
se k ovčicam napoti,
jih na pašo brž odpelje
in se z njimi veseli.

Ogleni tamkal si zakreše,
si piščalko naredi,
razigran po trati pleše
in po gozdu se podi.

Ko večerni zvon iz dalje
svojo pesem zazvoni,
takrat hitro iz planjave,
Peter z ovčkami hiti.

V hlevček mali jih privede
s hladno vodo napoji,
a nato utrjen leže
v posteljo, da se naspi.

Podoba iz predmestja

Slavko From

Mračna in ozka predmestna ulica;
cestne svetilke mečejo podolgovate
in medle pramene luči na zapuščen
ulični tlak.

Na oknu kletnega stanovanja kleči na stolčku majhna Ivka in strmi na ulico. Razkuštrano glavo pritiska na mrzlo in rosnó šipo. Njena mati sedi ob brleči lojenci in se sklanja nad ročnim delom. Hčerka začne zaradi dolgočasja risati razne čačke po rosní šipi. V kletnem stanovanju je tišina; motijo jo samo pijani glasovi iz zakotne krčme na oni strani ulice in tiktakanje stare stenske ure.

Ščasoma je Ivko postalo na oknu strah. Zlezla je k materi in se je tesno oklenila.

»Mamica, ali bo atek skoraj prišel?«

»Delo je odšel iskati,« je rekla mati in pobožala Ivko po blelih licih.

V izbi je znova zavladala molk, ki ga je motilo samo tiktakanje stare stenske ure. Nato je mati odložila delo in zanesla hčerko v posteljo. Sama je utrlila lojenco in sedla k peči. Ivka je vedela, da čaka na očeta in da razmišlja. Bil si časi, ko so se vsi trije še nekam prebivali skozi življenje. Mati je prala po hišah, mož pa je delal v tovarni. Ko je pa pred šestimi meseci izgubil službo, se je vsa teža za oskrbo družine prevladila na njena ramena.

Ura je odbila deseto, moža pa še ni bilo od nikoder. Končno pa so se zaslišali opotekajoči koraki v tlakovani veži. Mati je zavzdihnila, stopila k vratom ter jih odprla. V obraz li je udaril smrad po zganju. Mož je obstal naslonjen na podboje; bil je brez klobuka in z razmršenimi lasmi.

Šahovsko zborovanje v Mariboru

K OBČENEMU ZBORU SLOVENSKE ŠAHOVSE ZVEZE

Svoj redni občni zbor ima Slovenska šahovska zveza letos v Mariboru. Odbor je pri do- ločitvi kraja, kjer naj bi se vršil občni zbor, vodila želja, da poudari važnost Maribora za slovenski šah in da se oddolži za veliko or- ganizacijsko delo, ki so ga v preteklih letih vršili mariborski šahovski klubi, zlasti Mariborski šahovski klub sam.

Prav letos stoji Slov. šahovska zveza pred važnimi odločitvami. Odbor je namreč skle- nil, da predloži občnemu zboru odločitev, po kateri bi se naša šahovska zveza pretvorila v podzvezo jugoslovanske šahovske zve- ze. Če bodo šahovski klubi pristali na ta predlog, bodo avtomatično postali redni člani naše državne centralne organizacije z vsemi ugodnostmi in pravicami. Brez dvoma bi na ta način šahovsko življenje še bolj oživilo in slovenski šahisti bi imeli priložnost, da intenziv-

nejše stikove v stike s igralci ostalih delov naše države.

Prav nič ne dvomim, da bo mariborski šahovski svet prišel s koristnimi predlogi na občni zbor. Mariborčani imajo sedaj prvič prilo- k, da povedo svoje misli o ureditvi šahov- skega življenja pri nas, zlasti ker imajo nji- hovi šahovski delavci dragocena izkušnja iz velikih in pomembnih prireditelj, ki so jih v preteklih letih samostojno izvedli in ki so bile našemu šahu prav gotovo v čast.

V imenu odbora Slov. šah. zveze vabim ma- riborake šahiste in članstvo mariborskih klubov, da se čim številneje udeležijo nedeljskega občnega zbora, ki bo postavil, tako upa- mo, nove in zdrave temelje za naš nadaljnji razvoj na šahovskem polju.

Čiril Vidmar,

predsednik Slov. šahovske zveze.

Mednarodni turnir v Rigi

Prihodnji teden se bo pričel v Rigi širše organiziran šahovski turnir z udeležbo neke- rih vidnih evropskih velemojstrov. Turnirja se bo v celoti udeleževalo 14 igralcev. Doslej so predvideni sledeči udeleženci: Keres, Flohr, Szabo, Stahlberg, Bogoljubov, Bošk, Petrov in verjetno tudi mladi leningrajski prvak Smi- slov, ostali udeleženci pa bodo nekateri le- tonski mojstri in amaterji.

„Kratko, toda jedrnato...“

V New Yorku je več odličnih šahovskih klubov, v katerih se zbira severno-ameriška šahovska elita. Sedaj so v teh klubih v teku turnirji za prvenstva. Posebno zanimiv je tur- nir v glasovitom Marshall Chess Clubu, s ka- terega prinašamo krajšo partijo med dvema rivaloma, Seidemantom in Santasiere. Sle- d-nji je v klubu znan kot duhovit in humori- stičen igralec. Ko je izgubil pričujočo važno partijo, je svoj poraz zabeležil z nekoliko hu- morja, češ: „Kratko in jedrnato, ali izguba ali zmaga...“

SICILIANKA

Beli: Seideman Črni: Santasiere
1. e4, c5 2. Sf3, Sf6 3. e5, Sd5 4. Sc3, Sxc3 5. dxc3, b6 (uvod v pasivno obrambo, ki nudi belemu več možnosti za napad) 6. Lc4, e6 7. Lf4, Dc7 8. 0-0, Lb7 9. Dc2 a6 10. a4, Sc6 11. Td1, Le7 12. Td2, 0-0 13. Td1, Tfd8 (potrebno je bilo Td8!) 14. Sg5! h6 (tudi zamenjava 14... Lxg5 bi ne pomagala, kakor tudi ne 14... g6, ki bi mu sledilo 15. Td3 z neubranljivim napadom na črnega kra-

Partije iz Leningrada in Moskve

IGRA DAMSKEGA KMETA

(16. kolo v Moskvi)

Beli: Konstantinopolski Črni: Keres
1. Sf3, d5 2. e3, Sf6 3. c4, e6 4. b3, g6 5. Lb2, Lg7 6. Le2, 0-0 7. 0-0, Sd7 8. cxd5, Sxd5 (Keres je podjeten in pogumen igralec. Navidezno je ta poteza dobra, vendar pa nudi belemu priložnost za napadna manevra) 9. Lxg7, Kxg7 10. d4, Sd7! 11. Sbd2, Lf5 (Keres se še vedno zanaša na to, da bi mogel tekom igre speljati svojega nasprotnika v dve- gane zapletljive in ga nekako kombinira v so- pogoljufatje. Previdni Rus pa to namerno te- pogoljufatje. Zato bi bilo boljše, da je Keres igral Sc3 in nato Sxe2) 12. Dc1, a5 13. a3!, Sdb6 14. Db2 (tu stoji dama odlično ter stalno pritiska na črno pozicijo in „kon- trolira“ črnega krajca), Kg8, 15. Tac1, Sc8 16. Sc5, Sd7 17. Lf4 (signal za napad), Sd6 18. Lf3, f6 13. Sc4, Le6 20. e4, Sdb6 21. Kh1, f5 (črni bi rad provociral e5 in nato sam zasedel točko d5) 22. d5! (z duhovito žrtvijo kmeta spravi beli črnega nasprotnika v težaven položaj), fxe4 23. dxe6, exf3 24.

Sdx31, Tf6? 25. Sc5! (to močno nadaljeva- nje je črni menda prezrl), Df8 26. Dd4, Ta6 (»žalostna poteza«) 27. Sd7!, Sxd7 28. exd7, Sf7 (Txf4? 29. Dxf1!) 29. Tcd1, Td6 30. Dc4, Ta8 31. Sg5, b5 32. De4, e6 33. Td6, Dxd6 34. Dxe6 (beli krene sedaj v jasno do- bljeno končnico), Dxe6 35. Sxe6, Sd8 36. Sc5, Sf7 37. Tfel, Kf8 38. Se6+, Kg8 39. Sc7, Ta7 (na 39... Td8 sledi 40. Te8+, Kg7 41. Se6+ itd.) 40. Te8+, Kg7 41. Te7! in Keres je predal.

Š. V Stokholmu je bil zaključen jubilejni turnir L. Collina, na katerem je igralo deset mojstrov. Zmagal je zelo preplečevalno šved- ski prvak G. Stolz s 7 točkami, Ekenberg 6, Bergquist 5 in pol itd.

Š. Turnir za prvenstvo Italije. Od 23. mar- ca do 7. aprila bo v Rimu vršil turnir ita- lijanskih mojstrov za naslov italijanskega pr- vaka, ki se ga bo predvidoma udeležilo 8 mo- jstrov. Poleg tega bo tudi turnir šahistinj za naslov damske šahovske prvakinja.

Š. V Beogradu se bo pričel 12. t. m. me- d-klubski turnir, ki se ga bo udeležilo 8 pre- stoličnih šahovskih klubov.

Š. Sir George Thomas je igral svojo tradi- cionalno simultanko proti moštvu oxfordske univerze. Tri partije je izgubil, tri remiziral, šest pa dobil.

Š. Finska šahovska zveza je priredila v Helsinkih turnir finskih mojstrov, ki je dal kar tri zmagovalce: Kaila, Ojani in Rasmussen 4 in pol, Szabo 3 in pol, Niemi in Paul, Ce- purnov 1 in pol in Candolin 0 točk. Zelo je presenetljiv slab rezultat Cepurnova.

Š. Prvak Pariza je po izidu turnirja, ki je bil dobro zaseden, postal Raizman z 8 in pol točkami.

Š. Palestinsko prvenstvo je na turnirju v Tel-Avivu osvojil Černiak z 8 točkami, ki mu sledi Kleinstein s 7.

Š. Islandsko prvenstvo je na turnirju v Rey- kjaviku osvojil z 11 točkami Aegisdson, Møl- ler 10, Gudmundsson in Snávvar 8 in pol itd. V islandski prestolici je sploh živahno šahov- sko življenje, ki se razvija v večih klubih. V zadnjih letih se je pojavilo več mladih ta- lentov, ki jim obetajo zelo lepo šahovsko »ka- riero«.

Š. Novi angleški šahovski center, na katerem je prejšnjo soboto prinesel »Večernike« izpr- no poročilo, dobiva vedno več podpore v an- gleški šahovski javnosti. Sedaj so vsi klubi lužne Anglije sklenili, da bodo v prihodnjih treh letih imeli vse prireditve, ki bodo v Lon- donu, v palači novega šahovskega centra.

Filatelija

1. Ko so začeli v Vatikanu prodajati nove znamke, ki so jih izdali ob priliki smrti pok. Pija XI., je bil tako velik naval, da so morali

počrpati orožniško stražo. Ker so izdal samo 150.000 eksemplarjev teh znamk, je smela vsaka oseba kupiti samo eno serijo.

f. Ob priliki new-yorške svetovne razstave bo Francija izdala posebno znamko. Prav ta- ko bosta izdali posebni znamki Turčija in Dominikanska republika iz Srednje Amerike.

f. Letos slavi Francozi 150-letnico revolucije. Pošt. uprava bo izdala serijo spominških znamk, ki bodo predstavljale najvažnejše do- godke velike revolucije.

f. Jutri bo v Franciji »Dan znamke«. V Pa- rizu bo poslovala posebna borza znamk, po- vseh večjih krajih pa bodo predčili predava- nja o filateliji. 45 mest bo tudi imelo poseben pečat.

f. Monaco je vzel iz prometa vse starejše znamke. Izdali pa so 18 novih. Vse imajo raz- ne slike kneževine Monaco in kneza Alberta.

f. Turčija je izdala v spomin slavnega pe- snika Mamika Kemala štiri znamke.

f. Kakor znano, ima angleški kralj največjo in najdragocenejšo zbirko znamk na svetu. Te dni je bil imenovan za konservatorja kra- ljeve zbirke sir John Wilson, znani angleški filatelista.

Križanka št. 23

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. oseba iz Cankarjevega »Po- hujšanja«; II. velika pušava; III. gradbeni material; IV. tuja beseda za carinamo; V. romunsko mesto; obžalovanje; VI. Homerjev ep; VII. razpoka; znamenje življenja; VIII. preteklo leto; številnik; IX. romanska nota; azijski vladar; X. osarij; XI. vrsta papir; tur- ška utežna mera.

Navpično: I. avtomobilska znamka; prista- nišče; 2. parilec; 3. nezakonit; hrvatski pred- log; 4. otočje; 5. kraj v Sloveniji; številnik; 6. zaimek; visokošolec; 7. francosko zlato; enota; 8. angleško ime; pušava.

Kaj vse pove utrip srca?

Utrip žile povzročajo udarci srca. Pri preiskavi prime zdravnik za bolnikovo zapestje, otiplje s prsti žilo in šteje udarce. Po utripu pre- sodi zdravnik bolnikovo odpornost proti bolezni.

Človeško srce ne utripa vedno in vsledar enako močno. Čim bolj je človek zdrav in močan, tem počas- nejše mu bje žila. Nadalje se utrip srca spreminja tudi s človekovo starostno dobo, z letnimi časi, je drugačen, če človek leži, če hodi itd. Če telo porabi več energije, mo- ra tudi krti po njem hitreje krožiti: srce začne poganjati kri hitreje in žila utripaje hitreje.

Normalno utripne žila pri zdra- vem človeku v mirovanju 60 —80 krat, pri ženskah 6—10 krat več. Pri spanju se zniža utripanje na 65. Pri sedenju utripne žila 70, pri

stoječem stanju 78. Pri lahkem delu 85, pri lažjem delu 85, pri težki nošnji 100, pri daljšem naporu 140 in pri hitrem teku celo 150 krat.

Pozimi utripaje srce hitreje kakor poleti. Pozimi bje na pr. žila 72 krat, spomladi 70, poleti 67 in jeseni 69 krat.

Dojenček bje srce 140 krat v mi- nuti. V drugem letu mu že bje 110.—120 krat, v tretjem letu 100 krat in v srednjih otroških letih 90 krat. V mladosti dobi utripne žila 80, v zreli moški dobi 72 krat.

A živali? Manjše živali imajo hit- rejše utripanje. Ptici pevki utripne žila 160 krat, mački 130, psu 110, ovci 80, govedu 38—42, konju 40, slonu pa 25—30 krat.

Na splošno si zapomnite: Čim manjše je živo bitje, tem večja je njegova površina v razmerju z nje- govo notranjostjo; zategadelj porabi sorazmerno več toplote. Da pa ohrani- telo isto toploto, mora srce hitre- je utripati.

Delo zračnega pritiska

Prinašamo zanimiv poizkus, s ka- terim boste lahko spoznali moč zra- čnega pritiska. Dobite kjerkoli (v trgovini z oljem ali bencinom) pra- zno pločevinasto posodo. Oddelajte jo, nalite v njo 2 cm visoko vode in postavite na vroč štedilnik. Ko bo voda zavrela, zadelajte posodo z zamaškom in jo polijte z mrzlo vo- do. Posoda se bo na vse načine sti- snila. To pa zaradi brezračnega prostora, ki je nastal v njej in iz zračnega pritiska od zunaj na ta brezračni prostor.

Sončna moč. Poleti pride s sonca na 1 hektar zemlje v enem dnevu toliko toplote, ki bi odgovarjala energiji 17.000 konjskih sil.

Pomenki z mladino

Igor Samoród. »Ocena« bo objavl- jena, če bo prostor, že v tej številki, »Najbolji ti ugajajo« »Ranjena srca«, »Zapuščeni otroci« in »Orglice«. Ne rečem, da tvoj kritični duh ni dober, vendar bi lahko urednik včasih s pre- strogo kritiko marsikaj ubil; zate-

gadelj moraš razumeti, če včasih kaj izide, ki ni na višini, kakor bi si že- lel. Lepo pa pozdravljam vašo tro- jico. Urednik si veliko nadeja od vas. — Drago H. Car. Kmalu se oglasil — Tinko Marec. Tvoj kritič- ni pogled na »Vzm« bo objavljen, v kolikor seveda ni prehud. Obljub- ljeno povest pa pošlij. Tudi s tabo se strinjam. Pozdravi! — Karel Ri- blič. »Moj muc« še nikakor ni goden za tisk. — Stanko Papež. Vse pre- več se izgublja v opisih. Opiši raj- še docela enostavno kakršen koli dogo- dok. Pozdravljen!

Ali je na Južnem tečaju nait? Ameriški raziskovalec Lincoln El- sfort je odšel z veliko ekspedicijo proti Južnemu tečaju, kjer se po njegovem mnenju nahajajo velika ležišča nafte in rud.

Otok krvi. Srce se mora 25-krat skriti in razširiti, da kri enkrat za- okroži po organizmu.

v notranjost otoka. Neki dan sta od- krila majhno dolino, sredi katere je tekel potok. Med potjo sta naletala na srne, zajčke in divje mačke. Vr- nila sta se in v prenesla svoje imetje v dolino. V kratkem času sta si posta- vilja v njej majhen šotor. Ker jima je začel sčasoma pometati živež, sta začela odhajati na lov.

Žrtve. Tako je minilo leto. Tova- riša sta popravljala kočjo, lovila po- strvi v potoku in hodila na lov. Neki dan je odšel Jean nad divjega kozla. Zagledal ga je na strmini. Sledil mu je med prepad in izginil za vedno živ izpred Pepjevih oči. Tovariš ga je zamačeval. Končno se je odpra- vil za njim, našel najprej krvave madeže in malo zatem v prepadu — prijatelja mrtvega. Pepi ga je poka- pal in mu postavil križ.

Samotar

Karel Zadavec

Nesreča. Ali sreča po navadi ni- koli ne poživja. Dvajseti dan voza- renja po morju so se začeli na ob- zorju zbirati oblaki k nevihti. Naša dva sta poglala motor, da bi čim- prej prišla na otok. Kmalu se je vili silovita ploha. Begunca sta bi- la še povsem blizu otoka, ko je vi- har dvignil take valove, da sta ko- maj rešila zaboja s strelivom in ne- kaj živeža. V veliki votlini, ki sta jo našla na otoku, sta si zakurila ogenj iz suhega drva. Vihar jima je med- tem ladjo odnesel na morje, da je nista več videla.

Prvo noč sta prespala v strahu, drugi dan pa sta pričela votlino utr- jevati. Sčasoma sta začela odhajati

Sport

ISSK Maribor — SK Železničar

Na železniškem stadionu se bosta jutri srečala ISSK Maribor in SK Železničar v tekmi za pokal LNP-a. Jutrišnja tekma bo odlična, kdo bo zastopal mesto Maribor v nadaljevanju tekmovalca, v katerem bodo poleg zmagovalca iz tekme med zastopnikom Maribora in SK Muro igrali še prvaki ostalih okrožij LNP-a in SK Ljubljana.

Obe moštvi bosta nastopili v kompletnih postavah, v kolikor jima ne bo odpove-

dal ta ali oni smučar, ki ga trenutno bolj mika naslov državnega prvaka. Z ozirom na bližnji začetek podzemnega prvenstva bosta oba labora gotovo vzela tekmo od najresnejše strani ter se bo gledalec nudila zanimiva borba, ki bo obenem igralcem zadnji resni trening pred prvenstvom.

Tekma se bo začela ob 15.30, v predgripi pa se bodo merili juniorji železničarja in Rapida.

Razporejen na Pohorju

Oficijelni sprejem smuških tekmovalcev na Pohorju v Grajski kleti jutri zvečer odpade, ker se mnogi tekmovalci vračajo že z večernimi vlaki. S Pohorja nam poročajo, da so vsa prenočišča v Senjorjevem domu oddana. Prav tako so zasedena vsa zasilna ležišča. Razporejen tekmovalcev je izvršno. Vsa elita jugoslovanskih smu-

čarjev in alpski kombinaciji je že v Senjorjevem domu, samo Pračka ni. Sneg je odličen, proga je nekoliko trda in se pričakuje zato izvršni tekmovalni čas. Poročila o izidu tekmovalca bo prešla mariborska športna pisarna na Slemškem trgu 11. jutri med 4. in 5. uro popoldne.

FINALE ZIMSKEGA CUPA BO POLETI

Ker ni prišlo do nobenega sporazuma med zagrebškim Gradjanskim in sarajevskim Slavijo, bo odbor za izvedbo tekmovalja sedaj poleg Jugoslavije proglasil brzokone za drugega finalist Slavijo, vendar na se bo tekma odigrala šele poleti, ker sedaj ni prostih terminov, kajti 5. III. se že nadaljuje državno prvenstvo.

s Ustanovni občni zbor „Društva prijateljev SKZ“ bo jutri ob 10.30 popoldne v tribinskih prostorih na stadionu. Glavni namen društva je, da nudi SK Železničarju pomoč in moralno oporo v njegovem dovoju.

s Zimske-sportna podveža sporoča, da prireditelj državnega prvenstva, da bo žigovanje železniških izkaznic K-13 tudi v Ribnici na Pohorju.

s Zagrebški Maraton bo gostoval v soboto in nedeljo s svojim hokejskim moštvom v Italiji, kjer bo prvi dan igral v Genovi proti studentski reprezentanci Italije, drugi dan pa v Milano proti mestni reprezentanci.

s Med sodniki za nedeljske ligaške tekme čitamo tudi imeni Ljubljancem Macoratića (Camernika), ki sta delegirana za tekmo Gradjanski (Z) Slavija (V), docim bo splitsko tekmo Hajduk Ljubljana sodil Sarajevčan Rakić.

s Zagrebški Železničar bo imel ob prihodnjem klubskem jubileju za linkošne praznike v gostih dunajsko Vienne. V dvo-dnevnem turnirju bodo sodelovali Vienna, Gradjanski, HASK in Železničar.

s Na Finskem sta doslej obstajali dve smučarski zvezi „Suomen Hiihto Liito“ in „Svenska Finlands Skidforbund“, ki sta se sedaj odločila za sodelovanje ter uvedli skupne treninge in tekmovalja.

s Avtomobilski Grand Prix Monaco, do-ločen za 16. april, je sedaj odpovedan, ker je bilo zagotovljeno sodelovanje samo dveh nemških avtomobilskih tvornic Mercedes-Benz in Auto-Union, tako da ni govora o kakšni mednarodni dirki.

s Italijanska reprezentanca je doslej zaključila 4 meddržavne tekme: 4. junija proti Jugoslaviji v Beogradu, 8. jun. proti Madžarom v Budimpešti, 11. jun. proti Romunom v Bukarešti, 26. marca pa bo

A team igral v Florenci proti Nemčiji, B team pa istočasno v Frankfurtu ob M. proti reprezentaciji zapadne Nemčije.

s Sport in politika, General Bacarro, vodja italijanskega sporta, je sporočil prirediteljem vsakoletne kolesarske dirke Tour de France, da italijanski kolesarji leta 1939. na tej prireditvi ne bodo sodelovali, vsteti so pa tu tudi že vsi tisti kolesarji italijanske narodnosti, ki stalno bivajo v Franciji. Po zadnjih vesteh je pričakovati silčno odpoved tudi od strani Nemcev.

s Letošnje X. balkanske igre bodo v Atenah 1., 3., 4., 7. in 8. oktobra.

Nemški tisk o naši reprezentanci

Po nemškem porazu v Berlinu nemški listi jako laskavo pišejo o naši reprezentanci ter si ne prikrivajo možnosti, da bi lahko bila naša enajstotna dosega vsaj remis, če ne še kaj več. „Völkischer Beobachter“ pravi, da so naši nogometaši pokazali kultivirano igro ter presenetili s svojo brizno in energijo. Drugi listi poudarjajo tudi veliko poštenost in dovršeno tehniko. Pripominjajo pa tudi, da so v drugem polčasu gosti malo pustili, kar je pripisali mehkužu terenu, ki ga niso vajeni. Izmed igralcev listi najbolj hvalijo Glaserja in Šiposa, poleg njih pa še Lechnerja in Stevočica. Ves nemški tisk si je edin v tem, da bo čakalo reprezentanco Nemčije v revanšem srečanju v Jugoslaviji jako težko delo.

Internacionalni termini Jugoslavije

Razen že odigrane tekme proti Nemčiji ima letos naša nogometna reprezentanca na sporedu za enkrat še 4 meddržavne tekme, od teh dve v tujini. Upravni odbor je za te tekme rezerviral sledeče termine: 7. maj za tekmo z Romunijo, 18. maj z Anglijo, 4. junij z Italijo, 8. junij z Madžarsko, 27. avgust s CSR, 3. sept. z Romunijo, 6. sept. s Poljsko, 15. okt. z Nemčijo. Prva tekma z Romunijo in tekma s CSR bo na tujem terenu, ostale pa bodo v Jugoslaviji. Mesto odigranja teh tekem je za enkrat sporno vprašanje med Beogradom in Zagrebom, ki zahteva zase najmanj tri tekme.

Zakonske ločitve pri raznih narodih

Kadar v Turkestanu žena prosi moža, ali sme zapustiti dom in ji mož to dovoli, toda ne doda „vini se“, je zakon ločen.

V Indokini zastopuje, da zakone, ki se želita ločiti, pred pričami zlomita jedilne palčice, in zakon je ločen.

Pri Mavrih žena lahko zapusti moža, če v zakonu ni imela sina. Poglavar plemena lahko dovoli ženi, stopiti v drug zakon.

Pri Eskimih se mož lahko loči, če zapusti stanovanje in se tri dni ne vrne. Po treh dneh odide tudi žena in zakona ni več.

Na Kitajskem se ločujejo zaradi kriminalnih dejanj, blaznosti, ljubosumnosti, zlovoljnosti in prevelike žene zgovornosti.

Pri Tatarjih je to drugače. Kadar mož z ženo grdo ravna, odide ta h

glavarju plemena in se mu pritoži. Nato se žena vrne v družbi dveh prijateljev, ki možu sporočita, da je zakon ločen.

Nasveti

Ako te podplati v novih čevljih pečejo, je navadno kriv čevljar, ki je dal v podplate napačno podlogo. Včasih pa si lahko pomagаш na sledeči način: Zbrisi čevlje znotraj s krpo, ki si jo pomohila v spirit. Ko se čevlji na zraku posuše, ponovi postopanje še parkrat.

Oh, te ženske!

Mlada, komaj poročena žena vpraša izkušeno sosedo:

„Prosim Vas, gospa, ali dajete svojemu možu ključ od vaših vrat?“

„Seveda, se vsaj lahko pobaha pred svojimi prijatelji, kakšno svobodo ima, toda ključ kajpada ni pravi!“

MALI OGLASI

CENT MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 nov; najmanjša oglasna za 10 besed je 500 nov. Oglasne besede se računajo dvoje. Oglasni davek za enkratno objavo znaša 10 nov. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oglasov in se vsotvori v istem skupu s naročilom ali na po pošti po pošti na račun št. 11.499. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora obrniti znanst. na 3 din.

Razno

NAKUP IN ZAMENJAVA zlata, ur veržic, pršnikov in zobovja, M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka 15. 387

PONIKLANJE IN POKROMANJE vseh vrst predmetov, dobro in poceni pri „Ruda“, Maribor, Trstenjakova ul. 5. 988

CEPLJENO TRSJE prvovrsto, izredno močno ukoreninjeno, prodaja po primerni ceni Ivan Stuhlec v Murščaku p. Slatina Radenci. 1108

MEDARNA Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrstne sortirane cvetlične med lastnega pridelja in od najizkušenejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debele in na drobno. 1346

ARBORIN neodredin, mixdrin, Schell-biljorban, Zveplenopaperna brozga, tobaci izvečje, odajala Kmetijska družba, Melje 12. 1697

HALOI TELEGRAM! V nedeljo pristne orleške pogance, domače prekalene po, suhe klobase, dobra svečinska vina priporočila gostilna Kren (Klemenčak), Podbrežje. 1701

GAMERINOVA DVORANA Vedno sveže Tscheligijsko pivo. Prvovrstna pekarska vina. Izborna mešanska kuhinja. Abonenti se sprejemajo. 1720

hod.

»Grem obiskat ravnatelja v mojem gledališču, je hrupavo šepetal Ingram. »Z mojim celotnim zdravjem je vse v redu in sit sem že tega zapora v sobi. In potem pojdem na likersko partijo gospe Selcottove, da bom lažje pozabil na svojo težavo.«

»Čisto prav,« je rekel inspektor. »Mislim, da vas lahko nekoliko potolažim, gospod Ingram, samo prosim vas, da me nič ne sprašujete. Svoj glas ste izgubili večera, to je v četrtek zvečer. Jutri ali najpozneje v nedeljo boste, mislim, že popolnoma zdravi.«

Igralec je udaril Reynoldsa po hrbtu.

»To je najboljša sporočila, kar sem jih v dolgih letih prejel. Hvala vam.«

»In jaz upam, da sem dober prerok,« je previdno odgovoril Reynolds. »Ali ste zaklenili svojo sobo in spalnico?«

»Ne. Ali je to važno?« je vprašal Ingram.

»Sploh ne,« je veselo odgovoril Reynolds. Zaklenjena vrata bi zadržala misl, da ne bi gledala sira. Nekdo je napravil neuspešni poskus, da bi usmrtil Ingrama, in ker se je zdelo, da ni zbudil prav nobene suma, je Reynolds upal, da se bo ta poskus ponovil, to pot seveda pod nadzorstvom, ki ga je nameraval preskrbeti.

Ta nepričakovana zadeva je zadržala

SETA
varuje noge, čevlje in nogavice

CE HOČE DOBRO VINO piti, moraš v gostilno »Prešernova klet« priti v Gosposki ul. 1717

VINA ODličNE KVALITETE po poljubni izbiri dobite pri Senici, Tattenbachova. Za dom že od enega litra naprej znaten popust kakor vedno. 1724

HITRO IN POCENI: moški topalci 25 din, ženski 18 din, samo pri Franjo Koje, Radvanjska 31. Studenici. 1735

PES BERNARDINEC je utelcel. Če kdo v njem kaj ve, naj se javi v upravi »Večernika«. Naslov v upravi. 1738

NISEM PLACNIK za mojo ženo Ireno. — Zele Andrej. 1739

NOVE VZORCE finih stofov za obloko in plašč, prinaša modna trgovina Josip S r a j, Maribor. 1741

Z vozička mi je padel KOŽUH

od Poljanske ceste do Pušnikove ulice. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v Pušnikovi 18. 1742

HALOI! HALOI! Kdor hoče dobro vino piti, mora v goslinu »Triglav« (Voller) priti; tudi za dober prihranek je preiskrbeno. — Vsak praznik in nedeljo koncert, čez teden radio in zvočne plošče. Za obilten obisk se priporočila gostilničarka Steinberger. 1762

Spomnite se CMDI

»Halo, Dale!« ga je pozdravil inspektor. »Ali se še niste vrnili v šolo?«

»V ponedeljek pojdem, gospod,« je odgovoril deček in s ponosom predstavil inspektorja svoji materi.

»Storil ste mojega fanta vsega srečnega, ko ste mu dali knjigo, katero ste podpisali, gospod inspektor,« je rekla gospa Dalova.

»To si je popolnoma zaslužil,« je odgovoril Reynolds. »Tale bistroumni mlačenec me je najbrže rešil grde nezgode, če ne še česa hujšega. Velik dolžnik sem mu.«

»Gospa Dalova se je čudila. »Nezgode? Nič takega mi ni povedal! — Kaj je bilo?« se je obrnila k dečku.

»Obžalujem, mama, ničesar ne vem in ti ne morem ničesar povedati,« je rekel Bill.

Tako je torej znal tale deček molčati, je premišljal Reynolds.

(Se nadaljuje.)

ELAINE HAMILTON

47

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Inspektorja ni sporočilo o Parsonsovi občutljivosti preveč ganilo. Sel je k telefonu in ga ovohaval od vseh strani.

»Se spominjate morebiti na kak duh, ko ste začutili, da vam začenja šumeti po glavi, gospod Ingram?«

»Prav nič,« je izjavil igralec. »Pa imam izredno dober nos.«

Reynolds je vzel klobuk in stresel majhno smet z njegovih krajevcev.

»Bojim se, da mi nečete pokazati tiste-za pisma, ki vas je prosila, naj telefonirate, in mi tudi ne povedati imena osebe, ki naj bi ji telefonirali,« je pripomnil z najmirnejšim glasom.

»To je bila čisto osebna zadeva, inspektor,« je odgovoril Ingram nekoliko obotavljivo. »Mislim, da polagate preveliko važnost na to okolnost s telefonom. Inspektor. Izguba mojega glasu je s tem samo časovno v zvezi — je najbrže posledice prevelikega napenjanja glasu.«

Ardenova tragedija ni bila nikaka osvete življenjskih sil.

Inspektor je želel gospodu Ingramu hitro okrevanje in šel dol v vežo.

»Ali je bil tu kdaj na obisku ali pa je

nekdo pustil kako pismo za gospoda Ingrama večer pred večerom?« je vprašal hotelskega vratarja, stisnivši mu primeren novic v roko.

»Neka dama v črni je prišla in je potem v dvorani napisala pismo, in neki mož je tudi pustil pismo na mizi, mislim. Ne, nista bila skupaj. Oba sta bila tukaj med šestimi in polsedmimi uro.«

»Ali sta mogla iti gor, ne da bi jih bili videli?«

»Lahko, gospod. Bil sem zelo zaposlen z novimi gosti in njihovo prilago, in se ne spominjam, kdaj je odšla tista dama, oziroma tisti gospod,« je odgovoril vratar in dodal, da se pri svojem delu ni zadostil zmenil za nju, da bi ju mogel natančneje opisati.

Nejevoljen in zaskrbljen je povedal Reynolds upravitelju hotela svoj uradni čin; rekel mu je, da mora ostati tajno, o čemer se bosta dogovorila. In tako sta se pogodila za majhno izbezo brez oken, ki je bila blizu Ingramove stanovanja na nasprotni strani hodnika.

Ko je odhajal, je zagledal igralca, ki je šel po stopnicah, običen kakor za izpre-

hod.

Ta nepričakovana zadeva je zadržala

PARKETE

HRASTOVE, BUKOVE ter JAVORJEVE v vseh merah nudi in polaga
po strokovno izvežanih polagalcih

REMEC-Co., KAMNIK-DUPLICA

Zastopnik: inž. C. R. LUC-MANN
Maribor, Pr. Bernova ulica 4

NAZNANJAM
da sem vzel kovačnico v na-
jem s. l. III. od g. Bezjaka V.
na Tezno. Piuska c. 58. —
Delam vsa kovaška dela, zla-
sti pa: podkovanje konjev po
nizki zmerni ceni. Se vladno
priporoča Luka Vidovič, 1753

MALO NAGRADO OSEBI
ki me uči cirilico. Na upravo
»Večernika« pod »Dopolneno«
1765

ATELJE
za moderne ženske obleke. —
Ekspress — Marijina 24. 1768

PASJI KONTUMAC.
Nagibniki vseh oblik in ve-
likosti! Se priporoča KRA-
VOS, Aleksandrova 13. 1769

ZA POMLAD
lepo, trajne kodre izdeluje
frizerski salon Dobrošič,
Magdalenska 33. 1792

»EFKA«
mizarstvo. Maribor, priporo-
ča svoje stanovanjske opre-
me. V las na prodajalni go-
tove spalnice in kuhinje. —
Cafova ul. (Trgovski dom)
ter delavnici, Franciška
12 — Kopališka 11. — Ko-
rošec. 1799

500 DIN
dam omeniti ki mi preskrbi
službo v kakšni tovarni. —
Naslov pove upravnica »Veče-
rnika«. 1801

TVRDKA »EFKA«
mizarstvo KOROŠEC, Fran-
čiškanska 12, sporočam da
sem zamenjal dosejaneja
pleškarja, ki mi je zamenjal
slabo in nečisto nleskal raz-
no pohištvo v boljših stro-
kovnjakom, ki jamci za tr-
pežno in čisto pleškanje. Zato
vjudno priporočam svojo
prodajalno pohištva v Cato-
vi ulici (Trgovskemu domu).
Slabše pleškanemu pohištvo
sem znižal cene. 1800

VSAKI OSEBI
— družini — nudi stalni za-
sluzek »Mara« Maribor.
Orožnovo 6; Celje. Slomškov
trg 1. Pletilnica — Razpo-
ljalnica. 1803

Kdor ljubi
DOBRO KAPLJICO.
naji pride v gostilno »Zlati
konj«, kjer dobi prvovrstne-
ga burgundca iz Peka. Tu-
di abonenti se spremljajo na
domačo hrano. Vjudno se
priporoča gostilničarka. 1809

Vabilo na 23. redni občni zbor
POSJOJILNICE V RUŠAH
r. z. z. n. z.
ki se bo vršil v nedeljo dne
12. marca ob 10. uri v ura-
dnih prostorih Posojilnice v
Rušah.

Dnevni red:
1. čitanje zapisnika zadnjega
občnega zbora;
2. poročilo upravnega odbora
in nadzorstva;
3. sklepanje o bilanci za le-
to 1938;
4. volitve ene tretline članov
upravnega odbora in nad-
zorstva;
5. sklepanje o predlogih in
pritožbah zadržnikov.
V slučaju, da za 10. vro
sklicani občni zbor ne bi bil
sklepan, se vrši pol ure kas-
neje drug občni zbor, ki je
sklepan ob vsakem števili
navzočih in to z istim dnev-
nim redom. Upravni odbor. 1813

VDOVEC
1500 gospodinj z 20—30.000
din. Lahko takoj nastopi služ-
bo. Na upravo pod »Dobra
gospodinja«. 1830

DOBERMAN
za oddati Ruška c. 7. 1836

Prodaj

TEKSTILNO BLAGO
vseh vrst po tvorniških cenah
Seifried, Tezno, Ptujska
cesta 77. 1709

KANARČKE!
Rolerie in samice za valjenje
prodaj. Sodna ul. 15-II. Sa.
1731

POHIŠTVO
se prodaja poceni. Zelena ul. 7.
Nova vas. 1723

DAMSKI MODNI SALON »FRANJA«
MAR BOR, SLOVENSKA UL. 37
izdeluje najelegančajše pomladanske plašče,
kostume in obleke
Najboljše ša izdelava!

Poceni na prodaj
ZENSKI PLASČ
moška obleka, pernica in
podplavnik. Poizve se v mle-
karni. Trg svobode 1. 1722

Prvovrstne nove
KONCERTNE CITRE
na prodaj. Tudi zamenjava
s kromsko harmoniko.
Pouk na citre. Naslov v upra-
vi. 1748

Proda se globok
OTROŠKI VOZIČEK
moško in žensko kolo. Vrtna
11-II. Cierer. 1750

Prodaj lep, skoro nov, mo-
deren
BILJARD
tudi na obroke. Jos. Ahlik,
zadružni revizor v m. Maribor,
Zrzkova c. 22. Tam se
dobi tudi: Grudnik »Pisma-
rica za mladino«, ki vsebuje
lepe šolske pesmi, nekatero
primerne tudi za odrasle, po
15 din (broširana) ali 20 din
(trdo vezana). 1651

ŠPORTNI OTROŠKI VOZIČEK
dobro ohranjen, se poceni
prodaja. Aleksandrova c. 65-II.
desno. 1755

Proda se poceni stara, dobro
ohranjena
JEDILNICA
Prešernova 24. hišnik. 1761

Prodaj malo rabljeno
KLAVIR-HARMONIKO
z 80 bas in registrom, znam-
ke »Hohner«. Naslov v upra-
vi lista. 1778

Globok
OTROŠKI VOZIČEK
na prodaj. Krpanova 3 — Stu-
denec. 1783

KROMATICA HARMONIKA
za umetnika na prodaj. —
Koseskega ulica 117. 1789

KLAVIR
za 300 din na prodaj. Ruška
cesta 29. I. nadstr. 1796

Novi
ROČNI PLETILNI STROJ.
znamke »Anos«, poceni na
prodaj. Naslov v upravi lista. 1817

MOŠKO DVOKOLO
(bickaj in kompe)no
KUHINJSKO OPREMO
v dobro ohranjenem stanju
takoj prodaj. — Vprašati v
mizarstvu »Efka«, Franči-
škanska 12. 1798

Prodaj
POHIŠTVO in POSTELJINO
poceni radi odselstva v tu-
jino. Mlnska 24. dvorišče. 1811

POHIŠTVO
se radi preseli v ugodno
prodaja. Betnavska cesta 80. 1793

Prodaj
RADIO-APARAT.
skoro nov, prvovrstne znam-
ke, 4+2 ugoden kup. Pačnik
Antonija, Frankopanova 10. 1818

Dvostanovanjska
HIŠA
z 1700 kv. metri vrta po u-
godni ceni na prodaj. — Krčevi-
na pri Mariboru. Ribniško
selo 13. 1780

HIŠA
na Pobrežju na prodaj, četir-
ure od mesta. Poizve se v
upravi »Večernika«. 1787

Prodaj se
KRASNO POSESTVO
z dvostanovanjsko hišo in go-
spodarskim poslopjem. 11
oralov zemlje ter z industri-
skim podjetjem. Čisti letni
donos 80.000 din. Cena znaša
300.000 din. Kupec mora po-
ložiti v gotovini 100.000
ostalo hipoteka. Informacije
daje g. dr. Krulc Franjo,
advokat v Mariboru. 1791

PLETILNI STROJ 10 90
na prodaj. Frankopanova 20-II.
vrata 10. 1827

Ugodno prodaj
KNJIZICO
Prve brva ške dedilnice. Na
upravo pod »Takoj!«. 1835

Na prodaj
LEPO POSESTVO
radi selitve, 8 oralov vino-
grad, sadonosnik, nlive in
gozd. Pol ure od Maribora.
Naslov v upravi lista. 1837

**OTROŠKI SPORTNI VO-
ZIČEK**
dobro ohranjen ter tričikl prod-
am. Govedič, Prešernova
ul. 19. 1841

Kupim

STARO ŽELEZJE
kovine, liine, vsakovrstne
stroje, orodje ter vse želez-
ne predmete kupuje po naj-
višjih cenah Justin Gustinčič.
Tattenbachova 14. 1415

Kupim
MALO MOŠKO KOLO
Babič, Židovska 4. 1740

Posest

NOVA, ZIDANA HIŠA
poceni na prodaj. Nova ulica
23. Pobrežje. 1713

Borza nepremičnin
»TRIGLAV«
Aleksandrova 17, Telefon 25-34
kupi - prodaj - zamejaja v tu-
in v inozemstvu biše, tvr-
nice, posestva, parcele, rad-
nike itd.
Obrnite se brezobvezno na
poslova n co

HIŠA
z dobro upeljano mesnico se
prodaj v okolici Maribora.
Naslov v upravi »Večernika«
1729

V najlepšem delu mesta Mar-
ibora se prodaj večji obseg
STAVBIŠČ
okoli 10.000 m² iz proste ro-
ke. Cena din 25.— m², 5 min-
ut od kolodvorja. Vprašati
v pisarni, Tržaška c. 98a. 1733

DVODRUŽINSKA HIŠA
z vrtom, lepa, sončna leka,
stanovanja po 3 sobe s prit-
klinami se prodaj. Ob bregu
št. 30. 1745

NA PRODAJ HIŠA
več sob s pritliklinami in ve-
likim vrtom. Pekre 82, ob
Kralja Petri cesta, pri Mari-
boru. 1754

Dvostanovanjska
HIŠA NA PRODAJ.
Za. Rapičovič, pri Mariboru,
Sudenec, Pohorska 19. 1779

MALO POSESTVO
poceni na prodaj. Gačnik 17.
Pessica. 1825

LEPA PARCELA
se prodaj v Počehovi. Vpraša
se pri S. Effič — Počehova.
981

Due 12. III. 1939 se prodaj na
prosto voljni javni dražbi

KRASNO POSESTVO
in sicer: vinograd, stanovanjs-
ka hiša, gospodarsko poslop-
je, sadonosnik, pašniki, gozd
in dva ob banovinski cesti le-
žeča travnina. Na posestvu
se lahko redi 10 glav goveje
živine in 20 svinj. Posestvo
se nahaja 1½ od železniške
postaje Hačina. Natančnejša
polosnaja daje Satler Jernej
v Mariboru. Trubarjeva uli-
ca 5-II. 1834

Soba
se odda, z vrtom, do 1. aprila.
Primerno za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z vrtom, do 1. aprila.
Primerne za upokojenca.
Gospodstvska ulica 14, s u-
denec. 1804

STANOVANJE
se oddaj, z v

V najem

DRUŽINSKA HIŠA
3 sobe, kuhinja, velik vrt s sadnim drevjem se da v najem. Obrežna c. 25, Studenci. 1736

LEP TRGOVSKI LOKAL
s pritlikanji se odda v najem v večjem sreskem mestu na Gorenjskem s 15. marcem ali 1. aprilom. Lega lokala na najprometnejši točki. Prodajni lokali z velikimi izložbenimi okni, posebno prikladni za trgovino z kolonialnim blagom, drogerijo ali delikateso. — Ponudbe pošlji na oglasni oddelček »Večernika« pod značko »Prometa«. 1764

Odda se v najem **DELAVNICA**.
Primerena za kolarja. — Težno pri Mariboru. Pilska cesta 58. 1767

Službo dobi

STALNO MESTO
dobi frizerka: Denk. Težno-Maribor. 1726

KROJAC
ki vloži 1000—2000 din, dobi v Mariboru stalno delo. Ponudbe pod »Jamstvo 20-kratno«. 1752

SPREJMEM VAJENCA
prednost imajo železničarji. Frizer Reiser, Frankopanova 17, Maribor. 1756

Marljiv in agilen **PROVIZIJSKI ZASTOPNIK**, dobro vpeljan v lesni industriji, vseh tvornicah, delavnicah in trgovinah z železnino, se išče posebej za Slovenijo, Hrvaško in Srbijo. — Kdor ima avto, ima prednost. Prilika, da vzame istočasno tudi druga zastopstva. Ponudbe pod »Dobro zasluček« na upravo. 1743

Mlađa moška **PISARNIŠKA MOČ** se išče. Znanje slovensčine in nemščine. Natančne pisarne ponudbe z navedbo plače na upravo pod »Takoj«. 1744

ZA POSTREŽBO
zakonev iščem mlajšo, zanesljivo žensko pod dopisom »Živiljsko preskrbljena« na upravo »Večernika«. 1763

Iščem starejšo **SLUŽKINJO ZA VSE**
za 14. marec 1939. Meliška cesta 42, pri hišniku. 1774

OPERATERSKI VAJENEC
se takoj sprejme! — Kino Union. 1781

POSTREZNICO
sprejem. Gregorčičeva ul. 7. 1785

KROJAŠKI POMOČNIK
za damsko konfekcijo se sprejme. Naslov v upravi. 1790

Pridno, pošteno, zanesljivo **DEKLE**,
zmožno samostojnega gospodinjstva, se išče k dveletnemu otroku takoj ali 15. marca. Predstavi se od pol 13. do pol 14. ure. — Naslov v upravi. 1805

FRIZERKA,
samo dobra moč, se išče za takoj ali po dogovoru. Plača prvorazredna. Salon Knez — Sodna 9. 1822

Službo išče

PEKOŠKI POMOČNIK
srednjih let, trezen in zanesljiv, išče službo. Gre tudi kor poslovođa z obrtjo. Naslov v upravi. 1759

Močna, 36 let stara gospodinja **ŽELI PREMENITI SLUŽBO**
v kakšno točilnico ali kot trgovkinja, z znanjem slovenskega, nemškega jezika in tudi srbohrv. Ponudbe pod »Samo Maribor«. 1786

Širite »Večernik«

Pouk

PROFESOR
poučuje slovensčino, nemščino, italijanščino, francoščino; slovensko, hrvaško in nemško stenografijo. Marilina ul. 25, prtlj. 1749

PRAV DOBER DIJAK
inštruiral I. realno — dopoldne. — Ponudbe na upravo pod »Sigurno uspeh«. 1823
Prodajam novo, masivno zidano, enonadstržno pešastovanjsko

Zgubljeno

MOŠKA ZAPESTNA URA
se je izgubila v ponedeljek zjutraj v Studencih. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi »Večernika«. 1829

Kolesa

različnih znamk proda poceni in na mesečne obroke
à din 100⁰⁰
mehanič

DRAKSLER
Vetrinjska ulica 11

Poceni pomladansko blago, lepi vzorci
se dobijo pri

I. TRPINU
Maribor, Vetrinjska 15

Najamni
nakup avto
ter trgovskega
premožja po
originalnih
redniških
cenah pri
J. Tigar,
Maribor
Jendova ul. 19
Telefon št. 27-15

KOČIŠ PETER
Kočarski mojster
Vojašniška ulica 7

Izdajujem vse vrste kočare in pohištvo. Prevzamem naročila in popravila.

Mehanična delavnica
M. VIŠER
Maribor, Kopališka ul. 17

specialist za motorna kolesa, vrši vsa tozadevna popravila vestno in na ceneje

... dokler ga ni primerjala z Radion belo bluzo!

Vsaka žena pere na svoj način. Vendar pa se boste tudi Vi takoj prepričali o dobrih lastnostih Radiona, če primerjate navadno prano perilo s perilom, pranim s Schichtovim Radionom. Radion odpravi vso nesnago. Pri kuhanju v raztopini Radiona se tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi perilo in na ta način temeljito odstrani vso nesnago. Tako je Radion belina pojem popolne čistote, uspeh pranja pa Radion belo perilo.

SCHICHTOV

RADION

Ni čistejšje beline od Radion beline

POSOJILNICA NARODNI DOM V MARIBORU

Z. Z. O. J. TELEFON 21-08

Deležna glavica nad 600.000 din, lastne rezerve 11 milijonov din, hranilne vloge 56 milijonov din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3—5%.

Daje posojila na vknjižbo in na menice pod najugodnejšimi pogoji.

Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru — Vse hranilne vloge so proste in se izplačujejo neomejeno.

Za vsako damo

najprikladnejši plašči kostumi, paletoji kakor tudi obleke in dražestne bluze v največji izbiri samo pri

„Konfekciji Greta“

Edino INFICIN

omamja opočinoma in trajno ZOHARJE, RUŠE, BUŠE in ŠČURKE in vso ostalo kuhinjsko galenar. Ako ne korist — vrnen denar! Orig. doza 15, ovoj din 6.—. PO POSTI: LEKARNA KRAJČEVIĆ, VUKOVAR

PREVZEM GOSTILNE

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem prevzela sedaj na novo preurejeno znano gostilno

KOREN V KRČEVINI, ALEKSANDROVA CESTA ST. 3. Točila se bodo prvovrstna vina. Vedno sveže pivo v sodčkih ter prvovrstna kuhinja. Domače pogance in krapci.

Za obilen obisk se priporoča gostilničarka OBAL JOZEFINA.

Mi ne silimo k nakupu!

Veselite nas bo, ako Vam smemo pokazati naše najmodernejše vzorce blaga za pomladanske obleke

MANUFAKTURA J. ROŽAJ
Maribor, Aleksandrova 16

Obveščamo

p. n. občinstvo, osobito cenj. dame, da veljajo

za trajne kodre

edino sledeče minimalne stalne cene in sicer: v mestu din 80.—, na periferiji din 70.—, v okolici din 60.—.

Te cene so določene s soglasnim sklepom mojstrov in mojstrin brezizjemno.

Nikdo naj ne skuša doseči nižjih cen, ker bi imel mojster, ki bi postregel ceneje, obilnih neprijetnosti in škode. 1788 Zdrženje brivcev in frizerjev, Maribor.

Nainovejši! „KAVALIR“

se je povečal. Razen od sedaj vodenih predmetov knkor čokolada, bonboniere, desertna peciva, dobite sedaj tudi prvovrstno kavo (tudi zmleto), čaj, likerje, delikatese, kakor sploh vse špeciarijske predmete in južno sadje. V zvezi z največjimi importnimi firmami smo zmožni Vam nuditi najboljše po najnižjih cenah. Prosimo Vas, izvolite napraviti en poizkus in bodele gotovo naš trajen odjemalec. 1810 »KAVALIR«, Gosposka ul. 28.

GOSTILNICA ZADRUGA prireja

enomesečni kuharski in servirni tečaj

Poučujejo samo strokovnjaki in sicer meščansko in gurmanško kuhinjo, specialitete, mrzle narezke, priprave sandwichev itd. Prijave sprejema do 10. marca t. l.

ZDRUŽENJE GOSTILNISKIH PODJETIJ,
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 11, I.

Poletje je tu — kupite nove čevlje!

48321—646 Čevljički z vrstico iz lakirane gume z močnim podplatom in toplo flanelno podlago. Ne preostalo vode in stanejo samo din 15.—, 19.— in 25.—.

3425—6336 V teh čevljičkih udobnega kroja se bo Vaša noga počutila vrosto. Iščeni so iz črneza ditina z apartnim okrasom iz laka.

2425—66121 Okusni čevljički z vrstico iz črneza črneza bolisa z usnjenim podplatom in polvisokim peto. Se dobro prilagajajo nozi, a se lahko nosijo k vsakemu plašču in vsakemu kostumu.

3222—48002 Otroški nizki čevljički iz močnega boksa s podplatom iz gume, ki se ne da strgati. Za živahno dečo ni boljšega in trajnejšega obutva.

2925—64648 Praktični ženski čevlji z vrstico izdelani iz črneza ali drap boksa z usnjenim podplatom in usnjenim peto.

5893—64853 Lepi otroški nizki lakasti čevljički z okrasnim jezičkom preko nara št. 23—26 din 40.—, št. 27—30 din 49.—, št. 31—34 din 79.—.

6022—44609 Okusni in močni otroški čevljički izdelani iz močnega boksa s podplatom in peto iz usnja št. 35—38 din 79.—.

4644—44604 Dekliški čevljički iz močnega boksa s spornico in usnjenim podplatom. Najprikladnejši za širapac.

34325—611 Ženski nizki čevlji iz lakirane gume s podplatom iz gume in nizko peto nepremičljivi in trajni. Lahko razmenjajo usnjene čevlje in stanejo — din 79.—.

3515—5506 Udobni in elegantni ženski čevlji s nizko peto in izrezanim krojem izdelani jili v modri, rdeči in drap barvi in večbarvenem sametu.

1873—66133 Udobni čevljički izdelani iz dobrega laka. Na lico okrašeni z okusnim vzorčkom iz kačje kože. Polvisoka peta nudi nozi udoben in počitek.

3639—45748 Elegantni in močni moški nizki čevlji s popolnoma novim okrasom iz drap usnja in usnjenim podplatom.

58077—607 Udobne rumenaste lakirane onanke z okrepitvenim podplatom in okrasnim lico. Vzdrljive in vzdržljive. Moške stancijo samo din 29.—, ženske din 25.—, otroške din 19.—.

4767—64603 Udobni visoki čevlji za vsak širapac. široke oblike. Izdelani iz masne kravine, z usnjenim ležnikom in usneno peto ter močnimi rumenastimi, vzdržljivimi podplatci, ki se ne dajo strgati. Stanejo po znižani ceni samo 49.—.

Prej 49.—, zdaj 39.—

tanka kakor pajčevina

Rata

HALO!

Prispela je velika izbira češkega in angleškega spomladanskega blaga, kakor znano dobite zmiraj najboljše in najcenejše samo v

Brezobvezno se lahko prepričate! Krojaške potreščine!

ČEŠKEM MAGACINU - MARIBOR - ULICA 10. OKTOBRA

HALO!

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na ogu Gosposke - Slovenske ulice

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej južnoštajerske hranilnice